

ORION
TILINPÄÄTÖS JA
TOIMINTAKERTOMUS
2019

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2019	3
Orionin osakkeiden perustietoja	28
Konsernin tunnusluvut	33
Tunnuslukujen laskentaperusteet	35
Konsernitilinpäätös (IFRS)	
Konsernin laaja tuloslaskelma	36
Konsernitase	37
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	38
Konsernin rahavirtalaskelma	39
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	40
1. Myyntituotot asiakassopimuksista	53
2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	56
3. Poistot ja arvonalentumiset	56
4. Työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot	57
5. Rahoitustuotot ja -kulut	59
6. Tuloverot	59
7. Osakekohtainen tulos ja osinko	60
8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	61
9. Aineettomat hyödykkeet	64
10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyryyksissä ja yhteiset toiminnot	66
11. Muut sijoitukset	66
12. Eläkesaamiset ja -veloitteet	67
13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	70
14. Muut pitkäaikaiset saamiset	70
15. Vaihto-omaisuus	71
16. Myyntisaamiset ja muut saamiset	71
17. Rahavarat	72
18. Oma pääoma	72
19. Varaukset	74
20. Korolliset velat	74
21. Muut pitkäaikaiset velat	75
22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	76
23. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	77
24. Rahoitusriskien hallinta	79
25. Johdannaissopimukset	82
26. Ehdolliset velat	82
27. Konserniyritykset	83
28. Lähipiiritapahtumat	84
29. Lopetetut toiminnot	84
30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	85
Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)	
Tuloslaskelma	86
Tase	87
Rahoituslaskelma	88
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	89
Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta	106

Kaikki konsernitilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2019

Tapahtumia tilikaudella 2019

- 4.2.2019 Orion ilmoitti aikovansa aloittaa avoimen jatkotutkimuksen kolmannen vaiheen REFALS-tutkimukseen, jossa tutkitaan suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa ALS-potilaiden hoidossa.
- 14.2.2019 ARAMIS-tutkimuksen tulokset julkaistiin Yhdysvaltain kliinisen onkologian yhdistyksen virtsateiden syöpiä käsittelevässä symposiumissa (ASCO GU) 2019:ssä.
- 27.2.2019 Darolutamidin myyntilupahakemus jätettiin FDA:lle Yhdysvalloissa.
- 5.3.2019 Darolutamidin myyntilupahakemus jätettiin Japanissa.
- 8.3.2019 Darolutamidin myyntilupahakemus jätettiin Euroopassa.
- 26.3.2019 Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä.
- 1.4.2019 Orionin kehittämän Parkinsonin taudin Comtan®-lääkkeen Novartiksen myynti- ja jakeluoikeudet tietyissä Euroopan maissa siirtyivät takaisin Orionille. Orion arvioi, että myyntioikeuksien palautuminen tuo sille Comtanin lisämyyntiä alkuvaiheessa vuositasolla muutamia miljoonia euroja.
- 29.4.2019 Yhdysvaltojen lääkeviranomaisen FDA hyväksyi darolutamidin myyntilupahakemuksen käsittelyynsä ja myönsi sille nopeutetun arvioinnin menettelyn (priority review -status).
- 31.5.2019 Uusia tuloksia darolutamidista esitettiin Yhdysvaltain kliinisen onkologian yhdistyksen (ASCO) vuosikokouksessa 2019.
- 15.7.2019 Suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa ALS-potilaiden hoidossa arvioivan Orionin REFALS-tutkimuksen (vaihe 3) potilasrekrytointi valmistui.
- 30.7.2019 Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA myönsi myyntiluvan darolutamidille, joka on uusi lääke etäpesäkkeettömän, kastraatioresistentin eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon.
- 7.8.2019 Orion ilmoitti darolutamidin myynnin alkaneen Yhdysvalloissa ja että yhtiö kirjaa tuotteen onnistuneesta kaupallistamisesta Yhdysvalloissa Bayerilta saatavan 45 miljoonan euron etappimaksun kolmannen vuosineljänneksen tulokseensa.
- 30.12.2019 Orion ilmoitti tehneensä Lotus Pharmaceutical Co., Ltd. -yhtiön kanssa markkinointi- ja jakelusopimuksen koskien Orionin kehittämiä Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettuja Stalevo®- ja Comtan®-lääkkeitä osassa Aasiaa.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

- 23.1.2020 Japanin terveysministeriö myönsi darolutamidille myyntiluvan etäpesäkkeettömän, hormonaaliselle hoidolle vastustuskykyisen (kastraatioresistentin) eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon.
- 30.1.2020 Orion ja Bayer kertoivat, että uudet tulokset ARAMIS-tutkimuksesta osoittavat darolutamidin ja tavanomaisen hormonaalisen hoidon yhdistelmän lisäävän merkittävästi etäpesäkkeetöntä kastraatioresistenttiä eturauhassyöpää sairastavien miesten kokonaiselinaikaa. Kokonaiselinaikaa ja muita toissijaisia muuttujia koskevat tarkemmat päivitettyt tulokset sekä lääkkeen pidempiaikaisen käytön turvallisuutta koskeva päivitys julkaistaan myöhemmin tieteellisessä konferenssissa.

31.1.2020 Euroopan lääkeviraston (EMA) ihmislääkekomitea (CHMP) antoi myönteisen lausunnon suosittaen darolutamidin myyntiluvan myöntämistä.

Taloudellinen katsaus

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2019 oli 1 051 (977) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 8 %. Liikevaihto sisältää Bayerilta saadun 45 miljoonan euron etappimaksun. Valuuttakurssien vaikutus liikevaihdon kehitykseen oli 5 miljoonaa euroa positiivinen. Orionin kymmenen myydyimmän lääkevalmisteen liikevaihto vuonna 2019 oli 474 (444) miljoonaa euroa. Näiden tuotteiden osuus kokonaisliikevaihdosta oli 45 % (45 %).

Tulos

Orion-konsernin liikevoitto oli 253 (253) miljoonaa euroa. Käyttökate oli 309 (294) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 5 %. Liikevoitto ja käyttökate sisältävät Bayerilta saadun 45 miljoonan euron etappimaksun.

Paikallisissa valuutoissa lasketun liikevaihdon kasvun vaikutus tuote- ja palvelumyynnin bruttokatteeseen oli 19 miljoonaa positiivinen. Toisaalta hintojen, kustannusten ja tuotevalikoiman muutosten vaikutus oli yhteensä 18 miljoonaa negatiivinen ja valuuttakurssimuutosten vaikutus 3 miljoonaa euroa positiivinen. Kokonaisuutena näiden erien yhteisvaikutuksen myötä tuote- ja palvelumyynnin bruttokate oli 4 miljoonaa euroa vertailukautta korkeampi.

Etappimaksujen osuus liikevaihdosta ja -voitosta oli 51 (5) miljoonaa euroa ja rojaltien 11 (17) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muiden tuottojen lasku heikensi liikevoittoa 3 miljoonaa.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat 41 miljoonaa euroa. Kasvusta suurin osa tuli suunnitelluista myynnin ja markkinoinnin kuluista sekä tutkimus- ja kehityskuluista.

Liiketoiminnan kulut

Konsernin myynnin ja markkinoinnin kulut olivat 216 (195) miljoonaa euroa. Kasvu johtui lähinnä Stalevo®- ja Comtan® -lääkkeiden Euroopan oikeuksien hankkimiseen liittyvistä poistoista, jotka olivat vuonna 2019 noin 12 miljoonaa euroa, sekä panostuksista erityisesti Easyhaler®-tuotteiston myyntiin.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 119 (104) miljoonaa euroa. T&K-kulujen osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Tutkimushankkeista on kerrottu tarkemmin tämän katsauksen osiossa 'Tutkimus ja kehitys'.

Hallinnon kulut olivat 48 (43) miljoonaa euroa.

Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut olivat 2 (5) miljoonaa euroa positiivisia.

Konsernin voitto

Kauden voitto oli 200 (197) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,43 (1,40) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 5,55 (5,50) euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 30 % (44 %) ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 26 % (45 %). Vertailukauden korkeita lukuja selittää Orion Diagnostican myynnistä kirjattu 128 miljoonan euron myyntivoitto.

Tase ja rahoitusasema

Konsernin nettovelkaantumisaste oli -18 % (-17 %) ja omavaraisuusaste oli 77 % (69 %).

Konsernitaseen vieras pääoma 31.12.2019 oli 256 (374) miljoonaa euroa. Korollista velkaa oli kauden lopussa 10 (152) miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja oli 7 (1) miljoonaa euroa. Korollisen velan muutos johtuu pääosin siitä, että Orionin vuonna 2013 liikkeeseen laskema 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina erääntyi kesäkuussa 2019.

Erääntyneen joukkovelkakirjalainan maksamisen myötä kauden lopussa konsernin rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat 149 (284) miljoonaa euroa. Rahavarat on sijoitettu vakavaraisten pankkien ja yritysten lyhytaikaisiin rahamarkkinainstrumentteihin.

Orion allekirjoitti tammikuussa Euroopan investointipankin kanssa 100 miljoonan euron lainasopimuksen. Lainaa ei ole toistaiseksi nostettu.

Rahavirrat

Liiketoiminnan rahavirta oli 271 (231) miljoonaa euroa. Rahavirta parani sekä käyttökattteen kasvun että käyttöpääoman alenemisen ansioista.

Investointien rahavirta oli -34 (95) miljoonaa euroa. Vertailukauden investointien rahavirta oli positiivinen johtuen Orion Diagnostican myynnistä.

Rahoituksen rahavirta oli -371 (-205) miljoonaa euroa. Ero vertailukauteen johtuu pääosin kesäkuussa 2019 erääntyneen joukkovelkakirjalainan takaisinmaksusta. Lisäksi Orion hankki vuoden aikana omia osakkeitaan 7 miljoonalla eurolla.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 43 (65) miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden osuus oli 35 (36) miljoonaa euroa ja aineettomien hyödykkeiden osuus 7 (29) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan keskeiset tavoitteet vuosina 2019-2020

TAVOITE	KEHITYS 1-12/2019
Eturauhassyöpälääke darolutamidin lanseeraaminen ja kaupallistaminen yhdessä Bayerin kanssa. Tutkimus- ja kehitysyhteistyön jatkaminen ARASENS-hankeessa (levinnyt eturauhassyöpä) molekyylin käyttöindikaation laajentamiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> o Yhdysvalloissa FDA myönsi myyntiluvan nopeutetun arvioinnin menettelyllä (Priority Review). o Myyntilupa saatu lisäksi Brasiliassa ja katsauskauden jälkeen myös Japanissa o Euroopan lääkeviraston ihmislääkekomitean suositus darolutamidille katsauskauden jälkeen. o Täyteen rekrytoitu ARASENS-hanke jatkuu suunnitellusti.
Suun kautta annosteltavan levosimendaanin (ODM-109) kliinisen vaiheen III -kehitystyö (REFALS) ALS-taudin oireiden hoitoon sekä lääkkeen mahdollisen kaupallistamisen valmistelu. Tutkimus- ja kehitystoiminnassa eri hankkeiden mahdollisuuksia tarkastellaan osana koko tutkimusportfoliota.	<ul style="list-style-type: none"> o REFALS-tutkimuksen potilasrekrytointi valmistui heinäkuussa 2019. o Orion käynnistänyt arvioinnin mahdollisuuksista lanseerata tuote itse Yhdysvalloissa. o ODM-203:n ja ODM-207:n kehitykseen haetaan partnereita.
Orionin aseman vahvistaminen Suomen merkittävimpänä generisten lääkkeiden tarjoajana sekä kilpailukykyinen hinnoittelu. Erityistuotteiden kilpailukykyisen tuoteportfolion kehittäminen ja tuotelanseerausten vahvistaminen.	<ul style="list-style-type: none"> o Orionin selkeä viitehintaisten reseptilääkkeiden markkinajohtaja Suomessa vuonna 2019. o Itsehoitotuotteissa Orion kasvoi markkinaa nopeammin.
Easyhaler®-tuoteperheen kasvun vauhdittaminen ja markkina-aseman vahvistaminen. Salmeteroli-flutikasoni Easyhaler®-tuotteen lanseerauksen eteneminen Euroopassa.	<ul style="list-style-type: none"> o Easyhaler®-tuoteperheen myynti kasvoi 16 prosenttia. o Salmeteroli-flutikasonin myynnin kehitys ollut odotettua hitaampaa.
Uusien sisäänlisensointimahdollisuuksien arvioiminen Euroopassa erityisesti sairaalahoidon alueella.	<ul style="list-style-type: none"> o Työ jatkuu.

Orion seuraa näiden tavoitteiden toteutumista säännöllisesti taloudellisissa katsauksissaan.

Liiketoimintakatsaus

Katsaus ihmislääkemarkkinoihin

Orionin yksittäisistä markkina-alueista tärkein on Suomi, jonka osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta on noin kolmannes. Pharmarketin vuoden 2019 tilastoinnin mukaan Orionin ihmislääkkeiden kokonaisymyynti, pitäen sisällään lääkkeellisten ja ei-lääkkeellisten tuotteiden myynnin, jäi markkinan kokonaiskehityksestä. Suomen lääkemarkkinan kasvu on tullut lähinnä alkuperälääkkeistä, joiden osuus Orionin Suomen liikevaihdosta on pieni.

Orionin suurin tuoteryhmä Suomessa on viitehintaisten reseptilääkkeiden apteekkikanavassa. Orionin viitehintaisten reseptilääkkeiden myynti laski vertailukaudesta johtuen edelleen jatkuvasta kireästä hintakilpailusta sekä tuotteiden saatavuushäiriöistä. Myynnin volyyymi kuitenkin jatkoi edelleen kasvuaan, mutta hieman markkinaa hitaammin. Viitehintaisten lääkkeiden keskihinta markkinoilla laski vuonna 2019 noin 8 % vertailukaudesta (Lähde: Pharmarket). Hintakilpailun merkitys on ollut Orionille huomattava, johtuen yhtiön laajasta tuotevalikoimasta ja merkittävästä markkinaosuudesta Suomessa.

Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta Orion on säilyttänyt asemansa Suomen johtavana lääkemarkkinoijana. Orionilla on erityisen vahva asema sekä viitehintaisten reseptilääkkeissä että itsehoitotuotteissa, joissa molemmissa sillä on noin neljänneksen markkinaosuus.

Ihmislääkkeiden myynti Suomessa (lääkkeelliset ja ei-lääkkeelliset tuotteet):

milj. EUR	1-12/19	1-12/18	Muutos %
Ihmislääkkeiden kokonaisymyynti (sairaala- ja apteekkikanava)			
Markkina	2 859	2 715	+5%
Orion	314	314	-0%
Kaikki reseptilääkkeet yhteensä (apteekkikanava)			
Markkina	1 602	1 533	+4%
Orion	178	183	-3%
Viitehintaisten reseptilääkkeet (apteekkikanava)			
Markkina	436	455	-4%
Orion	116	123	-6%
Itsehoitotuotteet (apteekkikanava)			
Markkina	399	389	+2%
Orion	100	96	+5%

Lähde: Pharmarket lääkemyyntitilastot 1-12/2019

Orionin markkinaosuus ihmislääkkeiden myynnistä Suomessa (lääkkeelliset ja ei-lääkkeelliset tuotteet):

Orionin markkinaosuus, %	1-12/19	1-12/18
Ihmislääkkeet kokonaisuudessaan (apteekki- ja sairaalakanava)	11 %	12 %
Kaikki reseptilääkkeet yhteensä (apteekkikanava)	11 %	12 %
Viitehintaisten reseptilääkkeet (apteekkikanava)	27 %	27 %
Itsehoitotuotteet (apteekkikanava)	25 %	25 %

Lähde: Pharmarket lääkemyyntitilastot 1-12/2019

Orion on merkittävä toimija myös Skandinavian geneeristen lääkkeiden markkinoilla.

Euroopassa yleisimpien suonensisäisesti annosteltavien anestesia- ja tehohoitoväyrytysten (propofoli, midatsolaami, remifentaniili ja deksmedetomidiini) yhteenlaskettu myynti syyskuussa 2019 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli IQVIA:n lääkemyyntitilastojen mukaan 595 (570) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 4 %. Orionin Dexdor®-tehohoitoväyrytteen vaikuttava aine on deksmedetomidiini. Yhteensä deksmedetomidiinin myynti oli Euroopassa IQVIA:n lääkemyyntitilastojen mukaan 72 (69) miljoonaa euroa.

Alkuperälääkkeet

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön tuotteisto koostuu patenttisuojaetuista reseptilääkkeistä, jotka on suunnattu kolmelle terapia-alueelle: keskushermostosairauksiin, syöpäsairauksiin ja tehohoitoon sekä Easyhaler®-keuhkolääkkeisiin.

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2019 oli 406 (357) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvua selittää pääosin Bayerilta saatu 45 miljoonan euron etappimaksu, mutta myös tuotemyynti kasvoi.

Liikevaihto tuotteittain

milj. EUR	1-12/19	1-12/18	Muutos %
Easyhaler®-tuoteperhe	104	90	+16 %
Stalevo®, Comtess® ja Comtan® (Parkinsonin-tauti)	98	100	-3 %
Simdax®	68	59	+14 %
Dexdor®	57	63	-10 %
Muut*	80	44	+82 %
YHTEENSÄ	406	357	+14 %

* 1-12/19 luku sisältää Bayerilta saadun 45 miljoonan euron etappimaksun sekä useita tuotteita, kuten Enanton®, Nubeqa® ja Precedex®

Astman ja keuhkohtaumataudin hoitoon tarkoitettujen Easyhaler®-tuoteperheen yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2019 oli 104 (90) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 16 %. Hyvä kehitys johtui pääosin budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteen vahvasta myynnistä, joka kasvoi 21 % ja oli 62 (52) miljoonaa euroa. Kasvua ovat tukeneet tuoteperheen myyntiin ja markkinointiin tehdyt panostukset. Orionin lisäksi rinnakkaismarkkinointikumppani Menarini myy budesonidi-formoteroli-valmistetta Ranskassa ja muutamassa Etelä-Euroopan maassa. Myös Euroopan ulkopuolella on jätetty ensimmäiset myyntilupahakemukset. Menarini vastaa budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteen jakelusta Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Hikma Pharmaceuticals PLC Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa.

Salmeteroli-flutikasoni-yhdistelmävalmisteen myynti on käynnistynyt useissa Euroopan maissa, mutta kehitys on alkuvaiheessa ollut ennakoitua hitaampaa eikä tuotteella toistaiseksi ole olennaista vaikutusta koko tuoteperheen liikevaihtoon.

Easyhaler® on Orionin kehittämä, kuivajauhemuotoisia lääkkeitä annosteleva inhalaattori, johon Orion on kehittänyt lääkkeitä useista tunnetuista geneerisistä vaikuttavista aineista (salbutamoli, beklometasoni, budesonidi, formoteroli, salmeteroli ja flutikasoni).

Orionin Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettujen lääkkeitä ovat Stalevo® (vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess®/Comtan® (entakaponi). Niiden yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2019 oli 98 (100) miljoonaa euroa, ja se laski 3 %. Vuoden 2019 aikana Stalevo®- ja Comtan®-lääkkeiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeudet palautuivat Orionille, minkä seurauksena toimitukset keskeisille partnereille laskivat selvästi ja Orionin oma myynti yli kaksinkertaistui.

Japania lukuunottamatta Parkinson-lääkkeiden jakelusopimukset Novartiksen kanssa päättyvät vuoden 2020 kuluessa ja Orion on valtaosalla näistä markkinoista siirtämässä tuotteiden jakelua uusille partnereille. Vuoden 2019 lopussa Orion ja Lotus Pharmaceutical Co., Ltd. ("Lotus") tekivät tuotteita koskevan markkinointi- ja jakelusopimuksen, jonka mukaan Lotus saa oikeuden myydä ja markkinoida Stalevo®-tuotetta Bangladeshissa, Etelä-Koreassa, Filippiineillä, Hong Kongissa, Indonesiassa, Taiwanissa ja Vietnamissa sekä Comtan®-tuotetta Etelä-Koreassa, Filippiineillä, Hong Kongissa ja Taiwanissa. Sopimus astuu voimaan vuoden 2020 kolmannella vuosineljänneksellä edellyttäen, että tuotteiden viranomaishyväksynnät on saatu siirrettyä Lotukselle. Muutamalla Kaakkois-Aasian markkinalla Orion aikoo myydä näitä tuotteita omien perusteilla olevien myyntiorganisaatioiden avulla.

Parkinson-lääkkeiden myynnin jakauma:

milj. EUR	1-12/2019	1-12/2018	Muutos %
Toimitukset keskeisille partnereille	52	78	-33 %
Orionin oma myynti	46	22	+104 %

Orionin Dexdor®-tehohoitorauhoitteen (deksmedetomidiini) liikevaihto oli 57 (63) miljoonaa euroa, ja se laski 10 %. Myynnin lasku on seurausta geneerisen kilpailun alkamisesta ja sen laajenemisesta Euroopassa. Precedex®-tehohoitorauhoitteen myynti oli 13 (26) miljoonaa euroa, ja se laski 50 %. Myynti sisälsi sekä rojalit että lääkeaineen myynnin.

Sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon tarkoitettua Simdax®-lääkettä (levosimendaani) myydään maailmanlaajuisesti yhteensä noin 60 maassa. Tuotteen liikevaihto vuonna 2019 kasvoi 14 % ja oli 68 (59) miljoonaa euroa. Orionin tietoon on tullut, että Simdaxin geneerisistä versioista on Euroopassa jätetty myyntilupahakemuksia. Tuotteen formulaatiopatentti päättyy syyskuussa 2020, mutta mahdollisen geneerisen kilpailun alkamisen ajankohtaa on kuitenkin vielä vaikea ennakoida.

Etäpesäkkeettömän, tavanomaiselle hormonaaliselle hoidolle vastustuskykyisen eturauhassyövän hoitoon tarkoitettu Nubeqa®-lääke (darolutamidi) sai heinäkuussa 2019 myyntiluvan Yhdysvalloissa, missä tuotetta myy Orionin kumppani Bayer. Orion sai darolutamidin onnistuneesta kaupallistamisesta Yhdysvalloissa Bayerilta 45 miljoonan euron etappimaksun. Lisäksi myyntilupa on saatu myös Brasiliassa sekä katsauskauden jälkeen Japanissa. Niin ikään katsauskauden jälkeen Euroopan lääkeviraston ihmislääkekomitea on antanut myönteisen lausunnon suosittaen darolutamidin myyntiluvan myöntämistä. Euroopan komission odotetaan tekevän lopullisen päätöksen myyntiluvan myöntämisestä tulevien kuukausien aikana. Orion on oikeutettu saamaan darolutamidin ensimmäisestä myynnistä EU:ssa 20 miljoonan euron etappimaksun ja ensimmäisestä myynnistä Japanissa 8 miljoonan euron etappimaksun.

Bayerilla on darolutamidin kaupalliset oikeudet maailmanlaajuisesti. Euroopassa Orion ja Bayer ovat kuitenkin sopineet yhteisestä myynninedistämisestä. Lisäksi Orion vastaa tuotteen valmistuksesta maailmanlaajuisille markkinoille. Orion saa darolutamidin maailmanlaajuisesta tuotemyynnistä porrastettua rojalit, joka tulee olemaan noin 20 % sisältäen myös tuotteen valmistuksesta saatavan tulon. Myynnin kasvaessa rojalit voi olla jonkin verran suurempi. Orionilla on myös mahdollisuus saada Bayerilta myyntiin perustuvia kertasuorituksia tiettyjen maailmanlaajuisten vuotuisten myyntirajojen täytyessä ensimmäisen kerran.

Erityistuotteet

Patenttisuojattomista eli geneerisistä reseptilääkkeistä, itsehoitotuotteista ja biosimilaareista muodostuvan Erityistuotteet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2019 oli 486 (473) miljoonaa.

Erityistuotteiden liikevaihdon jakauma tuoteryhmittäin 1-12/2019:

milj. EUR	1-12/2019	1-12/2018	Muutos %	Osuus yksikön liikevaihdosta 1-12/2019	Osuus yksikön liikevaihdosta 1-12/2018
Geneeriset reseptilääkkeet	331	334	-1 %	68 %	71 %
Itsehoitotuotteet	118	114	+3 %	24 %	24 %
Biosimilaarit	38	25	+52 %	8 %	5 %
YHTEENSÄ	486	473	+3 %		

Erityistuotteet-tulosyksikön tärkeimmät markkina-alueet ovat Suomi, Skandinavia sekä itäinen Eurooppa ja Venäjä. Suomessa tulosyksikön myynti vuonna 2019 oli 272 (273) miljoonaa euroa. Kireänä jatkunut geneeristen lääkkeiden hintakilpailu ja tuotteiden saatavuushäiriöt vaikuttivat negatiivisesti liikevaihtoon, mutta itsehoitotuotteiden sekä biosimilaarien myynnin kasvun ansiosta kokonaisliikevaihto oli edellisvuoden tasolla. Geneeristen lääkkeiden hintakilpailu on laskenut Orionin Suomen myyntiä noin 15 miljoonaa euroa vuositasolla sekä vuonna 2017 että vuonna 2018. Vuonna 2019 järjestelmämuutos ja siihen liittyvä hintojen laskun vaikutus oli noin 10 miljoonaa. Vuoden 2019 aikana hintojen lasku näyttäisi kuitenkin toistaiseksi tasaantuneen. Samaan aikaan saatavuushäiriöiden vaikutus liikevaihtoon on voimistunut. Vuonna 2019 niiden negatiivinen vaikutus oli samaa suuruusluokkaa kuin hinnanlaskujen vaikutus.

Skandinaviassa Erityistuotteiden myynti oli 89 (69) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 28 %. Kasvu tuli geneerisistä reseptilääkkeistä sekä biosimilaareista. Itäisessä Euroopassa sekä Venäjällä Erityistuotteiden myynti oli 68 (66) miljoonaa euroa.

Erityistuotteiden liikevaihdosta 68 (71) % tuli geneerisistä reseptilääkkeistä, 24 (24) % itsehoitotuotteista ja 8 (5) % biosimilaareista. Biosimilaarien liikevaihto oli yhteensä 38 (25) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 52 %. Vahvaa kasvua selittävät voitettut kansalliset tai alueelliset tarjouskilpailut, jotka toivat lisämyyntiä vuodelle 2019. Alkanutta vuotta koskeneet tarjouskilpailut ovat olleet haastavia Orionille, minkä

seurauksena biosimilaarien liikevaihdon arvioidaan laskevan selvästi vuonna 2020. Orionin jakelemia biosimilaarituotteita ovat Remsima® (infliksiimabi), Ritemvia® (rituximabi) ja Amgevita® (adalimumabi).

Eläinlääkkeet

Pohjoismaissa ja osassa itäistä Eurooppaa Orion myy itse eläinlääkkeitä, ja muilla alueilla yhtiö toimii partnerien kautta. Lisäksi Orion markkinoi ja myy Pohjoismaissa useiden muiden yhtiöiden valmistamia eläinlääkkeitä. Orionin Eläinlääkkeet-yksiköllä on vahva markkina-asema kotimarkkinoillaan Pohjoismaissa.

Eläinlääkkeiden vuosi oli vahva ja tulosityksikön liikevaihto vuonna 2019 nousi toistaiseksi kaikkien aikojen korkeimmalle tasolle eli 86 (80) miljoonaa euroon. Tulosityksikön liikevaihdosta 42 % (42 %) eli 36 (34) miljoonaa euroa muodostui eläinrauhotteiden myynnistä. Tuoteperheeseen kuuluvat Orionin eläinrauhotteet Dexdomitor® (deksmedetomidiini), Domitor® (medetomidiini) ja Domosedan® (detomidiini) sekä rauhoitteiden vastavaikuttaja Antisedan® (atipametsoli).

Orion sai helmikuussa 2018 myönteiset päätökset EU:n hajautetuista myyntilupamenettelyistä koskien Clevor®-valmistetta. Clevor, jossa vaikuttavana aineena on ropiniroli, on silmätippamuotoinen lääke koirien myrkytystilanteiden hoitamiseen. Valmistetta lanseerataan arviolta vuoden 2020 aikana. Kesäkuussa 2019 Orion julkaisi Suomessa ToxBuddy®-verkkopalvelun, joka tarjoaa eläinlääkäreille tietoa ja apua myrkytystapausten hoitamiseen koirilla. Palvelun avulla eläinlääkäri voi muun muassa arvioida myrkytyksen astetta ja saada hoito-ohjeita. Palvelu on tarkoitettu myöhemmin julkaista myös muilla markkinoilla.

Fermion

Fermion valmistaa lääkkeiden vaikuttavia aineita Orionin ja muiden lääkeyhtiöiden käyttöön, ja sen tuoteisto kattaa lähes 30 lääkeainetta. Fermion valmistaa vaikuttavat aineet Orionin omiin alkuperälääkkeisiin. Muille lääkeyhtiöille Fermion valmistaa geneerisiä lääkeaineita sekä tarjoaa sopimusvalmistuspalveluita uusien vaikuttavien lääkeaineiden kehitykseen ja valmistukseen.

Fermionin liikevaihto ilman toimituksia Orionin omaan käyttöön kasvoi 8 % ja oli 55 (51) miljoonaa euroa, mikä on yli puolet koko Fermionin liikevaihdosta. Lääkeraaka-aineiden kaupassa tilausyklit ovat viime vuosina muuttuneet yhä lyhyemmiksi, ja tämä on johtanut liiketoiminnan volyymin aiempaa selkeästi suurempaan vaihteluun vuoden kuluessa ja eri vuosien välillä.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimus- ja kehityskulut kasvoivat 15 % vuonna 2019 ja olivat 119 (104) miljoonaa euroa. Niiden osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös nykyisen tuoteiston kehittämiseen liittyviä kustannuksia. Vuoden 2019 kuluessa Orion vahvisti varhaisen vaiheen tutkimusta uusilla rekrytoinneilla.

Keskeiset kliiniset kehityshankkeet

Projekti	Käyttöaihe	FAASI			Rekisteröinti
		I	II	III	
Easyhaler® tiotropium	Keuhkohtaumatauti	Bioekvivalenssitutkimus			
Darolutamidi ¹⁾	Eturauhassyöpä (nmCRPC)	I	II	III	Rekisteröinti*
Darolutamidi ¹⁾	Eturauhassyöpä (mHSPC)	I	II	III*	
ODM-109 (suun kautta otettava levosimendaani)	ALS-tauti	I	II	III*	
ODM-203 (FGFR+VEGFR inhibiittori) ²⁾	Kiinteät syöpäkasvaimet	I	II*		
ODM-207 (BET-proteiinien estäjä) ²⁾	Syöpä	I*			
ODM-208 (CYP11A1-estäjä)	Eturauhassyöpä (CRPC)	I*			
ODM-209 (CYP11A1-estäjä)	Rintasyöpä, eturauhassyöpä (CRPC)	I*			
¹⁾ Yhteistyössä Bayerin kanssa		II	= Vaihe valmis		= Status muuttunut
²⁾ Haetaan partneria seuraavaan mahdolliseen kehitysvaiheeseen		II*	= Vaihe meneillään		

Orionilla on käynnissä hanke astman ja keuhkohtaumataudin hoitoon tarkoitettun Easyhaler-tuoteperheen laajentamiseksi. Orion kehittää tiotropium-valmistetta Euroopan markkinoille, ja valmisteen bioekvivalenssitutkimus on meneillään. Tiotropium on pitkävaikutteinen keuhkoputkia avaava antikolinergi, jota käytetään keuhkohtaumataudin hoidossa.

Orionin ja Bayerin yhdessä kehittämä darolutamidi sai heinäkuussa 2019 myyntiluvan Yhdysvalloissa etäpesäkkeettömän kastraatioresistentin eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon. Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2020 myyntilupa myönnettiin Japanissa ja Euroopan lääkeviraston ihmislääkekomitea antoi myönteisen lausunnon suosittaen darolutamidin myyntiluvan myöntämistä. Euroopan komission odotetaan tekevän lopullisen päätöksen myyntiluvan myöntämisestä tulevien kuukausien aikana. Tuote on hyväksytty lisäksi jo Brasiliassa ja myyntilupahakemuksia on jätetty myös muille markkinoille.

Tammikuussa 2020 julkaistut uudet tulokset ARAMIS-tutkimuksesta osoittavat, että darolutamidin ja tavanomaisen hormonaalisen hoidon yhdistelmä lisää tilastollisesti merkitsevästi etäpesäkkeetöntä kastraatioresistenttiä eturauhassyöpää sairastavien miesten kokonaiselinaikaa verrattuna lumelääkkeen ja tavanomaisen hormonaalisen hoidon yhdistelmään. Kokonaiselinaikaa ja muita toissijaisia muuttujia koskevat tarkemmat päivitetty tulokset sekä lääkkeen pidempiaikaisen käytön turvallisuutta koskeva päivitys julkaistaan myöhemmin tieteellisessä konferenssissa.

Päättynen ARAMIS-tutkimuksen lisäksi Orionilla ja Bayerilla on käynnissä toinen kliinisen vaiheen III - tutkimus (ARASENS), jossa tutkitaan darolutamidin tehoa ja turvallisuutta niillä potilailla, joilla on vasta diagnosoitu levinnyt, hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC) ja jotka ovat aloittamassa hormoniterapiaa. Hoitona on darolutamidi yhdistettynä hormoniterapiaan (androgeeni-deprivaatioterapia) sekä kemoterapia-aine dosetakseliiniin. Vuoden 2016 lopussa alkanut tutkimus etenee suunnitellusti, ja potilasrekrytointi saatiin valmiiksi vuoden 2018 toisella neljänneksellä. Tutkimuksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2022.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen III -tutkimus (REFALS), jossa tutkitaan suun kautta annosteltavaa levosimendaania (ODM-109) ALS-taudin oireiden hoidossa. REFALS-tutkimuksen potilasrekrytointi saatiin valmiiksi heinäkuussa ja tutkimuksen arvioidaan valmistuvan kesällä 2020. Tutkimuksessa on mukana 496 potilasta ja 104 tutkimuskeskusta Yhdysvalloissa, Kanadassa, EU:ssa ja Australiassa.

REFALS-tutkimuksen tavoitteena on osoittaa, että vahvistamalla ALS-potilaiden hengitysilhasten toimintaa, suun kautta annosteltava levosimendaani voi auttaa ylläpitämään hengityskapasiteettia ja siten tukea ALS-potilaiden yleistä toimintakykyä. Levosimendaani ei paranna ALS:ia. Sen tavoitteena on viivästyttää tarvetta hengityksen tukemiselle ja siten parantaa potilaan elämänlaatua. Orion toteuttaa tutkimuksen

yksin ja investoi siihen noin 60 miljoonaa euroa vuosina 2018–2020. Jos tulokset ovat myönteisiä, myyntilupaa on tarkoitus hakea Yhdysvalloissa ja Euroopassa. Suun kautta annosteltavalle levosimendaanille on myönnetty harvinaislääkkeen asema (Orphan Drug Designation). Levosimendaani on Orionin kehittämä, jo vuonna 2000 markkinoille tullut molekyyli, jota käytetään suonensisäisesti äkillisesti pahentuneen sydämen vaikean vajaatoiminnan hoidossa.

Orion on tehnyt kliinisen vaiheen II -tutkimusta syöpien hoitoon tarkoitettulla uudella kohdennetulla FGFR+VEGFR inhibiittorilla (ODM-203). Tutkimuksessa on selvitetty lääkeaihion tehoa kiinteiden syöpäkasvaimien kehityksen hidastamisessa potilailla, joilla on havaittu syöpäkasvaimessa FGFR-muutoksia. Orion etsii partneria seuraavaan mahdolliseen kehitysvaiheeseen.

Orion on tehnyt kliinisen vaiheen I -tutkimusta BET-proteiinien estäjällä (ODM-207), joka estää keskeisten syöpägeenien kuten myc-geenin transkriptiota monissa syöpälajeissa. Prekliinisissä tutkimuksissa ODM-207 on osoittanut kasvua hidastavia vaikutuksia useissa kiinteiden kasvaimien solulinjoissa. Tutkimuksessa on selvitetty lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä sekä alustavaa tehoa syöpäpotilailla. Orion etsii partneria seuraavaan mahdolliseen kehitysvaiheeseen.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I -tutkimus uudenlaisen selektiivisen hormonisynteesin estäjän (CYP11A1-estäjä) kehittämiseksi kastroatioresistenttiin eturauhassyöpään. Tutkimusta on päätetty laajentaa sen varmistamiseksi, että päätökset tutkimuksen seuraavista vaiheista pystytään tekemään riittävän kattavan tietoaikoin pohjalta. Prekliinisissä tutkimuksissa molekyylin (ODM-208) on havaittu estävän syöpäsolujen kasvua. Se saattaa tehoa myös sellaisiin hormonaalisiin syöpiin, jotka ovat tulleet vastustuskykyisiksi tavanomaisille hormonaalisille syöpähoidoille. Orion on ensimmäinen lääkeyhtiö, joka kehittää tällä mekanismilla vaikuttavaa lääkettä. Tutkimuksessa selvitetään lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä eturauhassyöpäpotilailla, mutta Orionin suunnitelmissa on tutkia molekyyliä myös rintasyöpäpotilaiden hoidossa.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I-tutkimus ODM-209 molekyyllillä. Kyseessä on ODM-208:n kaltainen selektiivisen hormonisynteesin estäjä (CYP11A1-estäjä). Myös tätä tutkimusta on päätetty laajentaa sen varmistamiseksi, että päätökset tutkimuksen seuraavista vaiheista pystytään tekemään riittävän kattavan tietoaikoin pohjalta. Prekliinisissä tutkimuksissa molekyylin (ODM-209) on havaittu estävän syöpäsolujen kasvua. ODM-208:n tapaan se saattaa tehoa myös sellaisiin hormoneista riippuvaisiin syöpiin, jotka ovat tulleet vastustuskykyisiksi tavanomaisille hormonaalisille syöpähoidoille. Tutkimuksessa selvitetään lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä rintasyöpäpotilailla ja eturauhassyöpäpotilailla.

Lisäksi Orionilla on meneillään useita projekteja varhaisessa tutkimusvaiheessa. Näissä tutkitaan muun muassa keskushermostosairauksia, syöpää, neuropaattista kipua sekä suomalaisen tautiperinnön harvinaissairauksia.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2019 oli 3 251 (3 179). Joulukuun 2019 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 265 (3 154) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 594 (2 485) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 671 (669) henkilöä.

Palkat ja muut henkilöstökulut olivat vuonna 2019 yhteensä 217 (201) miljoonaa euroa.

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävänä oikeudellisina asioina.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orionilla oli 31.12.2019 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 36 335 463 (37 120 346) kappaletta ja B-osakkeita 104 922 365 (104 137 482) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Vuoden 2019 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 765 399 (562 440) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2019 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 830 866 226 (845 981 962) ääntä.

Orionilla oli joulukuun 2019 lopussa 66 595 (72 802) rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Osakkeiden muuntaminen

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärien puitteissa. Vuonna 2019 muunnettiin 784 883 A-osaketta B-osakkeiksi.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- ja B-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006, ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla kyseisestä päivämäärästä alkaen.

Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2019 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 5 786 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 aikana Orionin A-osaketta vaihdettiin Nasdaq Helsingissä yhteensä 2 149 046 kappaletta ja B-osaketta 85 303 946 kappaletta. Vaihdettujen osakkeiden arvo vastasi yhteensä 2 920 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 5,9 ja B-osakkeista 81,3 prosenttia. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 61,9 prosenttia.

Orionin A-osakkeen kurssi nousi vuoden 2019 aikana 35,1 prosenttia ja B-osakkeen 36,3 prosenttia. A-osakkeen päätöskurssi 31.12.2019 oli 40,95 euroa ja B-osakkeen päätöskurssi 41,27 euroa. Orionin A-osakkeen vuoden korkein kurssi oli 42,00 euroa ja alin kurssi 28,20 euroa. B-osakkeen korkein kurssi vuoden 2019 aikana oli 42,52 euroa ja alin kurssi 28,19 euroa.

Nasdaq Helsingin lisäksi Orionin osakkeilla käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Vuoden 2019 aikana 18 prosenttia kaikesta kaupankäynnistä Orionin A-osakkeella ja 62 prosenttia kaikesta kaupankäynnistä Orionin B-osakkeella tapahtui Nasdaq Helsinki Oy:n ulkopuolella (Lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Hallituksen valtuutukset

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään enintään 350 000 yhtiön oman B-osakkeen hankinnasta. Valtuutuksen ja hallituksen 25.4.2019 tekemän päätöksen perusteella Orion hankki 2.-13.5.2019 välisenä aikana yhteensä 250 000 yhtiön omaa B-osaketta. Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hallitus on oikeutettu päättämään osakeannista luovuttamalla enintään 850 000 yhtiön hallussa olevaa B-osaketta. Osakeantivaltuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Valtuutusten ehdot on selostettu tarkemmin pörssitiedotteessa 26.3.2019.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkajalainaa tai optio-oikeuksia.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää: Orion-konsernin pitkäjänteinen kannustinjärjestelmä 2016, josta on tiedotettu 2.2.2016 annetulla pörssitiedotteella sekä Orion-konsernin pitkäjänteinen kannustinjärjestelmä 2019, josta on tiedotettu 6.2.2019 annetulla pörssitiedotteella.

Omistus pohja

Orionin osakkeet kuuluvat Euroclear Finlandin ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään, ja Euroclear Finland on Orionin virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

Orionilla oli vuoden 2019 lopussa 66 595 (72 802) rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 96 % (95 %). Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 40 % (43 %) ja kaikista äänistä 60 % (62 %). Hallintarekisteröityjä ja ulkomaalaisessa omistuksessa olevia osakkeita oli 53 (46) miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 38 % (32 %) ja 9 % (7 %) yhteenlasketuista äänistä.

Orionin hallussa oli joulukuun 2019 lopussa 765 399 (562 440) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,5 % (0,4 %) ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,09 % (0,07 %).

Liputusilmoitukset

Orion vastaanotti 28.11.2019 Maa- ja vesitekniikan tuki ry:ltä arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5. pykälän mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan Maa- ja vesitekniikan tuki ry:n ja sen määräysvalta-yhteisön Tukinvest Oy:n yhteenlaskettu osuus Orion Oyj:n osakkeiden äänimäärästä oli 28.11.2019 tehdyn Orion Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaisen osakemuunnon seurauksena ylittänyt 5 prosentin rajan.

Ilmoituksen mukaan Maa- ja vesitekniikan tuki ry:n ja Tukinvest Oy:n yhteenlaskettu äänimäärä Orion Oyj:n osakkeiden äänistä oli 5,01 prosenttia.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2019 lopussa hallituksen yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 627 584 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 564 228 oli A-osakkeita ja 63 356 B-osakkeita. Toimitusjohtajan omistuksessa oli vuoden 2019 lopussa 61 491 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja pois lukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeita yhteensä 198 932 kappaletta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Yhtiön ylimmän johdon omistuksessa oli näin ollen yhteensä 0,62 % yhtiön koko osakekannasta ja 1,39 % yhteenlasketusta äänimäärästä. Omistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistukset. Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Orionin osingonjakopolitiikka

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Hallituksen esitys voitonjaosta, osinko 1,50 euroa osakkeelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 468 363 703,16 euroa eli 3,33 euroa osaketta kohden. Summasta tilikauden voittoa on 211 377 323,85 euroa eli 1,50 euroa osaketta kohden. Osakekohtaiset summat on laskettu ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 1,50 (1,50) euroa osaketta kohden.

Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 492 429 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 210 738 643,50 euroa. Konsernin osingonjakosuhte tilikaudelta 2019 olisi 105,2 % (63,8 %). Osingon maksupäivä olisi 3.4.2020 ja osinkoon olisivat oikeutettuja osakkeenomistajat, jotka ovat merkittyinä yhtiön osakasluetteloon 27.3.2020.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen lahjoitetaan hallituksen erillisen päätöksen mukaisesti 250 000 (250 000) euroa ja että omaan pääomaan jätettäisiin 257 375 059,66 euroa.

Hallinto ja johtaminen

Orion Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (Orion-konserni) toiminta perustuu voimassaolevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen. Konsernin eri toimielinten tehtävät määräytyvät lakien ja konsernin hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Orion noudattaa Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin pörssi) listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance 2015). Orion poikkeaa koodin suosituksesta 15 nimitysvaliokunnan jäsenten valinnan osalta siten, että nimitysvaliokuntaan voidaan valita muitakin kuin hallituksen jäseniä. Tarkemmat tiedot hallinnointikoodin noudattamisesta sekä siitä poikkeamisesta löytyvät Orionin verkkosivuilta www.orion.fi.

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitasoisista toiminnoista ja tulosyksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa. Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet sekä päättää mm. yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, osakkeiden liikkeelle laskemisesta ja omien osakkeiden hankkimisesta.

Orion Oyj:n hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinto- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa. Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisin sovita. Toimisuhteeseen kuuluu yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisin sovi, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimitusjohtajan irtisanomisen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimitusjohtajan irtisanomisen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

Orion antaa selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.orion.fi.

Varsinainen yhtiökokous 26.3.2019

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingin Messukeskuksessa 26.3.2019. Kokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen 10 §:n ja osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n mukaisten asioiden lisäksi ehdotukset, jotka koskivat hallituksen valtuuttamista päättämään omien osakkeiden hankinnasta ja luovuttamisesta.

Vuodelta 2018 päätettiin jakaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti osinkoa 1,50 euroa osaketta kohden.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteilla 26.3.2019.

Varsinainen yhtiökokous 25.3.2020

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 25.3.2020 klo 14.00 alkaen Helsingin Messukeskuksessa.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on erottamaton osa päivittäisiä johtamisprosesseja sekä Orion-konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, ja liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin sekä toiminnan valvonnan periaatteisiin. Se sisältyy muun muassa Orionin strategiaprosessiin, operatiiviseen suunnitteluun, toiminnan seurantaan sekä sisäiseen valvontajärjestelmään.

Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita käytettävissä olevin keinoin ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Riskienhallintapolitiikan perustana ovat Orion-konsernin päätetyt strategiat sekä taloudelliset tavoitteet. Yhtiön strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit pyritään tunnistamaan, analysoimaan ja arvottamaan. Tunnistettuihin riskeihin reagoidaan siten, että yhtiö voidaan suojata menetyksiä vastaan tai riskeihin liittyvät mahdollisuudet voidaan hyödyntää.

Riskit jaetaan seuraaviin pääryhmiin:

- Strategiset riskit
- Operatiiviset riskit
- Taloudelliset riskit
- Compliance-riskit

Valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitetut sopimukset

Orionilla on yhteistyökumppaninsa Bayerin (Bayer Consumer Care AG) kanssa Nubeqa® lääkettä koskevat lisenssi-, kaupallistamis-, valmistus- ja toimitussopimukset. Nämä sopimukset sisältävät valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitettuja määräysvallan vaihtumista koskevia ehtoja, joiden mukaan sopijapuoli on oikeutettu tiettyjen sopimusehtojen muuttamiseen tiettyjen edellytysten vallitessa.

Muun kuin taloudellisen tiedon raportointi

Orion on suomalainen lääkeyhtiö, joka toimii maailmanlaajuisesti. Orion kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä sekä lääkkeiden vaikuttavia aineita. Yhtiö toimii globaalissa lääkemarkkinassa osana maailmanlaajuisista toimitusketjuja. Orion ostaa valmiita tuotteita ja raaka-aineita muilta ja toiset ostavat niitä myös Orionilta. Kaikki konsernimme tuotantolaitokset sekä lääketutkimuskeskuksemme Nottinghamin toimipistettä lukuun ottamatta sijaitsevat Suomessa. Orionilaisia oli vuoden 2019 lopussa 3 265 henkilöä, josta Suomessa 2 594 ja ulkomaisissa yksiköissä 671 henkilöä.

Orion on sitoutunut toiminnan jatkuvaan parantamiseen kestäväen kehityksen alueella. Johtaessaan ympäristö-, työterveys ja -turvallisuus- ja henkilöstöasioita sekä huolehtiessaan toiminnan eettisyydestä yhtiö pyrkii saavuttamaan niille asettamansa korkeat tavoitteet. Yhtiö on olennaisuusarvioinnin perusteella tunnistanut toiminnalleen olennaiset vastuullisuuden teemat ja tunnusluvut. Ne on asetettu etusijalle toiminnan kehittämisessä, ja yhtiö myös raportoi tunnusluvuista säännöllisesti. Orionin vastuullisuuden keskeisimmät teemat ovat potilasturvallisuuden ja lääkesaatuuden varmistaminen, lisäksi vastuu ympäristöstä, työntekijöistä sekä toiminnan eettisyydestä ja läpinäkyvyydestä. Yhtiö on vuonna 2019 edistynyt vastuullisuuden sisällyttämisessä keskeisiin prosesseihin, luonut vastuullisuusohjelman ja panostanut yhtiön sisäisen ja ulkoisen tietoisuuden lisäämiseen vastuullisuudesta. Erillinen vastuullisuusraportti vuodelta 2019 julkistetaan toukokuussa.

Ympäristö, sosiaaliset asiat ja henkilöstö

Toimintaperiaatteet

Orionin ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (EHS-politiikka) määrittää konsernin tasoisena sitoumuksena sen, miten Orionilla huolehditaan ympäristöasioista ja edistetään työyhteisön hyvinvointia. Orion soveltaa ympäristöasioidensa hallintaan ja kehittämiseen ISO 14001 -ympäristöstandardin mukaista toimintamallia ja energiatehokkuuden kehittämisen perustana ovat energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+ -viitekehys ja ISO 50001 -standardin mukaiset käytännöt. Työterveyden ja työturvallisuuden hallintaan Orion soveltaa OHSAS 18001 -ohjeistusta ja sen korvaavaa ISO 45001 -standardia. Yhtiö noudattaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimintaansa koskevia muita määräyksiä ja vaatimuksia. Ihmis- ja eläinlääkkeet sekä lääkkeiden vaikuttavat aineet valmistetaan ympäristön kannalta kestävästi huolehtien materiaali- ja energiatehokkuudesta sekä jätevesien käsittelystä.

Orionin henkilöstöpolitiikka määrittää Orion-konsernin henkilöstöjohtamisessa ja henkilöstöasioiden hallinnassa sovellettavat periaatteet. Henkilöstöasioita hoidettaessa noudatetaan lainsäädäntöä, työehtosopimuksia, työsuojelumääräyksiä ja muita velvoitteita. Yhtiö noudattaa toiminnassaan yhdenvertaisuuden, tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita. Konsernin arvojen, johtamisperiaatteiden sekä eettisten ohjeiden ja politiikkojen tarkoituksena on varmistaa, että yhtiö toimii henkilöstön ja työolosuhteiden osalta yhteiskuntavastuullisesti. Henkilöstöpolitiikka määrittelee mitä työhyvinvointi tarkoittaa Orionilla sekä vastuut työyhteisöjen kehittämisen sekä henkilöstön työ- ja toimintakyvyn edistämisen osalta.

Riskit ja riskienhallinta

Ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyviä riskejä kartoitetaan ja hallitaan osana konsernin kokonaisvaltaista riskienarviointi ja -hallintaprosessia. Riskien arvioinnissa ja hallinnassa hyödynnetään eri organisaatioiden asiantuntemusta ja keskinäistä yhteistyötä sekä pyritään toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Konsernin ympäristö, työterveys ja työturvallisuus (EHS) -ohjeistus määrittelee menettelytavat ja vastuut mahdollista vaaraa aiheuttavien poikkeamien ja poikkeamatilanteiden ennakoimiseen, ehkäisemiseen ja havaitsemiseen. Lisäksi ohjeistus määrittää, miten näiden tilanteiden riskit tunnistetaan, arvioidaan, käsitellään ja hallitaan. EHS-asioiden hallintaa seurataan vuotuisilla sisäisillä tarkastuksilla. Toimintaa parannetaan jatkuvasti tunnistamalla kehityskohteita. Vastuullisuusasioiden riskienhallinta on myös osa toimittajien ja kumppaneiden valinta- ja hallintakäytäntöjä.

Orionin merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat raaka-aineiden, energian ja veden kulutukseen, ilmaan ja jätevesiin meneviin päästöihin sekä toiminnasta syntyvän jätteen määriin. Näitä seurataan mm. päästöjä mittaamalla, jätemääriä tarkkailemalla ja resurssien käyttömääriä tilastoimalla. Konsernin kaikki tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, ja tehtailta on toiminnan vaatimat, voimassa olevat ympäristöluvut.

Yhtiön tavoitteena on parantaa työturvallisuutta, sillä mahdolliset vahingot ja tapaturmat ovat olennaisimpia sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyviä riskejä. Yhtiö tekee jatkuvasti töitä vahinkojen

ja tapaturmien estämiseksi sekä turvallisuuskulttuurin edelleen kehittämiseksi mm. kattavilla koulutuksilla, säännöllisillä tarkastuksilla ja kannustamalla turvallisuutta edistävien havaintojen tekemiseen.

Ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyvien riskien yksi tyypillinen vaikutus on yhtiön maineeseen kohdistuva vahinko. Riskienhallinnan lisäksi yhtiön viestintä on luotettavaa, läpinäkyvää, kattavaa ja oikea-aikaista maineriskien välttämiseksi. Johdonmukainen viestintä niin myönteisistä kuin kielteisistäkin asioista mahdollistaa myös ennakoinnin ja mahdollisista poikkeamista oppimisen.

Tunnusluvut ja tulokset

Orion mittaa ja tarkkailee ympäristöön, sosiaalisiin vaikutuksiin ja henkilöstöön liittyviä asioita jatkuvasti sekä raportoi niistä vuosittain yritysraportissa. Toiminnan kannalta olennaisimmat tunnusluvut liittyvät energiaan, kasvihuonekaasupäästöihin ja henkilöstön hyvinvointiin.

Energian kokonaiskulutus, energiansäästöt ja kasvihuonekaasupäästöt

Orion vähentää tavoitteellisesti kasvihuonekaasupäästöjään ja toteuttaa energiansäästöjä energiatehokkuusohjelmalla. Orion on sitoutunut Elinkeinoelämän Keskusliiton EK:n jäsenyritysten yhteiseen Energiatehokkuusohjelman jatkokauteen.¹ Orionille tämä tarkoittaa hieman yli 12 000 MWh:n suuruista säästöä. Vuonna 2019 yhtiö saavutti energiansäästöjä mm. investoimalla LED valaistusmuutoksiin useilla paikkakunnilla ja prosessin lausteesta vapautuvan hönkähöyryn talteenottoon Oulun tehtaalla. Hönkähöyry hyödynnetään lämmönsiirtimen välityksellä toimitilojen ja käyttöveden lämmitykseen.

Energiatehokkuusohjelman vuoden 2025 energiansäästötavoitteesta on saavutettu 51 %.

Yhtiön tavoitteena on vähentää omasta toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä 75 % vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoteen 2016. Vuonna 2019 yhtiö siirtyi käyttämään vain uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä. Kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet yhtiön energiatehokkuusohjelman ja uusiutuvalla energialla tuotettuun sähkөөn siirtymällä 55 % verrattuna vuoteen 2016.

	2019	2018
Energian kokonaiskulutus, energiansäästöt ja kasvihuonekaasupäästöt		
Absoluuttinen energian kokonaiskulutus (MWh) ²	158 442	155 198
Säästötoimilla ja energiatehokkuutta parantamalla saavutettu energiansäästö (MWh) ³	1 422	1 074
Energiatehokkuusohjelman säästötavoitteesta saavutettu	51 %	40 %
Kasvihuonekaasupäästöt, scope 1 (tCO ₂ e)	2 838	2 788
Kasvihuonekaasupäästöt, scope 2 (tCO ₂ e)	17 285	36 793

Henkilöstön työhyvinvointi: työtapaturmat ja sairauspoissaolot

Huolehtimalla henkilöstön työterveydestä ja hyvinvoinnista työssä Orion pyrkii siihen, että orionilaiset ovat työkykyisiä ja terveinä töissä eivätkä altistu työperäisille sairauksille. Tämän toteutumista kuvaavat oman työhyvinvoinnin mittarit⁴ ovat työtapaturmataajuus ja sairastavuus. Vuonna 2019 yhtiö teki töitä turvallisuuskulttuurin edelleen kehittämiseksi panostaen Puuttumalla välität –esimieskoulutuksiin. Yhtiön tavoitteena on jatkuvalla työllä vahinkojen ja tapaturmien estämiseksi sekä turvallisuuskulttuuria parantamalla saattaa työtapaturmataajuus nolnaan. Työtapaturmataajuuden tavoitetta vuodelle 2019, LTIF $1 \leq 3,5$, ei saavutettu. Yhtiö tekee pitkäjänteisesti töitä tavoitteensa nolla työtapaturmaa saavuttamiseksi.

	2019	2018
Henkilöstön työhyvinvointi: työtapaturmat ja sairauspoissaolot		
Työtapaturmataajuus LTIF ¹	6,3	5,5
Sairastavuus, sairauspoissaolotuntien osuus teoreettisista kokonaistyötunneista ⁶	3,3 %	3,1 %

¹ Uuden ohjelmakauden tavoiteltava säästövaikutus vuodelle 2025 on 7,5 % vuoden 2016 energiankulutuksesta ja välitavoitteena 4 % vuodelle 2020.

² Raportoitu energiankulutus, sähkö, lämpö ja polttoaineet, kattaa Orion-konsernin kiinteistöt Suomessa, lukuun ottamatta kokonaisuuden kannalta merkityksettömiä toimipaikkoja, joilla ei ole tuotannollista toimintaa. Konsernilla ei ole tuotantolaitoksia Suomen ulkopuolella. Raportin ulkopuolelle on rajattu ulkomailla sijaitsevat vuokratut toimistotilat.

³ Energiansäästöt ovat Energiaviraston ohjeistuksen mukaisesti arvioituja laskennallisia toteutumia.

⁴ Tapaturmien ja sairauspoissaolojen raportointi käsittää Orion-konsernin Suomessa työskentelevän henkilöstön.

⁵ Kaikkien vähintään yhden työkyvyttömyyspäivän aiheuttaneiden työpaikatapaturmien suhde tehtyihin kokonaistyötunteihin, kpl/1 000 000 h.

⁶ Sairaudesta johtuvien poissaolojen prosenttiosuus oman henkilöstön osalta teoreettisista kokonaistyötunneista.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä korruption ja lahjonnan torjunta

Toimintaperiaatteet

Orionin Code of Conduct -ohjeisto määrittää konsernin eettiset toimintatavat sekä sitoumuksen noudattaa lakeja, eettisesti hyväksyttäviä toimintatapoja ja kunnioittaa ihmisoikeuksia. Orion edellyttää, että koko henkilöstö noudattaa Code of Conduct -ohjeistusta ja sen käytäntöjä. Orionin toimittajia koskee vastaavasti eettinen toimintaohje, Third Party Code of Conduct, joka kiteyttää ne vähimmäisvaatimukset, joihin Orion edellyttää kumppaniensa sitoutuvan. Viranomaisvaatimusten lisäksi ne sisältävät keskeiset liiketoiminnan vastuullisuutta ja eettisyyttä koskevat periaatteet.

Orionin tavoitteena on, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikessa sen toiminnassa. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan siihen, ettei niitä loukkaavia toimintatapoja esiinny omissa eikä kumppaneiden toiminnoissa. Orion noudattaa ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistuksiin ja ILO:n sopimuksiin sisältyviä periaatteita ja odottaa samaa myös kumppaneiltaan.

Code of Conduct -ohjeistoon sekä lahjonnan vastaiseen politiikkaan sisältyvät periaatteet, jotka edellyttävät henkilökunnan kieltäytyvän antamasta ja ottamasta vastaan lahjusta tai siihen verrattavissa olevaa etua. Orion ei suvaitse lahjontaa tai korruptiota missään liiketoiminnoissaan.

Riskit ja riskienhallinta

Orion edellyttää toimitusketjuunsa osallistuvien toimijoiden noudattavan Orionin vaatimuksia ja toimittajia koskevaa eettistä toimintaohjetta. Hankintalähteitä valitessaan yhtiö suhtautuu kriittisesti niin sanottuihin riskimaihin, joissa on riski ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien loukkauksiin ja/tai lapsityövoiman hyväksikäyttöön ja joissa kansallinen työolainsäädäntö on heikko tai ainakin heikosti valvottu. Orion hallitsee toimitusketjun riskejä asianmukaisen huolellisuuden turvaavien menetelmien mukaisesti. Toimittajien määräysten- ja vaatimustenmukaisuutta valvotaan säännöllisin tai satunnaisin arviointikyselyin sekä tekemällä heidän toimitiloihinsa ja toimintaansa kohdistuvia tarkastuksia riskiperusteisesti. Orion konserniin kuuluvien henkilöiden edellytetään perehtyneen Code of Conduct -ohjeistoon ja toimimaan sen mukaisesti.

Korruptioon liittyvien riskien tunnistaminen ja arviointi ovat osa konsernin riskienhallinnan laajaa kokonaisuutta. Lahjontariskien arviointi sisältyy tärkeänä standardiosana muun muassa kaikkien kumppanuussopimusten valmisteluun. Koulutus ja tietoisuuden lisääminen ovat tärkeimpiä toimia näiden

riskien lieventämisessä. Yhtiö kouluttaa ja perehdyttää henkilöstöä säännöllisesti ja suunnitelmallisesti näiden periaatteiden tarkoituksen ja merkityksen sisäistämiseksi. Kohdennetulle osalle henkilöstöstä koulutus on pakollinen.

Orionilla on väärinkäytösten ilmoittamiseksi julkinen ilmoituskanava, joka täydentää organisaation tavanomaisia tiedotus- ja ilmoituskanavia. Kanava edistää hyvää hallintotapaa ja eettistä toimintaa sekä parantaa prosesseja mahdollisen tiedonannon jälkeen. Orion rohkaisee henkilöstöä saattamaan yhtiön johdon tietoon kokemuksensa, havaintonsa ja epäilynsä niin ihmisoikeuksia loukkaavasta käyttäytymisestä kuin mistä tahansa muusta eettisten koodien vastaisesta toiminnasta. Orion tutkii ja käsittelee tapaukset nopeasti ja puolueettomasti sekä mahdollisuuksien mukaan luottamuksellisesti. Yhtiö ryhtyy toimenpiteisiin tapauskohtaisesti tarkoituksenmukaisella tavalla periaatteiden vastaisen käyttäytymisen ja toiminnan lopettamiseksi.

Tunnusluvut ja tulokset

Yhtiö on vuonna 2019 päivittänyt Code of Conduct -ohjeiston ja se on saatavana 14 kielellä. Vuoden aikana on edelleen vahvistettu vastuullisen hankinnan hallintaa ja keskitytty vastuullisen hankinnan prosessien aktiivisen käytön varmistamiseen.

Orionin tietoon ei tullut vuonna 2019 ilmoituskanavan kautta ihmisoikeusloukkauksia omassa toiminnassa. Kaiken kaikkiaan ilmoituskanavaan on tullut ilmoituksia vähäisessä määrin. Yhtiö on suhtautunut kaikkiin ilmoituksiin vakavasti ja käsitellyt ne nopeasti sekä puolueettomasti. Käsitellyt ilmoitukset eivät ole antaneet aiheita toimenpiteisiin.

Korruption ja lahjonnan torjunnan koulutus on kohdennetulle osalle henkilöstöstä pakollinen. Koulutamme henkilöstöämme säännöllisesti ja edellinen laajamittainen koko kohdennetun henkilöstön kattava koulutus järjestettiin vuonna 2017, jolloin koulutuksen saaneiden työntekijöiden määrä oli 2 808. Yhtiö huolehtii kaikkien uusien orionilaisten, jolle koulutus on pakollinen, suorittavan sen.

	2019	2018
Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä korruption ja lahjonnan torjunta		
Ilmoituskanavan kautta ilmoitettujen ihmisoikeusloukkauksien määrä omassa toiminnassa	0	0
Korruption ja lahjonnan torjunnan koulutus, koulutukseen osallistuneet	443	318

Tuotteiden laatu ja turvallisuus

Toimintaperiaatteet

Potilasturvallisuuden varmistaminen on toimintaa ohjaava perusarvo kaikessa Orionin toiminnassa, jonka eteen yhtiö tekee jatkuvaa työtä läpi koko tuotteen elinkaaren. Lääkkeiden saatavuuden varmistaminen ehkäisemällä saatavuushäiriöitä ja viestimällä tarkoituksenmukaisella tavalla on osa potilasturvallisuuden varmistamista. Orionilla on lääkeyrityksenä lakisääteisiä velvoitteita tuotteidensa turvallisuuden ja laadun seurantaan liittyen. Yhtiö huolehtii siitä, että kehitetyt, valmistetut ja markkinoidut lääkkeet ovat tutkitusti käyttäjilleen turvallisia, tehoavat niille ilmoitettuihin käyttöaiheisiin ja ovat laatuvaatimustensa mukaisia.

Orion huolehtii tuotteiden jatkuvasta turvallisuusseurannasta ja riskienhallinnasta läpi tuotteen elinkaaren ja ryhtyy viivyttämättä tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteiden turvallisen käytön ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Orion ylläpitää lainsäädännön ja viranomaismääräysten edellyttämää lääketurvajärjestelmää, jonka vaatimustenmukaisuutta valvotaan sisäisillä sekä viranomaisten suorittamilla tarkastuksilla.

Orionin tuotteiden laadun varmistaminen perustuu koko toimitusketjun tarkkaan hallintaan riippumatta siitä, missä raaka-aineet ja tuote valmistetaan. Yhtiö tarkastaa valmistuspaikat säännöllisesti arvioidakseen laatujärjestelmän kattavuuden. Orion analysoi jokaisen raaka-aine- ja tuote-erän varmistaen ennalta määritettyjen tuotteen laatuvaatimusten täyttyvän, tekee prosessikontrolleja ja tarkistaa toimien asianmukaisen dokumentoinnin. Lääkelain ja EU -asetusten mukaisesti laadunvarmistusorganisaatiossa ns. Qualified Person päättää tuote-erän myyntiin vapauttamisesta ja vastaa siitä, että tuote täyttää kaikki viranomaisten kanssa myyntiluvassa asetetut ehdot. Tuotteiden säilyvyyttä ja mahdollisia asiakasvalituksia seurataan koko kelpoisuusajan. Välittömiin toimenpiteisiin ryhdytään, mikäli tuotteiden laadussa havaitaan poikkeamia.

Riskit ja riskien hallinta

Yhtiö huolehtii siitä, että kehitetyt, valmistetut ja markkinoidut lääkkeet ovat tutkitusti käyttäjilleen turvallisia, tehoavat niille ilmoitettuihin käyttöaiheisiin ja ovat laatuvaatimustensa mukaisia. Yhtiö tekee yhteistyötä viranomaisten kanssa, raportoi ja viestii tuotteiden laatuun ja turvallisuuteen liittyvistä toiminnoista sidosryhmien kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Uuden alkuperälääkkeen tuloa markkinoille edeltävät laajat, vaihteittain etenevät tutkimukset, joissa kartoitetaan lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta. Kliinisiä, ihmisillä tehtäviä tutkimuksia voidaan tehdä vain lääkeviranomaisen luvalla. Lääkkeen farmakologiaa ja turvallisuutta testataan laajasti prekliinisten laboratoriomallien avulla, sekä seuraamalla siedettävyyttä ja haittavaikutuksia kaikissa kliinisten tutkimusten vaiheissa. Myyntilupahakemusta ja valmisteyhteenvettoa varten lääketutkimuksen eri vaiheet ja tulokset dokumentoidaan huolellisesti lääkeviranomaisten arvioitavaksi. Lääkkeen myynnin ja markkinoinnin aloittaminen edellyttää lääkeviranomaisten myöntämää myyntilupaa. Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoille tulon jälkeen. Orion huolehtii jatkuvasti turvallisuusseurannasta, kerää palautetta asiakkailtaan ja suorittaa hyöty-riskiarviointeja valmisteen koko elinkaaren ajan.

Orion pyrkii edellä kuvatuin tutkimukseen ja lääketuotantoon liittyvin keinoin ennalta varmistamaan, ettei tuotteisiin liity sellaisia haittavaikutuksia, jotka saattaisivat johtaa korvausvastuuseen tai merkittävän tuotteen poistoon markkinoilta. Tuotevastuuriskin taloudellisten vaikutuksien varalta Orion-konsernin tuotteet ja toiminta on vakuutettu toiminta- ja tuotevastuuvakuutuksella.

Lääkkeiden valmistus on säännöllisten viranomaistarkastusten kohteena. Lääkkeiden tulee olla turvallisia, tehokkaita ja kaikki laatuvaatimukset täyttäviä. Lääketuotannossa joudutaan jo näiden lakisääteisten vaatimusten johdosta kiinnittämään huomiota erilaisiin lääkkeen turvallisuutta ja laatua uhkaaviin riskeihin.

Lääkkeiden asianmukainen laatu varmistetaan järjestelmällisellä toiminnan kokonaishallinnalla, joka kattaa kaikki lääkkeiden laatuun välittömästi ja välillisesti vaikuttavat asiat. Toimintaa ohjataan kattavalla ohjeistuksella sekä riittävällä materiaalien ja valmisteiden ennako- ja jälkivalvonnalla.

Orionin laaja tuotevalikoima saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tehdä tuotannossa vaaditun erittäin korkean laatutason ylläpitämisen haastavaksi. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat suorittavat lääkkeiden kehityksen ja valmistuksen säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia Orionin toimipisteissä. Mahdollisesti vaadittavien korjaavien toimenpiteiden tekemisellä voi olla ainakin väliaikaisia, toimitusvarmuutta heikentäviä ja kustannuksia nostavia vaikutuksia. Orionin tuotevalikoimassa on myös muiden lääkeyhtiöiden valmistamia tuotteita sekä tuotteita, jotka Orion valmistaa itse, mutta joihin muut yhtiöt toimittavat lääke- tai muita raaka-aineita. Näiden valmistajien toimitusvarmuuteen tai tuotteiden laatuun mahdollisesti liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa riskin Orionin toimitusvarmuudelle.

Potilasturvallisuuteen liittyviä riskejä ja riskienhallintaa Orion konsernissa on kuvattu laajemmin Orionin selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, kohdassa 9.2.3.1.2. Tutkimus- ja kehitysriskit ja 9.2.3.2.2. Lääketuotantoriskit ja 9.2.3.2.4. Tuotevastuuriskit.

Tunnusluvut ja tulokset

Yhtiö tekee vuosittain tarkastuksia sekä lääketeollisuudelle määritettyjen hyvien käytäntöjen (Good Practices, GxP) että vastuullisten toimintatapojen varmistamiseksi toimittajien ja kumppaneiden tehtaisiin ja toimipisteisiin. Orionin toimintaan kohdistuneiden ja yhtiön toteuttamien tarkastusten tunnusluvut sisältävät sekä GxP auditoinnit että vastuullisuusasioiden (ml. ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuus, työolot ja etiikka) tarkastukset. Lääkeliiketoiminnan asiakasvalitusten lukumäärä on raportoitu miljoonaa myyntipakkausta kohden.

	2019	2018
Tuotteiden laatu ja turvallisuus		
Orionin toimintaan kohdistuneet tarkastukset, lkm yhteensä	88	61
Viranomaisten tekemiä tarkastuksia	29	13
Kumppaneiden tekemiä tarkastuksia	59	48
Kriittisiä havaintoja	1	0
Orionin toteuttamat tarkastukset lkm	251	238
Kriittisiä havaintoja	9	10
Hylkäyksiä	5	1
Lääkeliiketoiminnan asiakasvalitusten määrä (ppm)	76	56

Strategia

Orionin hallitus on vahvistanut yhtiön strategian vuosille 2020-2024.

Toimintaympäristö

Orionin strategian toteuttamista tukevat maailmanlaajuiset terveydenhuollon megatrendit, joilla on olennaista vaikutusta lääkkeiden kulutukseen ja hintatasoon sekä lääketutkimukseen. Tällaisia megatrendejä ovat esimerkiksi:

- väestön ikääntyminen
- tieteen edistysaskeleet: henkilökohtainen lääketiede, genetiikan ja epigenetiikan tiedon lisääntyminen sekä lääkeannostelun ja diagnostiikan kehittyminen
- terveydenhuollon kasvava kustannustaakka, tarve kustannustehokkaille hoidoille ja lääkkeille
- lisääntynyt henkilökohtainen vastuunotto omasta terveydestä
- vastuullisuus

Missio

Orionin missiona on rakentaa hyvinvointia. Orion luo hyvinvointia tuomalla markkinoille lääkkeitä, joista potilaat saavat apua ja tehoa sairautensa hoitoon. Tehokas lääke tuo lisäarvoa potilaalle parantamalla myös elämänlaatua.

Painopistealueet

Strategian toteuttamisen kannalta toiminnan keskeiset painopistealueet ovat:

- Laatu ja turvallisuus. Korkea laatu, tuotteiden turvallisuus ja viranomaisvaatimusten noudattaminen ovat olemassaolon edellytys lääketeollisuudessa.
- Kilpailukykyinen ja elinvoimainen tuoteisto vaatii jatkuvaa tuoteiston uudistamista. Orion panostaa tuotteiden kehittämiseen, valmistukseen ja hankintaan sekä tehokkaaseen lanseeraukseen ja elinkaaren hallintaan.
- Vahva yhdessä tekemisen kulttuuri, jonka perustana on asiakkaalle arvokas ja merkityksellinen työ. Orion haluaa olla erinomainen työpaikka sekä vastuullinen ja houkutteleva työnantaja, joka huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnin ja osaamisen jatkuvasta kehittämisestä.
- Kumppanuudet. Orionin toiminta pohjautuu maailmanlaajusten verkostojen hyödyntämiseen. Hyvin hoidetut kumppanuudet ovat yhtiölle kilpailuetu.
- Tuottavuus ja joustavuus. Lääkkeiden hintapaine edellyttää kustannustietoisuutta sekä saumatonta yhteistyötä yhtiön eri osien välillä, jotta tavoiteltu kannattavuustaso voidaan saavuttaa. Lisäksi vaaditaan joustavuutta reagoida nopeasti muutoksiin toimintaympäristössä. Orion voi kokonsa vuoksi olla ketterämpi kuin suuret yhtiöt ja saada tästä kilpailuetua.

Strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet, joiden toteutumista yhtiössä seurataan selkeästi määritetyillä mittareilla ovat:

- Markkinoita nopeampi kasvu. Tulevien vuosien keskeisin tavoite on hakea määrätietoisesti markkinoita nopeampaa kasvua. Tavoitteena on nostaa liikevaihto 1,5 miljardin euron tasolle vuoteen 2025 mennessä. Kasvu mahdollistaa yhtiön kehittämisen ja hallittujen riskien ottamisen. Markkinoita nopeampaan kasvuun pyritään sekä koko yhtiön tasolla että niillä maantieteellisillä ja tuotealueilla, joilla Orion toimii.

Vuonna 2018 toteutunut Orion Diagnostica -tulosityksikön myynti ja siitä syntynyt myyntivoitto vahvistavat Orionin mahdollisuuksia kasvuun ja taloudellisten tavoitteidensa saavuttamiseen. Orionilla on meneillään lukuisia hankkeita, joilla se hakee kasvua. Yhtiö jatkaa panostusta omaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen mm. investoimalla uusiin klinisiin tutkimuksiin sekä arvioi aktiivisesti lääkekehityksen loppuvaiheessa olevien tuotteiden sisänlisensiointimahdollisuuksia. Samaan aikaan myyntivoitto vahvistaa Orionin pääoma-asemaa ja kykyä jatkossakin saavuttaa myös osingonjakotavoitteensa.

Lähivuosien tärkeimpiä yksittäisiä kasvuhankkeita ovat eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistaminen yhdessä yhteistyökumppani Bayerin kanssa sekä ALS-taudin oireiden hoitoon

tarkoitettua suuntaa annosteltavan levosimendaanin kehitystyön saattaminen päätökseen ja tuotteen saaminen markkinoille. Muilta osin lähitulevaisuuden kasvua haetaan erityisesti Easyhaler®-tuotepiheestä sekä mahdollisilla tuotehankinnoilla.

- Uusien innovatiivisten ja kustannustehokkaiden lääkkeiden ja hoitotapojen tuominen potilaille. Tuotekehityspotkussa on tasapainoinen määrä alkuperä tuotteita ja generisiä tuotteita eri hankevaiheissa. Yhtiö pyrkii tutkimuksessaan alan parhaaseen panos/tuotos-suhteeseen.
- Työskentely yhdessä asiakkaan hyväksi. Orionin henkilöstö on sitoutunut ja ymmärtää asiakkaiden tarpeet. Työilmapiiri, asiakastyytyväisyys sekä mielikuva yhtiöstä ovat korkealla tasolla.
- Toiminnan jatkuva parantaminen kestävä kehityksen alueella. Potilasturvallisuus on painavin näkökulma Orionin yritys vastuussa ja ympäristövastuista huolehtiminen tärkeä osa yhtiön kestävä kehitystä. Lisäksi Orionin tavoitteena on henkilöstön työturvallisuuden ja työssä jaksamisen jatkuva kehittäminen.
- Kannattavuuden vahva kehittyminen

Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden avulla Orion pyrkii konsernin omistaja-arvon kehittämiseen, taloudellisen vakauden varmistamiseen ja kannattavaan kasvuun. Orionin taloudelliset tavoitteet ovat:

- Kasvattaa liikevaihtoa lääke markkinan kasvua nopeammin. Tavoitteen toteuttaminen vaatii jatkuvaa panostusta tuotteiston kehittämiseen.
- Säilyttää kannattavuus hyvällä tasolla. Tavoitteena on liikevoitto, joka ylittää 25 prosenttia liikevaihdosta.
- Pitää omavaraisuusaste vähintään 50 prosentin tasolla.
- Jakaa vuotuista osinkoa, joka on lähivuosina vähintään 1,30 euroa/osake, ja kasvattaa osinkoa pidemmällä aikavälillä.

Lyhyellä aikavälillä toteutunut kehitys voi poiketa tavoitteista.

Näkymä arvio vuodelle 2020

Orion arvioi, että vuoden 2020 liikevaihto on samalla tasolla kuin vuonna 2019 (liikevaihto vuonna 2019 oli 1 051 miljoonaa euroa).

Liikevoiton arvioidaan laskevan vuodesta 2019 (liikevoitto vuonna 2019 oli 253 miljoonaa euroa).

Näkymien yksityiskohtaisemmat perustelut

Orion jatkaa määrätietoista toimenpiteitä markkinoita nopeamman kasvun aikaansaamiseksi pitkällä aikavälillä. Vuosien 2020-2021 aikana tehtävät merkittävät kasvupanostukset tutkimuksessa ja kehityksessä sekä myynnissä ja markkinoinnissa vaikuttavat kuitenkin vuositaso kannattavuuteen.

Samanaikaisesti liikevoittoa rasittaa kireä hintakilpailu markkinoilla sekä Orionin tiettyjen alkuperälääkkeiden asteittain laajeneva geneerinen kilpailu, jonka vaikutusta kasvavien alkuperälääkkeiden ei arvioida pystyvän täysimääräisesti korvaamaan vuonna 2020. Esimerkiksi Nubeqa®-lääkkeen myynnin arvioidaan alkavan merkittävämmiin kerryttä tuottoja vasta vuodesta 2021 alkaen.

Näkymä arvio ei sisällä mahdollisiin tuote- tai yritysostoihin liittyviä tuottoja tai kuluja.

Liikevaihto

Easyhaler®-tuotepiheen myynnin kasvu jatkuu myös vuonna 2020 viime vuosina markkinoille tulleiden yhdistelmävalmisteiden (budesonidi-formoteroli sekä salmeteroli-flutikasoni) ansioista.

Orion on hankkinut vuoden 2018 joulukuussa ja vuoden 2019 huhtikuussa Novartikselta takaisin Stalevo®- ja Comtan®-Parkinson-lääkkeiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeudet. Muilla markkinoilla Japania lukuunottamatta sopimukset Novartiksen kanssa päättyvät vuoden 2020 kuluessa ja Orion on valtaosalla näistä markkinoista siirtämässä tuotteiden jakelua uusille partnereille. Muutamalla Kaakkois-Aasian markkinalla Orion aikoo myydä näitä tuotteita omien perusteilla olevien myyntiorganisaatioiden avulla. Näiden muutosten jälkeen Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden (Comtess®, Comtan® ja Stalevo®) myynnin arvioidaan olevan edellisvuoden tasolla.

Dexdor®-valmistetta koskeva geneerinen kilpailu alkoi vuonna 2017 Saksassa ja on laajentunut sen jälkeen lähes koko EU-alueella kääntäen tuotteen myynnin laskuun. Orionin tietoon on myös tullut, että Simdax®-tuotteen geneerisestä versiosta on Euroopassa jätetty myyntilupahakemuksia. Geneerisen kilpailun vaikutusta Dexdor®-lääkkeen ja erityisesti Simdax®-lääkkeen myyntiin on kuitenkin vaikea arvioida tarkasti. Simdax®-tuotteen molekyylipatentti päättyi syyskuussa 2015 ja muu tuotesuoja päättyi syyskuussa 2020. Tuotesuojan päättymisen ei arvioida vaikuttavan olennaisesti Simdax®-tuotteen myyntiin vuonna 2020.

Geneeristen tuotteiden osuus Orionin kokonaismyynnistä on merkittävä. Tuotteiden saatavuushäiriöt sekä geneeristen lääkkeiden kiristynyt hintakilpailu ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat negatiivisesti tulosityksikön liikevaihtoon kaikilla markkinoilla. Viitehintaisten reseptilääkkeiden hinnat suurimmalla yksittäisellä markkinalla Suomessa laskivat vuonna 2019 edelleen vuoteen 2018 verrattuna, mutta vuoden sisällä viitehintaisten reseptilääkkeiden hintojen lasku kuitenkin tasaantui. Samanaikaisesti saatavuushäiriöiden vaikutus liikevaihtoomme on voimistunut ja vuonna 2019 niiden negatiivinen vaikutus oli samaa suuruusluokkaa kuin hinnanlaskujen vaikutus eli noin 10 miljoonaa euroa. Hintojen laskun ja tuotepuutteiden yhteenlasketun negatiivisen vaikutuksen arvioidaan olevan vuonna 2020 hieman edellistä vuotta pienempi.

Orionin biosimilaarituotteiden (Remsima®, Ritemvia® ja Amgevita®) liikevaihto on vaihdellut voimakkaasti viime vuosina. Liikevaihto oli 57 miljoonaa euroa vuonna 2017, 25 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja 38 miljoonaa euroa vuonna 2019. Muutokset johtuvat voitetuista tai menetetyistä kansallisista tai alueellisista tarjouskilpailuista. Alkanutta vuotta koskeneet tarjouskilpailut ovat olleet haastavia Orionille, minkä seurauksena biosimilaarien liikevaihdon arvioidaan laskevan selvästi vuonna 2020.

Yhteistyösopimukset muiden lääkeyhtiöiden kanssa ovat olennainen osa Orionin liiketoimintamallia. Sopimukseen liittyy usein liikevaihtoon kirjattavia maksuja, joiden määrä vaihtelee voimakkaasti vuodesta toiseen. Näiden maksujen ajoituksen ja määrän ennakointi on vaikeaa, sillä ne ovat joissain tapauksissa sidottu esimerkiksi tutkimushankkeiden etenemiseen tai tutkimustuloksiin, joita ei tiedetä ennen tutkimusten valmistumista. Toisaalta sopimusneuvotteluiden lopputulosta tai aikataulua ei yleensä tiedetä ennen sopimuksen lopullista allekirjoitusta. Vuonna 2019 etappimaksut olivat 51 miljoonaa, joka sisälsi eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistamiseen Yhdysvalloissa liittyvän 45 miljoonan euron etappimaksun Bayeriltä. Näkymäarvio vuodelle 2020 sisältää noin 35 miljoonaa euroa etappimaksuja, joista suurimmat yksittäiset ovat eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistamiseen EU:ssa liittyvä 20 miljoonan euron ja kaupallistamiseen Japanissa liittyvä 8 miljoonan euron etappimaksu.

Kustannukset

Myynti- ja markkinointikustannuksiin sisältyy vuosina 2019-2020 noin 12 miljoonan euron Stalevo®- ja Comtan®-Parkinson-lääkkeiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeuksien hankintaan liittyvä vuosittainen poisto. Orion maksoi myyntioikeuksien siirrosta yhteensä 28 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria joulukuussa 2018 ja huhtikuussa 2019, ja investointi poistetaan kahden vuoden kuluessa. Näkymäarvio sisältää myös noin 5 miljoonaa euroa ALS-tuotteen lanseerauksen valmisteluun ja Orionin mahdolliseen Yhdysvaltain toiminnan aloittamiseen liittyviä kustannuksia. Näistä kustannuksista valtaosa toteutuu vasta vuoden jälkimmäisellä puoliskolla edellyttäen, että meneillään olevan kliinisen vaiheen III REFALS-tutkimuksen tuloksien arvioidaan niiden valmistuttua olevan riittävän hyviä myyntiluvan saamiseen Yhdysvalloissa.

Uusien tuotteiden rekisteröinnit ja lanseeraukset ovat yleensä yli vuoden mittaisia projekteja, joten niiden vaatimat resurssien lisäykset ja muut panostukset vuodelle 2020 on suunniteltu pääsääntöisesti jo edellisen vuoden aikana.

Tutkimus- ja kehityskulujen arvioidaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2019. Kliinisen vaiheen III REFALS-tutkimuksen, jossa tutkitaan levosimendaania (ODM-109) ALS-taudin oireiden hoidossa, kulut laskevat hieman edellisestä vuodesta, koska tutkimus päättyy vuoden 2020 kuluessa. Toisaalta panostukset varhaisemman vaiheen tutkimukseen kasvavat. Tutkimus- ja kehityskulut syntyvät toisaalta yhtiön sisäisistä, kiinteistä eristä kuten palkoista ja toimintainfrastruktuurin ylläpidosta, ja toisaalta ulkoisista muuttuvista kuluista. Ulkoiset kulut syntyvät muun muassa pitkäkestoisista kliinisistä potilaskokeista, jotka

tehdään tyypillisesti useissa maissa sijaitsevilla klinikoilla. Keskeiset vuodelle 2020 suunnitellut kliiniset tutkimukset joko jatkuvat edellisestä vuodesta tai ne on jo hyvin pitkälle suunniteltu, minkä vuoksi niiden kustannustaso on varsin hyvin ennakoitavissa. Kulujen kertymään vaikuttavat kuitenkin olennaisesti myös kumppanuusrakenteet sekä se, miten kustannukset jaetaan Orionin ja yhteistyökumppaneiden kesken. Esimerkiksi darolutamidin tutkimusten kuluista Bayer maksaa suurimman osan.

Investoinnit

Vuonna 2020 konsernin investointien kokonaismäärän arvioidaan nousevan vuodesta 2019, jolloin investoinnit olivat 43 miljoonaa euroa.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Stalevo®- ja Comtan®-tuotteiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeuksien takaisinhanke on synnyttänyt vuodesta 2019 alkaen lisämyyntiä Orionin brändätyille Parkinson-lääkkeille. Näiden tuotteiden jakelu on vuoden 2020 kuluessa Novartis-sopimuksen loppuessa siirtymässä uusille partnereille valtaosassa Euroopan ulkopuolisia markkinoita Japania lukuunottamatta. Muutamalla Kaakkois-Aasian markkinalla Orionin on myös ottamassa oikeuksia itselleen. Myyntiin vaikuttaa edelleen laskevasti geneerisen kilpailun jatkuminen. Nämä kaikki muutokset ja vaikutukset on jo sisällytetty kuluvan vuoden näkymäarvioon. Niihin liittyy kuitenkin epävarmuutta, jolla saattaa olla olennaista vaikutusta tässä vaiheessa tehdyn arvion tarkkuuteen.

Dexdor®- ja Simdax®-tuotteiden peruspatentit ovat päättyneet ja Dexdor®-tuotteen käyttöaihepatentti päättyi maaliskuun 2019 lopussa. Simdax®-tuotteen viimeinen tuotesuoja taas on päätymässä vuoden 2020 kuluessa. Dexdor®-valmistetta koskeva geneerinen kilpailu alkoi vuonna 2017 Saksassa ja on laajentunut sen jälkeen lähes koko EU-alueella kääntäen tuotteen myynnin laskuun. Orionin tietoon on myös tullut, että Simdax®-tuotteen geneerisestä versiosta on Euroopassa jätetty myyntilupahakemuksia. Geneerisen kilpailun vaikutusta Dexdor®-lääkkeen ja erityisesti Simdax®-lääkkeen myyntiin on kuitenkin vaikea arvioida tarkasti. Tuotesuojan päättymisen ei arvioida vaikuttavan olennaisesti Simdax®-tuotteen myyntiin vuonna 2020.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa vaihdella muun muassa sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hintakilpailu ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Tuotteiden toimitukset suurimmille yhteistyökumppaneille perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin. Nämä voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi varastotasojen muutoksia koskevien päätösten seurauksena. Lisäksi toimitusten arvoon vaikuttavat markkinahintojen sekä valuuttakurssien kehitys.

Yhdysvaltojen dollarin synnyttämä rakenteellinen valuuttakurssiriski on viime vuosina pienentynyt, koska dollareissa tapahtuvan laskutuksen osuus Orionin liikevaihdosta on pienentynyt alle kymmeneen prosenttiin ja samanaikaisesti dollareissa tapahtuvien ostojen määrä on kasvanut. Tällä hetkellä suurin valuutariski liittyy eurooppalaisiin valuuttoihin kuten Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan. Euroopan maiden valuuttojen synnyttämän riskin kokonaisvaikutusta pienentää kuitenkin se, että Orionilla on useimmissa näissä maissa oma organisaatio ja siten myynnin lisäksi myös kustannuksia kyseisissä valuutoissa. Japanin jenin kurssikehityksen merkitys on myös kasvanut Parkinson-lääkkeiden Japanin myynnin kasvun myötä. Venäjän ruplaan liittyvä valuuttakurssivaikutus on kasvanut valuutan voimakkaan heilunnan vuoksi. Venäjän myynnin osuus koko Orionin liikevaihdosta ei kuitenkaan ole merkittävä.

Orionin laaja tuotevalikoima saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tehdä tuotannossa vaaditun korkean laatutason ylläpitämisen haastavaksi. Saatavuushäiriöiden vaikutus liikevaihtoomme on viime vuosina voimistunut. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat tekevät lääkekehitystä ja -valmistusta koskevia säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia Orionin toimipisteissä. Mahdollisesti vaadittavilla korjaavilla toimenpiteillä voi olla ainakin väliaikaisia, toimitusvarmuutta heikentäviä ja kustannuksia nostavia vaikutuksia. Orionin tuotevalikoimassa on myös muiden lääkeyhtiöiden valmistamia tuotteita sekä tuotteita, jotka Orion valmistaa itse, mutta joihin muut yhtiöt toimittavat lääke- tai muita raaka-aineita. Näiden valmistajien toimitusvarmuuteen tai tuotteiden laatuun mahdollisesti liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa riskin Orionin toimitusvarmuudelle. Myös Suomen lääkejakeleussa käytössä oleva yksikanavajärjestelmä, jossa Orionin tuotteet on toimitettu asiakkaille vain yhden tukkukaupan kautta, saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle. Mahdollisten lakkojen ja muiden työtaistelutoimien riski Suomessa on normaalia korkeampi vuonna 2020. Toteutuessaan lakot tai työtaistelutoimet voivat aiheuttaa riskejä Orionin toimitusvarmuudelle. Mahdolliset tuotannolliset tai taloudelliset vaikutukset riippuvat toimien laajuudesta ja kestosta, joita on vaikea etukäteen arvioida.

Tutkimushankkeisiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioituja kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillään olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti, eikä niillä arvioida olevan olennaista vaikutusta kuluvan vuoden tulokseen. Uusien, käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoituun kulurakenteeseen. Viimeisen eli kolmannen kliinisen vaiheen tutkimukset Orion toteuttaa usein yhteistyössä muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Näiden yhteistyösuhteiden aloittamisella ja rakenteella on myös olennaista vaikutusta tutkimusprojektien aikatauluun ja kustannustasoon.

Orionin liiketoimintamalliin kuuluvat merkittävänä osana yhteistyöjärjestelyt. Näihin järjestelyihin liittyviin mahdollisiin yhteistyö- ja lisenssisopimuksiin sisältyy myös usein liikevaihtoon kirjattavia maksuja, joilla voi olla olennaista vaikutusta Orionin tulokseen. Vuosina 2014-2019 näiden maksujen määrä on vaihdellut 5 miljoonan ja 51 miljoonan euron välillä. Maksut saattavat olla sidottuja tiettyihin tutkimushankkeiden tai myynnin kehitykseen liittyviin ehtoihin tai solmittaviin uusiin sopimuksiin, joiden toteutumiseen tai toteutumisen ajankohtaan liittyy aina epävarmuustekijöitä. Näkymäarvio vuodelle 2020 sisältää noin 35 miljoonaa euroa etappimaksuja, joista suurimmat yksittäiset ovat eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistamiseen EU:ssa liittyvä 20 miljoonan euron ja kaupallistamiseen Japanissa liittyvä 8 miljoonan euron etappimaksu.

Uuden koronaviruksen leviäminen aiheuttaa epävarmuutta, joka voi muun muassa vaikuttaa toimitus- ja logistiikkaketjuihin.

ORIONIN OSAKKEIDEN PERUSTIETOJA

31.12.2019	A-osake	B-osake	Yhteensä
Kaupankäyntitunnus Nasdaq Helsingissä	ORNAV	ORNBV	
Listautumispäivä	1.7.2006	1.7.2006	
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	
ICB-koodi	4500	4500	
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	
Osakepääoma, milj. EUR	23,7	68,5	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, EUR	0,65	0,65	
Osakkeiden vähimmäismäärä, kpl			1
A- ja B-osakkeita enintään ja kaikkien osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Omistusjakauma osakasryhmittäin

Osakasryhmät 31.12.2019	Omistajia	%	A-osakkeita		B-osakkeita		Osakkeita yhteensä		Ääniä yhteensä	
				%		%		%		%
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 733	2,60	5 242 330	14,43	2 869 871	2,74	8 112 201	5,74	107 716 471	12,95
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	88	0,13	750 670	2,07	3 877 422	3,70	4 628 092	3,28	18 890 822	2,27
Julkisyhteisöt	38	0,06	2 233 242	6,15	8 418 443	8,02	10 651 685	7,54	53 083 283	6,38
Kotitaloudet	63 759	95,74	23 516 376	64,72	32 669 541	31,14	56 185 917	39,78	502 997 061	60,48
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	702	1,05	3 354 467	9,23	4 076 934	3,89	7 431 401	5,26	71 166 274	8,56
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	274	0,41	1 173 900	3,23	52 183 559	49,74	53 357 459	37,77	75 661 559	9,10
Muut	0	0,00	64 478	0,18	61 196	0,06	125 674	0,09	1 350 756	0,16
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	765 399	0,73	765 399	0,54	765 399	0,09
Yhteensä	66 595	100,00	36 335 463	100,00	104 922 365	100,00	141 257 828	100,00	831 631 625	100,00

Omistusjakauma osakemäärän mukaan

Osakemäärä 31.12.2019	Omistajia	%	A-osakkeita		B-osakkeita		Osakkeita yhteensä		Ääniä yhteensä	
				%		%		%		%
1-100	27 040	40,60	350 435	0,96	1 033 904	0,99	1 283 658	0,91	6 989 586	0,84
101-1 000	29 887	44,88	3 161 548	8,70	9 827 971	9,37	11 544 814	8,17	58 379 054	7,02
1 001-10 000	8 794	13,21	8 689 141	23,91	17 058 275	16,26	24 508 094	17,35	176 898 088	21,27
10 001-100 000	796	1,20	7 909 807	21,77	10 810 386	10,30	20 186 358	14,29	182 632 140	21,96
100 001-1 000 000	66	0,10	8 592 910	23,65	8 831 254	8,42	17 255 129	12,22	170 745 033	20,53
1 000 001-	11	0,02	7 567 144	20,83	56 533 980	53,88	65 588 702	46,43	233 871 569	28,12
Yhteistilillä	0	0,00	64 478	0,18	61 196	0,06	125 674	0,09	1 350 756	0,16
Yhteensä	66 594	100,00	36 335 463	100,00	104 156 966	99,27	140 492 429	99,46	830 866 226	99,91
joista hallintarekisteröityjä	12	0,02	1 031 910	2,84	51 203 556	49,16	52 235 466	37,18	71 841 756	8,65
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	765 399	0,73	765 399	0,54	765 399	0,09
Yhteensä	66 595	100,00	36 335 463	100,00	104 922 365	100,00	141 257 828	100,00	831 631 625	100,00

Suurimmat omistajat osakemäärän mukaan¹

31.12.2019	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä
1. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 936 648	1 802 629	3 739 277	2,65 %	40 535 589	4,87 %
2. Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	500 000	3 000 000	2,12 %	50 500 000	6,07 %
Etola Erkki	200 000	0			4 000 000	
Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000	
Tiiviste-Group Oy		500 000			500 000	
3. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,47 %	41 667 200	5,01 %
Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200	
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000	
4. Varma Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö	0	1 945 609	1 945 609	1,38 %	1 945 609	0,23 %
5. Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,17 %	1 658 368	0,20 %
6. Ylppö Jukka	1 247 136	197 729	1 444 865	1,02 %	25 140 449	3,02 %
7. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	292 800	1 139 234	1 432 034	1,01 %	6 995 234	0,84 %
8. Into Ylppö ja määräysvaltaäänit	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,92 %
Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920	
Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884	
Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884	
9. Valtion Eläkerahasto	0	1 000 000	1 000 000	0,71 %	1 000 000	0,12 %
10. Orion Oyj ²	0	765 399	765 399	0,54 %	765 399	0,09 %
10 suurinta yhteensä	8 845 436	9 251 816	18 097 252	12,81 %	186 160 536	22,38 %

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätöillä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

² Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa

Suurimmat omistajat äänimäärän mukaan¹

31.12.2019	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä
1. Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	500 000	3 000 000	2,12 %	50 500 000	6,07 %
Etola Erkki	200 000	0			4 000 000	
Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000	
Tiiviste-Group Oy		500 000			500 000	
2. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,47 %	41 667 200	5,01 %
Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200	
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000	
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 936 648	1 802 629	3 739 277	2,65 %	40 535 589	4,87 %
4. Ylppö Jukka	1 247 136	197 729	1 444 865	1,02 %	25 140 449	3,02 %
5. Into Ylppö ja määräysvaltaäänät	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,92 %
Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920	
Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884	
Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884	
6. Aho Group Oy:n määräysvaltaäänät	707 859	2 429	710 288	0,50 %	14 159 609	1,70 %
Aava Terveyspalvelut Oy	358 230	4			7 164 604	
Juhani Ahon Lääketieteen tutkimussäätiö	107 800	0			2 156 000	
Aho Kari Jussi	44 763	0			895 260	
Porkkala Miia	46 183	0			923 660	
Lappalainen Annakajaja	58 034	2 000			1 162 680	
Aho Antti Jussi	42 353	0			847 060	
Aho Ville Jussi	50 496	425			1 010 345	
7. Saastamoisen Säätiö	654 996	0	654 996	0,46 %	13 099 920	1,58 %
8. Orionin Eläkesäätiö ²	544 188	180 592	724 780	0,51 %	11 064 352	1,33 %
9. Eija Ronkainen ja määräysvaltayhteisöt	535 500	38 250	573 750	0,41 %	10 748 250	1,29 %
EVK-Capital Oy	535 500	16 671			10 726 671	
Eija Ronkainen	0	21 579			21 579	
10. Jouko Brade kuolinpesä ja yhtiöt	464 805	4 400	469 205	0,33 %	9 300 500	1,12 %
Brade Jouko kuolinpesä	54 805	4 400			1 100 500	
Brade Oy	0	0			0	
Medical Investment Trust Oy	410 000	0			8 200 000	
Lamy Oy	0	0			0	
Helsinki Investment Trust Oy	0	0			0	
Helsinki Securities Oy	0	0			0	
10 suurinta yhteensä	11 459 984	2 968 877	14 428 861	10,21 %	232 168 557	27,92 %

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

² Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa

Hallitukseen 26.3.2019 valittujen jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä¹

31.12.2019	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Heikki Westerlund, puheenjohtaja	5 000	0	8 515	1 134	13 515	0,01	0,01
Timo Maasilta, varapuheenjohtaja	21 928	0	5 797	743	27 725	0,02	0,05
Pia Kalsta	0	0	568	568	568	0,00	0,00
Ari Lehtoranta	0	0	1 579	568	1 579	0,00	0,00
Hilpi Rautelin	1 800	0	2 579	568	4 379	0,00	0,00
Eija Ronkainen	535 500	0	38 250	10 568	573 750	0,41	1,29
Mikael Silvennoinen	0	0	6 068	568	6 068	0,00	0,00
Hallitus yhteensä	564 228	0	63 356	14 717	627 584	0,44	1,36

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistuksen.

Konsernin johtoryhmän jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä¹

31.12.2019	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Timo Lappalainen, toimitusjohtaja	0	0	61 491	-44 485	61 491	0,04	0,01
Satu Ahomäki	0	0	29 048	2 758	29 048	0,02	0,00
Markku Huhta-Koivisto	0	0	30 022	2 758	30 022	0,02	0,00
Olli Huotari	0	0	56 589	2 206	56 589	0,04	0,01
Liisa Hurme	0	0	28 919	2 758	28 919	0,02	0,00
Jari Karlson	0	0	30 929	2 206	30 929	0,02	0,00
Virve Laitinen	0	0	16 881	-2 294	16 881	0,01	0,00
Christer Nordstedt	0	0	6 544	2 379	6 544	0,00	0,00
Johtoryhmä yhteensä	0	0	260 423	-31 714	260 423	0,18	0,03

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistuksen.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Taloudellista kehitystä kuvaavia tunnuslukuja

	2015	2016	2017	2018	2019
Liikevaihto, milj. EUR ¹	1 015,6	1 073,5	1 033,6	977,5	1 051,0
Käyttökate (EBITDA), milj. EUR ¹	308,3	355,2	323,6	293,9	308,9
% liikevaihdosta ¹	30,4 %	33,1 %	31,3 %	30,1 %	29,4 %
Liikevoitto, milj. EUR ¹	266,6	314,6	284,1	252,8	252,8
% liikevaihdosta ¹	26,2 %	29,3 %	27,5 %	25,9 %	24,1 %
Tilikauden voitto, milj. EUR ¹	208,2	249,0	226,0	197,3	200,4
% liikevaihdosta ¹	20,5 %	23,2 %	21,9 %	20,2 %	19,1 %
T&K-kulut, milj. EUR ¹	108,1	118,2	99,1	104,0	119,3
% liikevaihdosta ¹	10,6 %	11,0 %	9,6 %	10,6 %	11,3 %
Investoinnit, milj. EUR ¹	44,5	51,1	75,0	64,8	42,6
% liikevaihdosta ¹	4,4 %	4,8 %	7,2 %	6,6 %	4,0 %
Poistot ja arvonalentumiset, milj. EUR ¹	41,8	40,6	39,5	41,1	56,1
Palkat ja muut henkilöstökulut, milj. EUR ¹	220,6	224,4	203,9	200,7	217,1
Oma pääoma yhteensä, milj. EUR	594,9	641,4	679,7	773,1	779,4
Korolliset nettovelat, milj. EUR	-57,4	-79,4	-12,7	-132,1	-139,1
Taseen loppusumma, milj. EUR	1 047,4	1 062,9	1 055,5	1 146,7	1 035,7
Liiketoiminnan rahavirta, milj. EUR	254,9	249,1	228,4	230,9	270,8
Omavaraisuusaste, %	57,4 %	60,8 %	64,6 %	68,8 %	76,7 %
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-9,6 %	-12,4 %	-1,9 %	-17,1 %	-17,8 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	35,7 %	40,9 %	36,2 %	44,3 %	29,9 %
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	37,5 %	40,3 %	34,2 %	45,5 %	25,8 %
Henkilömäärä kauden lopussa, hlöä ¹	3 401	3 469	3 161	3 154	3 265
Henkilömäärä kaudella keskimäärin, hlöä ¹	3 431	3 446	3 205	3 179	3 251

¹ Jatkuvat toiminnot alkaen vuodesta 2017.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2015	2016	2017	2018	2019
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	1,48	1,77	1,61	2,35	1,43
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	1,48	1,77	1,61	2,35	1,43
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	1,51	1,62	1,09	2,32	1,68
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	4,22	4,57	4,83	5,50	5,55
Osingonjako ¹ , milj. EUR	183,1	217,7	203,8	211,0	210,7
Osingonjakosuhte ¹ , %	87,8 %	87,6 %	90,1 %	63,8 %	105,2 %
Osakekohtainen osinko ¹ , EUR	1,30	1,55	1,45	1,50	1,50
A-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl	38 906 154	38 294 154	37 120 346	37 120 346	36 335 463
Efektiiivinen osinkotuotto ¹ , %	4,1 %	3,7 %	4,5 %	5,0 %	3,7 %
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	21,51	23,94	19,92	12,89	28,64
Päätöskurssi 31.12., EUR	31,83	42,38	32,07	30,30	40,95
Kauden alin kurssi, EUR	24,90	27,70	31,21	24,75	28,20
Kauden keskipurssi, EUR	31,07	34,37	46,37	29,63	34,26
Kauden ylin kurssi, EUR	38,69	42,91	58,35	35,70	42,00
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	2 868	1 984	3 198	2 132	2 149
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	7,2 %	5,1 %	8,5 %	5,7 %	5,9 %
B-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl, ilman omia osakkeita	101 923 958	102 180 308	103 462 081	103 575 042	104 156 966
Omat osakkeet	427 716	783 366	675 401	562 440	765 399
Osakemäärä 31.12., kpl, ml. omat osakkeet	102 351 674	102 963 674	104 137 482	104 137 482	104 922 365
Efektiiivinen osinkotuotto ¹ , %	4,1 %	3,7 %	4,7 %	5,0 %	3,6 %
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	21,60	23,89	19,30	12,89	28,86
Päätöskurssi 31.12., EUR	31,97	42,29	31,08	30,28	41,27
Kauden alin kurssi, EUR	25,47	27,79	29,72	22,57	28,19
Kauden keskipurssi, EUR	31,08	34,54	43,11	27,90	33,48
Kauden ylin kurssi, EUR	38,86	43,10	58,50	33,50	42,52
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	67 069	57 063	86 594	121 459	85 304
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	66,1 %	55,6 %	83,5 %	116,6 %	81,3 %
Osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828
Osakemäärä kaudella keskimäärin ilman omia osakkeita, kpl	140 806 389	140 670 663	140 564 679	140 676 819	140 571 373
Osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	49,5 %	41,8 %	63,6 %	87,5 %	61,9 %
Osakekannan markkina-arvo 31.12. ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. EUR	4 496,9	5 944,1	4 406,1	4 261,0	5 786,5

¹ Hallituksen ehdotus vuodelta 2019 yhtiökokoukselle.

Taulukon tiedot sisältävät jatkuvat ja lopetetut toiminnot.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

EBITDA	=	Liikevoitto + poistot + arvonalentumistappiot	
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahavarat ja pankkisaamiset - rahamarkkinasijoitukset	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat kaudella keskimäärin}} \times 100$	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma kaudella keskimäärin}} \times 100$	
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$	
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahavarat} - \text{rahamarkkinasijoitukset}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$	
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta} + \text{investointien rahavirta}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$	
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$	
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$	
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$	
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Kauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
Osakkeen keskikurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä kaudella keskimäärin}}$	
Osakekannan markkina-arvo, milj. EUR	=	Osakemäärä tilikauden lopussa x kauden viimeinen kaupantekokurssi	

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 EUR	Liitetieto	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto	1	1 050 991	977 455
Myytyjen suoritteiden kulut		-417 596	-387 890
Bruttokate		633 395	589 564
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	2	2 183	5 481
Myynnin ja markkinoinnin kulut	3, 4	-215 710	-195 277
Tutkimus- ja kehityskulut	3, 4	-119 269	-103 954
Hallinnon kulut	3, 4	-47 813	-43 036
Liikevoitto		252 786	252 778
Rahoitustuotot	5	682	287
Rahoituskulut	5	-2 648	-4 700
Voitto ennen veroja		250 820	248 365
Tuloverot	6	-50 459	-51 020
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista		200 361	197 345
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	29		132 945
Tilikauden voitto		200 361	330 290

MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT VEROVAIKUTUS HUOMIOITUNA

Muuntoerot		911	-1 653
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		911	-1 653
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen (jatkuvat toiminnot)	12	19 941	-21 399
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen (lopetetut toiminnot)			2 909
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		19 941	-18 490
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		20 852	-20 142
Tilikauden laaja tulos verovaikutus huomioituna		221 212	310 148

TILIKAUDEN VOITON JAKAUTUMINEN

Emoyhtiön omistajille		200 361	330 290
-----------------------	--	---------	---------

TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN

Emoyhtiön omistajille		221 212	310 148
-----------------------	--	---------	---------

Jatkuvat toiminnot

Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR¹	7	1,43	1,40
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR¹	7	1,43	1,40
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		56 073	41 072
Palkat ja muut henkilöstökulut		217 139	200 692

Lopetetut toiminnot

Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR¹	7		0,95
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR¹	7		0,95
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä			693
Palkat ja muut henkilöstökulut			2 120

¹ Osakekohtainen tulos on laskettu emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta.

Vertailukaudella 30.4.2018 myyty Diagnostiikka-liiketoiminta on vuodelta 2018 esitetty lopetettuna toimintona.

IFRS 16-standardi on otettu käyttöön yksinkertaistettua takautuvaa menetelmää soveltaen eikä vertailukauden lukuja ole näin ollen oikaistu.

Konsernitase

VARAT

1 000 EUR	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	320 886	316 935
Liikearvo	9	13 487	13 487
Aineettomat oikeudet	9	34 813	47 488
Muut aineettomat hyödykkeet	9	2 768	2 720
Osuudet osakkuusyrityksissä	10	68	68
Muut sijoitukset	11	214	264
Eläkesaaminen	12	55 777	31 499
Laskennalliset verosaamiset	13	6 799	5 149
Muut pitkäaikaiset saamiset	14	754	923
Pitkäaikaiset varat yhteensä		435 566	418 532
Vaihto-omaisuus	15	230 255	222 060
Myyntisaamiset	16	196 537	188 812
Muut saamiset	16	24 305	33 654
Rahamarkkinasijoitukset	16	35 025	34 978
Rahavarat	17	114 008	248 680
Lyhytaikaiset varat yhteensä		600 131	728 184
Varat yhteensä		1 035 697	1 146 716

OMA PÄÄOMA JA VELAT

1 000 EUR	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Osakepääoma		92 239	92 239
Muut rahastot		2 972	2 930
Kertyneet voittovarot		684 207	677 973
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		779 417	773 142
Oma pääoma yhteensä	18	779 417	773 142
Laskennalliset verovelat	13	41 174	37 824
Eläkevelvoitteet	12	3 441	3 605
Varaukset	19	362	344
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	6 704	587
Muut pitkäaikaiset velat	21	17 083	17 396
Pitkäaikaiset velat yhteensä		68 763	59 755
Ostovelat	22	78 996	74 949
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	22	2 631	1 527
Muut lyhytaikaiset velat	22	102 615	86 410
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	3 274	150 937
Lyhytaikaiset velat yhteensä		187 517	313 822
Velat yhteensä		256 280	373 578
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 035 697	1 146 716

Konserni on yhdistänyt aiemmassa tilinpäätösraportoinnissa erikseen esitetyn erän "Käyttörahas" erään "Muut rahastot".

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1 000 EUR	Liite- tieto	Osake- pääoma	Muut rahastot	Eläkejärjes- telyiden uudelleen arvostaminen	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		92 239	2 856	31 911	-20 124	-5 920	578 750	679 711
IFRS 15- ja IFRS 9- standardin käyttöönoton vaikutus							-16 494	-16 494
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018		92 239	2 856	31 911	-20 124	-5 920	562 255	663 217
Tilikauden tulos							330 290	330 290
Muut laajan tuloksen erät								
Muuntoerot						-1 821	169	-1 653
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen				-21 399			2 909	-18 490
Tapahtumat omistajien kanssa								
Osingonjako ja pääoman palautus	18						-203 803	-203 803
Osakekannustinjärjestelmä	4				2 141		1 773	3 914
Muut muutokset			75				-406	-331
Oma pääoma 31.12.2018		92 239	2 930	10 512	-17 983	-7 742	693 185	773 142
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus							-216	-216
Oikaistu oma pääoma 1.1.2019		92 239	2 930	10 512	-17 983	-7 742	692 970	772 926
Tilikauden tulos							200 361	200 361
Muut laajan tuloksen erät								
Muuntoerot						702	209	911
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen				19 941				19 941
Tapahtumat omistajien kanssa								
Osingonjako ja pääoman palautus	18						-211 364	-211 364
Omien osakkeiden hankinta					-7 384			-7 384
Osakekannustinjärjestelmä	4				916		1 598	2 514
Muut muutokset			42				1 471	1 512
Oma pääoma 31.12.2019		92 239	2 972	30 453	-24 451	-7 039	685 245	779 417

Konsernilla ei ollut määräysvallattomille omistajille kuuluvaa osuutta 12/2019 ja 12/2018.

Konserni on yhdistänyt aiemmassa tilinpäätösraportoinnissa erikseen esitetyn erän "Käyttörahassto" erään "Muut rahastot".

Käyttörahasston osuus muista rahastoista on 31.12.2019 0,5 miljoonaa euroa. Käyttörahasstossa ei ole tapahtunut muutoksia 1.1.2018 jälkeen.

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 EUR	Liitetieto	1-12/2019	1-12/2018
Liikevoitto		252 786	387 330
Poistot ja arvonalentumiset	3	56 073	41 747
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		-75	32
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		-432	374
Eläkeasaamisen ja -veloitteen muutos	12	505	-3 741
Varausten muutos	19	15	111
Muut oikaisut		600	-126 286
Oikaisut liikevoittoon yhteensä		56 687	-87 762
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-220	4 362
Vaihto-omaisuuden muutos		-7 972	-10 619
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		22 707	-3 928
Käyttöpääoman muutos yhteensä		14 515	-10 186
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-6 978	-5 867
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		3 104	1 686
Saadut osingot		0	28
Maksetut verot	6	-49 268	-54 284
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		270 846	230 946
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	8	-28 722	-38 084
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	9	-7 486	-28 654
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, muiden sijoitusten sekä osakkuusyhtiöiden myynnit	8, 10	808	874
Tytäryhtiöiden myynnit	30	1 385	161 274
Investointien rahavirta yhteensä		-34 015	95 410
Lyhytaikaisten lainojen nostot	20	1 388	1 259
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	8, 20	-154 226	-2 604
Omien osakkeiden hankinta	18	-7 384	
Maksetut osingot ja muu voitonjako	18	-211 152	-203 935
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-371 374	-205 280
Rahavarojen muutos		-134 543	121 076
Rahavarat 1.1.	17	283 658	164 051
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-82	-1 469
Rahavarat 31.12.	17	149 034	283 658
Täsmäytys taseen rahavarioihin			
Taseen rahavarat kauden lopussa		114 008	248 680
Rahamarkkinasijoitukset kauden lopussa		35 025	34 978
Rahavirtalaskelman rahavarat		149 034	283 658

Vertailukaudella 30.4.2018 myyty Diagnostiikka-liiketoiminta on esitetty vuonna 2018 lopetettuna toimintona.

Rahavirtalaskelma vertailukaudelta sisältää lopetettuun toimintoon kuuluvat varat ja velat.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yleiset tiedot

Orion Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröity osoite Orionintie 1, 02200 Espoo. Orion Oyj tytäryhtiöineen kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita maailmanlaajuisille markkinoille.

Konserni ilmoitti Orion Diagnostican myynnistä tilikaudella 2018. Se on esitetty tämän tilinpäätöksen tilikautta 2018 koskeissa vertailutiedoissa lopetettuna toimintona seuraavien laskelmien osalta:

- Konsernin tuloslaskelman muut laajan tuloksen erät
- Konsernin rahavirtalaskelma

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7. – 31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj on listattuna Nasdaq Helsingissä. Kaupankäynti Orion Oyj:n osakkeilla alkoi 3.7.2006.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 5.2.2020 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus myös muuttaa tilinpäätöstä. Tilinpäätösasiakirjat ovat nähtävillä verkkosivuilla www.orion.fi ja jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa Orion Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Orionintie 1, 02200 Espoo.

Laatimisperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa 31.12.2019. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta erikseen käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai oman pääoman kautta arvostettuja eriä.

Tilinpäätöksen rahamääräisten lukujen esittämistarkkuus on tuhat euroa, ellei toisin mainita.

Tilikaudella 2019 sovelletut uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Seuraavat EU:n hyväksymät konsernin toimintamalliin soveltuvat uudet standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin on otettu käyttöön 1.1.2019 alkaen.

- IFRS 16 (uusi), Vuokrasopimukset
- IAS 19 (muutos), Työsuhde-etuudet
- IFRIC 23 (uusi), Tuloverokäsittelyä koskeva epävarmuus

IFRS 16 -standardin käyttöönotto käsitelty seuraavassa kappaleessa. IAS 19 -standardin muutoksella ja uudella IFRIC 23 -tulkinnalla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 16 (Vuokrasopimukset) -standardin käyttöönotto 1.1.2019

IFRS 16 -standardi (Vuokrasopimukset) on korvannut aiemmin vuokrasopimusten kirjanpitokäsittelyä säädelleen IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat 1.1.2019 alkaen. Konserni on soveltanut siirtymässä IFRS 16 -standardin sallimaa yksinkertaistettua menetelmää ja on kirjannut kertyneen vaikutuksen 1.1.2019 avaavan taseen voittovaroihin eikä esitä vertailutietoja.

Konserni on määrittänyt IFRS 16:n mukaiseksi vuokrasopimuksista aiheutuvaksi velaksi määrän, joka vastaa jäljellä olevien vuokrien nykyarvoa diskontattuna konsernin lisäluoton korkoa vastaavalla korkokannalla. Käyttöoikeusomaisuuserä on arvostettu kirjanpitoarvoon ikään kuin standardia olisi sovellettu sopimuksen alkamisajankohdasta lähtien. Käyttöoikeusomaisuuserän arvo on määritetty diskonttaamalla

tulevat vuokrat konsernin lisäluoton korkokannalla soveltamisen aloittamisajankohdasta. Vuokrasopimusvelan ja käyttöoikeusomaisuuserien arvon erotus on kirjattu omaan pääomaan kertyneiden voittovarojen oikaisuksi.

Konserni on soveltanut seuraavia IFRS 16:n sallimia käytännön apukeinoja standardin käyttöönotossa. Konserni on käyttänyt yhtä diskonttaus korkokantaa olennaisesti samankaltaisista vuokrasopimuksista muodostuviin kokonaisuuksiin. Aiemmin rahoitusleasingisopimukseksi luokitellut vuokrasopimukset on siirtymässä kirjattu IAS 17:n mukaisesti määriteltyihin käyttöoikeusomaisuuserien ja vuokrasopimusvelkojen kirjanpitoarvoihin. Lisäksi konserni on hyödyntänyt standardin sisältämät helpotukset ja käsitellyt soveltamisen aloittamisajankohdasta lähtien enintään 12 kuukauden pituiset sopimukset lyhytaikaisina vuokrasopimuksina ja arvoltaan vähäisiä olevia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset vähäarvoisina. Näistä aiheutuvat vuokratulot on kirjattu tulosvaikutteisesti 1.1.2019 alkavalle tilikaudelle. Konserni tulee arvioimaan esimerkiksi vuokra-aikojen oikeellisuutta soveltamisajankohdan jälkeen ja korjaamaan niitä myöhemmin havaittujen tosiseikkojen perusteella.

Konserni on määrittänyt IFRS 16 -standardin vaikutuksen konsernin taseeseen kaikkien konsernin tunnistamien vuokrasopimusten osalta sekä sellaisten järjestelyiden, joihin saattaa liittyä vuokrasopimuksia osalta. Konsernilla tunnistettiin olevan kaikkiaan noin 400 vuokrasopimusta eri toimintamaissa. Konsernin lisäluoton koron painotettu keskiarvo eli siirtymässä käytetty diskonttauskorko perustuu IRS-markkinakorkoihin lisättynä maakohtaiseen riskiin perustuvalla preemiolla.

Konserni on kirjannut IFRS 16:n soveltamisen seurauksena käyttöomaisuuden lisäykseksi 8,6 miljoonaa euroa. Taseen vuokrasopimuksista aiheutuvan velan lisäykseksi on kirjattu 8,9 miljoonaa euroa. Oman pääoman kertyneiden voittovarojen vähennykseksi on kirjattu 0,2 miljoonaa euroa. Laskennallisten verosaamisten lisäykseksi on kirjattu 0,0 miljoonaa euroa

LEASING-VASTUUN 31.12.2018 TÄSMÄYTTÄMINEN LEASING-VELKAAN 1.1.2019

milj. EUR

Leasing-vastuut 31.12.2018	14,5
Diskontattu arvo 1.1.2019	13,8
Rahoitusleasing-velat 31.12.2018	1,6
Lyhytaikaiset ja määrältään vähäiset vuokrasopimukset	-4,5
Vuonna 2019 alkavat vuokrasopimukset, jotka eivät sisälly vuokrasopimusvelkaan	-2,0
Leasing-velat 1.1.2019	8,9

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena tytäryrityksessä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluviin osuuksiin. Määräysvallattomille omistajille kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, yhteisyrietykset ja yhteiset toiminnot

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on merkittävä vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Merkittävä vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yleensä 20-50 % äänivallasta.

Yhteisyritykset ovat yhteisjärjestelyitä, joissa emo- tai tytäryhtiöllä on yhteinen määräysvalta konserniin kuulumattoman yrityksen kanssa, ja joissa emo- tai tytäryhtiöllä on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Osakkuus- ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Yhteiset toiminnot ovat yhteisjärjestelyitä, jotka on toteutettu ilman erillistä sijoitusvälinettä tai joissa järjestelyn laillinen muoto on sellainen, että osapuolilla on suoria oikeuksia tiettyihin omaisuuseriin tai vastuita tietyistä veloista. Yhteiset toiminnot yhdistellään konsernitilinpäätökseen suhteellisen omistussuuden mukaisesti.

Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrityksen velvoitteiden täyttämiseen.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit esitellään ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin mukaisena. Konsernin strategiset päätökset tekevä Orion Oyj:n toimitusjohtaja on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista. Konsernilla on yksi liiketoiminta-alue ”Lääkeliiketoiminta”, johon kuuluu viisi tulosityksikköä. Liiketoimintamallin luonteesta ja hallintotavasta johtuen koko konserni raportoidaan yhtenä toimintasegmenttinä.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Toimintavaluutta ja esittämisvaluutta

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja konsernitilinpäätöksen esittämisvaluutta.

Liiketapahtumat ja saldot

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kursseihin. Raportointikauden päättymispäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät on arvostettu käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisten, joihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, kurssierot sisältyvät nettomääräisinä liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten saamisten ja velkojen sekä näihin liittyvien valuuttajohdannaisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Konserniyhtiöt

Konsernin esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutta käyttävien konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskikurssiin ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssiin. Tästä syntyvä kurssiero sekä näiden yhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Konsernissa ei ole hyperinflaatiomaissa toimivia konserniyhtiöitä.

Konserniyhtiöiden myynnin yhteydessä kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan raportointikauden päättymispäivän kurssiin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja toimistokiinteistöistä, tutkimusrakennuksista sekä tuotannon, tutkimuksen ja kehityksen koneista ja laitteista. Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa

tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja rakennelmat 20–50 vuotta
- Koneet ja kalusto 5–10 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan raportointikauden kuluksi. Perusparannus-investoinnit aktivoidaan, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Aineettomat hyödykkeet

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi toteutumishetkellä. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos kehittämissivaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Konsernin näkemyksen mukaan ennen viranomaisen myöntämää myyntilupaa ei voida osoittaa, että aineeton hyödyke tulee tuottamaan vastaista taloudellista hyötyä. Konsernissa ei ole tästä johtuen aktivoitu oman kehittämistoiminnan kuluja. Samoja kirjaamisperiaatteita on sovellettu ulkopuolisilta toimijoilta ostettuihin palveluihin. Tutkimus- ja kehitystoiminnan käytössä olevien ohjelmistojen, rakennusten, koneiden ja laitteiden poistot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin niiden taloudellisena vaikutusaikana.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät on määritetty toimintasegmenttien mukaisesti. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää, ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenoa 1.1.2004 IFRS:ään siirryttäessä.

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Omaisuuseristä tehdään tasapoistot niiden taloudellisena vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen. Ostetut myyntioikeudet poistetaan pääsääntöisesti sopimuksen jäljellä olevan voimassaoloajan kuluessa.

Ulkopuolisilta hankitut aineettomat oikeudet, kuten tuote- ja myyntioikeudet, merkitään taseeseen. Kun kyse on kehitteillä olevasta tuotteesta, arvioidaan menojen perusteita. Mikäli kyseessä on korvaus tehdystä tutkimus- ja kehittämistyöstä, josta ei vielä ole syntynyt taseeseen kirjattavaa aineetonta oikeutta, menot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin. Mikäli taas katsotaan aineettoman oikeuden siirtyvän konsernille, menot merkitään taseeseen. Aineettomiin oikeuksiin sisältyvien myyntilupien sekä tuote- ja myyntioikeuksien poistot esitetään myynnin ja markkinoinnin kuluissa ja poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun viranomainen on myöntänyt tuotteelle myyntiluvan ja tuotteen myynti aloitetaan.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon ja käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden osalta arvio tehdään vuosittain, vaikka viitteitä ei olisikaan ilmennyt. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo lasketaan diskonttaamalla hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Diskonttaus korkona on käytetty keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), joka on laskettu ennen veroja ja jossa on käytetty oman ja vieraan pääoman suhteen Standard & Poor'sin

terveydenhuollon teollisuusindeksiä. Indeksiksi vastaa tarkasteltavana olevan omaisuuserän suorituspotentiaalia ja riskejä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan liikearvoa lukuun ottamatta, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan Muut liiketoiminnan kulut, joka sisältää toiminnoille kohdistamattomia kuluja. Käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden, joka muodostuu pääasiassa myyntiluvista ja tuoteoikeuksista, arvonalentumistestit laaditaan erikseen jokaisesta tase-arvoltaan olennaisesta omaisuuserästä. Arvonalentumiset kirjataan ao. toimintojen kuluihin, myyntilupien, tuote- ja myyntioikeuksien osalta myynnin ja markkinoinnin kuluihin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimuksen olemassaolon toteaminen

Konserni arvioi sopimusten syntymishetkellä, onko kyseinen sopimus vuokrasopimus tai sisältyykö siihen vuokrasopimus. Sopimukseen sisältyy vuokrasopimus, kun siihen sisältyy yksilöity omaisuuserä ja kun sen kautta saadaan oikeus kyseessä olevan omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietyn ajanjaksoksi. Edellytyksenä on, että konserni suorittaa tästä oikeudesta vastikkeen sopimuskumppanille.

Omaisuuserä voidaan yksilöidä joko suoraan esimerkiksi tietyn yksilöintikoodin perusteella tai epäsuorasti, jolloin omaisuuserää ei yksilöidä sopimuksessa mutta käytännössä sopimus on mahdollista toteuttaa vain tiettyä omaisuuserää käyttäen. Yksilöity omaisuuserä voi olla myös fyysisesti erotettavissa oleva osuus suuremmasta omaisuuserästä, mikäli se edustaa olennaista osaa omaisuuserän koko kapasiteetista. Mikäli sopimuskumppanilla on mahdollisuus korvata omaisuuserä toisella ja se hyöttyy siitä taloudellisesti, sopimukseen ei liity yksilöityä omaisuuserää, eikä kyseessä ole vuokrasopimus.

Sopimus tuottaa konsernille määräysvallan, kun konserni saa olennaisen osan omaisuuserän käytöstä johtuvasta taloudellisesta hyödystä ja sillä on oikeus ohjata yksilöidyn omaisuuserän käyttöä sen käyttöaikana. Konsernin oikeudessa päättää omaisuuserän käytöstä huomioidaan sen oikeus muuttaa muun muassa:

- minkä tyyppistä tuotosta tuotetaan;
- milloin tuotos tuotetaan;
- missä tuotos tuotetaan; ja
- kuinka paljon tuotosta tuotetaan

Sopimuksen osien erottaminen

Joissain tapauksissa sopimukseen saattaa sisältyä vuokrasopimuskomponentteja, mikä johtuu siitä, että sopimus edellyttää konsernin sopimuskumppanin toimittavan erilaisia veloituksia konsernille. Tällaisissa moniosaisissa järjestelyissä konserni yksilöi jokaisen vuokrasopimuskomponentin ja käsittelee ne kirjanpidossa erillisinä. Kohdeomaisuuserän käyttöoikeus on erillinen vuokrasopimuskomponentti, kun konserni pystyy hyötymään omaisuuserän käytöstä joko sellaisenaan tai muiden helposti konsernille saatavissa olevien resurssien kanssa ja omaisuuserä ei ole erittäin riippuvainen muista sopimuksen kohteena olevista omaisuuseristä tai se ei ole niihin voimakkaasti yhteydessä. Konserni kohdistaa sopimuksen mukaisen vastikkeen kullekin vuokrasopimuskomponentille niiden suhteellisten erillishintojen perusteella.

Vuokra-aika

Vuokrasopimuksen vuokra-ajaksi määritetään ajanjakso, jonka aikana sopimus ei ole peruutettavissa. Vuokra-aikaan lisätään mahdollisen jatko- tai päättämisoption sisältämä ajanjakso, mikäli on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää jatko-option tai ei käytä päättämisoptiota.

Vuokra-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituiset sopimukset sekä sopimukset, joiden kohteena olevan omaisuuserän arvo on vähäinen, käsitellään operatiivisina vuokrasopimuksina. Näiden sopimusten osalta sopimuskumppanille maksettava vuokra kirjataan kuluksi suoriteperusteisesti. Sopimuksen kohteena olevia omaisuuseriä ei aktivoida taseeseen.

Kirjaaminen vuokrasopimuksen alkamisajankohtana

Konserni kirjaa vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan ja vastaavan käyttöoikeusomaisuuserän.

Vuokrasopimusvelka arvostetaan niiden vuokra-aikana maksettavien vuokrien nykyarvoon, jota ei ole vielä maksettu. Vuokrat diskontataan vuokrasopimuksen sisäisellä korkokannalla tai konsernin lisäluoton korkokannalla. Käytännössä konserni diskonttaa vuokrasopimukset käyttäen konsernin lisäluoton korkokantaa, koska konsernilla olevien vuokrasopimusten sisäistä korkokantaa ei pääsääntöisesti ole helposti saatavilla. Lisäluoton korkokanta perustuu markkinakorkoihin lisättynä maakohtaiseen riskiin liittyvällä preemiolla.

Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan sopimuksen alkamisajankohtana hankintamenoon, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen arvostuksen mukaisen määrän ja mahdolliset alkuvaiheen välittömät menot ja omaisuuserän arvioidut ennallistamismenot sekä mahdolliset sopimuksen alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettynä saaduilla kannustimilla.

Konsernin maksamat vuokrat koostuvat kiinteistä maksuista, muuttuvista vuokrista, jäännösarvotakuun perusteella maksettavista määristä, osto-option toteutushinnoista, jos on kohtuullisen varmaa, että optiota käytetään sekä maksuista liittyen sopimuksen päättämisestä aiheutuviin sanktioihin, mikäli vuokra-ajassa on otettu huomioon, että konserni käyttää vuokrasopimuksen päättämisoption.

Kun muuttuva vuokra perustuu indeksiin tai hintaan, ne huomioidaan vuokrasopimusvelan määrittämisessä. Sopimuksen alkamisajankohtana sovelletaan sen hetkisen indeksin tai hinnan määrää muuttuvien vuokrien määrien laskemisessa. Muita muuttuvia vuokria, kuten omaisuuserän tuloksen perusteella maksettavaksi tulevia vuokria, ei sisällytetä vuokrasopimusvelkaan. Tosiasiallisesti kiinteät maksut, joiden toteutuminen riippuu esimerkiksi omaisuuserän toimintakyvystä, otetaan huomioon vuokrasopimusvelan määrittämisessä.

Vuokrasopimuksen myöhempi arvostaminen

Konserni arvostaa sopimuksen alkamisajankohdan jälkeen käyttöoikeusomaisuuserän hankintameno mallin mukaisesti. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenoon ja siitä vähennetään poistot ja arvonalentumistappiot ja sitä oikaistaan mahdollisella vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla erällä. Poistot kirjataan IAS 16 (Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet) -standardin mukaisesti. Käyttöoikeusomaisuuserän jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä, ja mahdollinen arvonalentuminen kirjataan, mikäli taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuu muutoksia.

Konserni arvostaa vuokrasopimusvelan myöhemmillä kausilla efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Vuokrasopimusvelka määritellään uudelleen, jos todelliset vuokrat poikkeavat olennaisesti alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä vuokrasopimusvelkaan sisällytetyistä vuokrista ja jos vuokrien muutos perustuu sopimuskohtiin, jotka olivat voimassa sopimuksen alkamisajankohtana. Uudelleen arviointi tehdään esimerkiksi silloin, kun vastaisissa vuokrissa tapahtuu muutos, joka johtuu kyseisten maksujen määrittämiseen käytettävän indeksin tai hintatason muutoksesta tai jäännösarvotakuun perusteella maksettavaksi odotettavissa määrissä tapahtuu muutos. Myös muutokset arvioissa koskien kohdeomaisuuserän osto-optiota tai jatkamis- tai päättämisoptiona voivat johtaa vuokrasopimusvelan uudelleen arviointiin. Vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla määrällä oikaistaan kyseisen käyttöoikeusomaisuuserän kirjanpitoarvoa, tai mikäli käyttöoikeusomaisuuserän arvo on nolla, se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni voi neuvotella vuokrasopimuksia uudelleen vuokra-ajan kuluessa. Muutokset voivat johtaa esimerkiksi vuokra-ajan pituuden muutokseen tai vuokrasopimuksen kohteena olevan omaisuuserän muuttamiseen. Konserni käsittelee vuokrasopimuksen muutoksen IFRS 16:n mukaisesti vuokrasopimuksen laajuuden tai sen perusteella maksettavan vastikkeen muutokseksi, joka ei ole ollut osa sopimuksen alkamisajankohdalla sovittuja alkuperäisiä ehtoja.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan tuloslaskelmaan sillä raportointikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Huomattavan pitkän valmistusajan vaativien omaisuuserien hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa.

Julkiset avustukset

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille raportointikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja kehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenon vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Rahoitusvarat ja -velat

Luokittelu

Konsernin rahoituserät kirjataan ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Varojen luokittelu riippuu yrityksen määrittelemistä liiketoimintamalleista sekä rahoitusvarojen sopimusperusteisista rahavirroista. Luokittelu voi muuttua liiketoimintamallin muuttuessa. Tase-eräkohtainen luokittelu löytyy rahoitusvaroja ja -velkoja koskevasta liitetiedosta.

1. Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat

Kun liiketoimintamallin tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja rahavirrat perustuvat yksinomaan pääoman ja korkojen maksuun, luokitellaan varat jaksotettuun hankintamenuun. Konsernin rahoitusvaroista myyntisaamiset, muut saamiset ja rahavarat on luokiteltu jaksotettuun hankintamenuun. Rahoitusvelat on johdannaista lukuun ottamatta luokiteltu jaksotettuun hankintamenuun.

2. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

Rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kun perusteena ei ole sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen eikä sekä rahavirtojen kerääminen että myyminen tai jotka on alkuperäisen luokittelun yhteydessä luokiteltu kyseiseen luokkaan. Konsernin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat koostuvat johdannaisista, osakkeista ja osuuksista sekä rahamarkkinasijoituksista. Rahoitusveloista johdannaiset arvostetaan käypään arvoon.

Yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä erääntyvä rahoituserä sisältyy taseessa pitkäaikaisiin varoihin tai velkoihin. Mikäli rahoitusvara erääntyy tai se on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta raportointikauden päättymispäivästä, se sisältyy taseen lyhytaikaisiin varoihin. Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit sekä emittoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin samoin kuin pitkäaikaisten korollisten velkojen seuraavan 12 kuukauden aikana lyhennettävä osuus.

Kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäiväkäytännön mukaisesti kirjanpitoon lukuun ottamatta johdannaista, jotka kirjataan hankintapäivänä. Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat rahoitusvarat kirjataan alun perin myös käypään arvoon, mutta arvossa huomioidaan transaktiomenot. Alkuperäisen arvostamisen jälkeen näiden rahoitusvarojen arvo määritetään jaksotettuun hankintamenuun käyttämällä efektiivisen koron menetelmää ja vähentämällä mahdollinen arvonalentuminen. Arvonalentumisesta johtuvat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon ja transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Käyvän arvon muutoksesta aiheutuneet realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Käypä arvo perustuu raportointikauden päättymispäivän markkinahintaan.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattuja johdannaisvelkoja arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteiset oikeudet rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle. Velat kirjataan pois taseesta kun velka on lakannut olemasta.

Arvon alentuminen

Konsernissa arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko näyttöä siitä, että jonkin konsernin rahoitusvaroihin kuuluvan erän osalta on odotettavissa luottotappioita.

Arvonalentumisia arvioidaan kahdella eri tavalla, joko perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään seuraavien 12 kuukauden ajalta tai perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään rahoitusvaran koko elinkaaren aikana. Lähtökohtaisesti aikajaksona käytetään seuraavia 12 kuukautta, ellei ole erityisiä perusteita rahoitusvaran merkittävästi lisääntyneeseen luottorisktiin.

Kriteerejä, joiden perusteella konsernissa todetaan, että luottoriski on merkittävästi lisääntynyt:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet
- sopimusehtojen rikkominen, kuten maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen merkittävä viivästyminen
- velallisen konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys

Myyntisaamisten osalta yhtiö noudattaa yksinkertaistettua mallia, jonka pohjana on erääntyneiden saamisten määrä ja ikäjakauma. Myyntisaamisiin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia, jolloin odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan koko rahoitusvaran elinkaaren ajalta. Varausmatriisin pohjatietona käytetään historiallista informaatiota luottotappioista, ja sitä oikaistaan tarvittaessa arviolla tulevaisuuden näkymistä.

Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti, jolloin vastaerä pienentää rahoitusvaroihin kuuluvaa erää. Kirjaaminen tapahtuu seuraavan raportointihetken yhteydessä.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteisvarat, pankkitilien varat, pankkitalletukset sekä likvidit korkosijoitukset. Likvidit korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään 3 kuukautta.

Rahavirtalaskelmassa taseen rahavaroihin rinnastetaan rahamarkkinasijoitukset, jotka ovat myytävissä olevia korkosijoituksia ja joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 3 ja enintään 12 kuukautta, sekä likvidi korkorahasto. Rahamarkkinasijoitukset ovat osa konsernin aktiivista kassanhallintaa.

Johdannaisinstrumentit

Johdannaisinstrumentit luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi ja kirjataan alun perin johdannaisinstrumentin solmimispäivänä käypään arvoon, ja sen jälkeen arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättymispäivän markkinakurssiin. Johdannaiset esitetään taseessa muissa saamisissa ja veloissa. Konserni ei sovelle suojauslaskentaa valuuttamääräisiä tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä raportointikaudella, jonka aikana ne syntyvät, joko Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai Rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko suojattu operatiivisia vai rahoituseriä.

Oma pääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä. Jos jokin konserniin kuuluva yritys ostaa yhtiön osakkeita, maksettu vastike ja hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot vähennetään omasta pääomasta.

Käyttörahaasto ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältyvät osakeyhtiölain mukaisiin jakokelpoisiin varoihin.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittää.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman sekä aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriutumaan työsuhde-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Konsernin merkittävimmät etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, jossa konsernin toimihenkilöille on järjestetty Orionin Eläkesäätiössä lakisääteinen Tel-eläketurva ja osalle toimihenkilöistä lisäeläketurva. Lisäksi konsernin johdolla on etuuspohjaiseksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkivakuutusyhtiöissä. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkekulu kirjataan kuluksi henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Taseeseen kirjattava etuuspohjainen nettovelka on etuuspohjaisen velvoitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta on vähennetty järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan etuuspohjaista velvoitetta mahdollisimman hyvin vastaavien, yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeelle samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan suoraan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Konsernissa olennaisimmat uudelleen määrittämisestä johtuvat erät ovat vakuutusmatemaattisista voitoista ja tappioista sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotosta (pl. nettokorkoon sisältyvät erät) johtuvia.

Konserni soveltaa laskentakäytäntöä, jossa järjestelystä aiheutuva nettokorko kirjataan liikevoiton yläpuolelle toimintokohtaisesti osana etuuspohjaista eläkekulua.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvitettävä osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvitettävä osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättymispäivänä. Osakkeiden käypä arvo on B-osakkeen päätöskurssi etuuden myöntämispäivänä.

Ei-markkinaperusteiset ehdot, kuten henkilökohtaiset tavoitteet ja tulostavoitteet, vaikuttavat arvioon osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten lopullisesta määrästä. Arvio lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman verokulu muodostuu konserniyhtiöiden raportointikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempiin raportointikausiin kohdistuvista veronokaisista sekä laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä veroaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädetyjä tai käytännössä hyväksytyjä verokantoja.

Tuloutusperiaatteet

Konsernin liikevaihto koostuu kolmesta eri tuottovirrasta, joiden tuloutusperiaatteet on esitelty alla.

Tuotemyynti

Konsernin liikevaihto sisältää tuotemyynnistä saadut tuotot oikaistuna välillisillä veroilla ja valuuttamääräisestä mynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Yksittäisen tuote-erän toimitus asiakkaalle muodostaa erotettavissa olevan suoritevelvoitteen, josta myyntituotot kirjataan määräysvallan siirtyessä konsernilta asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Hintoihin voi sisältyä muuttuvia vastikkeita, muun muassa erilaisia alennus- ja kannustinehtoja. Liikevaihdoksi kirjataan vastikemäärä, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu huomioiden alennus- ja kannustinehtojen vaikutuksen.

Konsernilla on eri maissa toimivien jakelijoiden ja logistiikkakumppanien kanssa kaupintavarastojärjestelyitä. Näissä tapauksissa konserni omistaa jakelijan ja logistiikkakumppanin kaupintavarastossa olevat tuotteet siihen saakka, kunnes ne toimitetaan asiakkaalle, jolloin konserni kirjaa tuotemyynninliikevaihdoksi. Suomessa Orionin ja Oriolan välinen järjestely selittää merkittävän osan koko konsernin kaupintavarastojärjestelyistä.

Tuotemyynnistä koostuva liikevaihto sisältää myös rojaltituotot, joita konserni kirjaa myyntituotoiksi yhteistyökumppanien kanssa tehtyjen sopimusten perusteella. Konserni on myynyt tiettyjen tuotteiden myyntioikeudet yhteistyökumppaneille ja konsernilla on oikeus rojaltituottoihin, jotka määräytyvät yhteistyökumppanien näille tuotteille saavuttaman myynnin perusteella. Konserni kirjaa saadut rojaltit myyntituotoiksi, kun yhteistyökumppani on myöhemmin myynyt tuotteet sen omille asiakkaille oikeus rojalteihin on syntynyt.

Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista

Konserni tekee sopimuksia, joissa se sekä luovuttaa markkinoilla olevan tuotteen myyntioikeuden että tekee sopimuksen tuotteen valmistamisesta konsernin ulkopuoliselle taholle. Vastineeksi myyntioikeuden luovuttamisesta ja tuotteiden valmistamisesta konserni saa sopimuksesta riippuen etappimaksuja, tuottoja tuotteiden valmistuksesta ja mynnistä sekä rojaltituottoja. Tyypillisesti etappimaksut ovat luonteeltaan sopimuksen allekirjoitushetkellä saatavia kiinteitä palkkioita, joihin ei liity palautusvelvollisuutta sekä tuotteen kaupallistamiseen liittyviä palkkioita.

Konserni on pääsääntöisesti valmistanut tuotetta itse ennen sen myyntioikeuden myyntiä, jolloin konsernilla on valmistukseen liittyvä tietotaito, joka ei muutoin ole helposti asiakkaan saavutettavissa. Luovutettu myyntioikeus sekä tuotteiden valmistus, ja myöhemmin maksettavat rojalTIMaksut, muodostavat kaksi erillistä suoritevelvoitetta. Osa vastikkeista on muuttuvia johtuen etappimaksujen ehdollisuudesta ja tuotteiden myyntihintaan liittyvistä arvostuseristä.

Konserni saattaa saada sopimuksen perusteella kaupallistamiseen liittyviä etappimaksuja. Nämä käsitellään erotettavissa olevina suoritevelvoitteina, mikäli ne täyttyvät asiakkaan saavuttaman tietyn myyntimäärän perusteella. Asiakkaalle on muodostunut arvoa sille kertyneiden myyntituottojen myötä, jolloin myyntimäärään sidoksissa olevan suoritevelvoitteen katsotaan täyttyneen, kun myynnille asetettu tavoite on saavutettu. Kaupallistamiseen liittyvät suoritevelvoitteet käsitellään yhtenä ajan hetkenä täyttyvien suoritevelvoitteiden tapaan, koska tulevan myynnin määrän luotettavaan arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä.

Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä

Konserni on solminut yhteistyökumppaneiden kanssa sopimuksia, jotka liittyvät kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöprojekteihin. Näihin sopimuksiin liittyy etappimaksuja, jotka tulevat suoritettavaksi, kun tietty kehitysvaihe on saavutettu. Etappimaksut koostuvat tavallisesti Orionin aiemman kehitystyön perusteella maksettavasta kertakorvauksesta sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä sekä projektin seuraavien vaiheiden tai tutkimustulosten saavuttamisen perusteella maksettavista etappimaksuista myöhemmin. Lisäksi sopimuksissa voidaan sopia valmiin tuotteen myyntioikeuksiin perustuvista korvauksista, kuten rojalteista. Sopimuksen sisällöstä riippuen sopimukset voivat sisältää erillisinä käsiteltäviä suoritevelvoitteita tai muodostaa yhden suoritevelvoitteista koostuvan palvelu- ja tuotekokonaisuuden.

Sopimuksen allekirjoitukseen liittyvien kiinteiden etappimaksujen katsotaan olevan erotettavissa olevia suoritevelvoitteita, jotka täyttyvät sopimuksen allekirjoitushetkellä. Kliinisen vaiheen tutkimusten toteuttaminen on mahdollista useamman palvelutarjoajan toimesta, minkä vuoksi yhteistyökumppani pystyy hyödyntämään allekirjoitushetkellä luovutettuja tutkimustuloksia omassa liiketoiminnassaan. Sopimuksen voimassaoloaikana tehtävää tutkimus- ja kehitystyötä käsitellään erillisenä suoritevelvoitteena ja tämän vaiheen etappimaksuja käsitellään muuttuvina vastikkeina, koska ne ovat sidottuja tiettyjen vaiheiden tai tutkimustulosten saavuttamiseen. Vaikka Orion täyttää suoritevelvoitteita ajan kuluessa, kirjataan myyntituotot vasta lopullisten tutkimustulosten vahvistumishetkellä, koska tutkimustyön tulosten luotettavaan arviointiin etukäteen liittyy epävarmuustekijöitä.

Sopimukseen liittyy mahdollisesti myös päätös valmiin tuotteen tuotannon järjestämisestä, mikäli se voidaan kaupallistaa. Kaupallistamiseen liittyvien vastikkeiden osalta arvioidaan sopimuskohtaisesti, muodostavatko ne yhdessä valmiin tuotteen myynnin kanssa yhteisen suoritevelvoitteen vai käsitelläänkö etappimaksut erotettavissa olevana suoritevelvoitteena valmiin tuotteen myynnistä. Samoin sopimuskohtaisesti arvioidaan, täyttyykö etappeihin liittyvä suoritevelvoite yhdellä ajan hetkellä vai ajan kuluessa. Rojaltimaksut kirjataan tuotoiksi, kun yhteistyökumppani on myynyt rojaltiin oikeuttavat tuotteet.

Sopimukseen ei yleensä sisälly rahoituskomponenttia, koska merkittävä osuus vastikkeista on muuttuvia, joiden saaminen varmistuu tulevaisuudessa.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtaisen tuloslaskelman sisältö

Myytyjen suoritteiden kulut

Myytyjen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut.

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Myynnin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myynnin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat.

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuksen ja kehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut kulut. Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös yhteisiksi toiminnoiksi luokiteltujen tutkimus- ja kehityshankkeiden kulut. Kuluista kirjataan se osuus, joka vastaa konsernin osuutta hankkeesta sopimuksen mukaisesti.

Hallinnon kulut

Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut.

Toiminnoille kohdistetaan niiden käytössä olevien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset sekä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Johdon harkintaa edellyttävät laatu- ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät pääosin myyntituottojen kirjaamiseen, omaisuuserien arvonalentumistaukukseen, etuuspohjaisen eläkesaamisen ja -velan määrittämiseen sekä varausten ja tuloverojen määrittämiseen. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatu- ja arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan raportointikauden aikana, ovat seuraavat:

Pitkäaikaiset omaisuuserät

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonalennustappioiden kirjaamiseen.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhde-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttauskorko, arvioidut tulevat palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutoksista aiheutuneet voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Muutokset vaikuttavat tilikauden laajaan tulokseen.

Tuloverot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

Myyntituotot

Konsernilla on asiakassopimuksia, joihin voi sisältyä tuotteiden myyntioikeuksien myyntiä, tuotteen valmistusta, kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyötä sekä kaupallistamista koskevia sopimusehtoja. Konsernin käyttämä harkinta liittyy erityisesti erillisten suoritevelvoitteiden määrittämiseen, kirjataanko suoritevelvoitteet ajan kuluessa vai yhtenä ajan kohtana sekä muuttuvien vastikkeiden kirjaamisajankohdan määrittämiseen. Konserni huomioi myyntituottojen kirjaamista koskevan rajoitteen ja kirjaa myyntituotot siihen määrään asti kuin on erittäin todennäköistä, ettei kirjattujen kertyneiden myyntituottojen määrään jouduta tekemään merkittävää peruutusta. Tilikaudella tehtyjä käytettyä myyntituottojen kirjaamiseen liittyvää johdon harkintaa on käsitelty näihin laadintaperiaatteisiin kuuluvassa Tuloutusperiaatteet -kappaleessa sekä 1. Myyntituotot asiakassopimuksista -liitetiedossa

Liitetiedoissa on annettu lisätietoja keskeisten epävarmuustekijöiden ja johdon suorittaman harkinnan vaikutuksista edellä mainittuihin tilinpäätöseriin.

Tulevina tilikausina sovellettavat uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Konserni ottaa käyttöön 1.1.2020 seuraavat uudet standardit ja tulkinnat sekä muutokset olemassa oleviin standardeihin:

- *Käsitteellinen viitekehys* (muutos). Uudistettuun viitekehykseen on koottu aiempina vuosina käyttöön otetuista standardeista IASB:n käyttämä ajattelu. Viitekehys ei kumoja yksittäisten IFRS-standardien vaatimuksia.
- IFRS 3 (muutos)¹, *Liiketoimintojen yhdistäminen*. Muutos supistaa ja selventää liiketoiminnan määritelmää. Muutoksen myötä sallitaan myös yksinkertaistetun arvioinnin tekeminen siitä, onko hankittu kokonaisuus omaisuuseräryhmä vai liiketoiminta.
- IAS 1, *Tilinpäätöksen esittäminen* ja IAS 8, *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet* (muutos). Muutokset selventävät olennaisuuden määritelmää ja parantavat mahdollisuuksia käsitteen johdonmukaiseen soveltamiseen kaikissa IFRS-standardeissa.

Tulevilla standardimuutoksilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Orionin konsernitilinpäätökseen.

¹ Kyseistä standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konsernin liikevaihto koostuu kolmesta tuottovirrasta, jotka ovat tuotemyynti, myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista ja myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä. Tuotemyynti sisältää sekä myyntituotot tavaroiden myynnistä että rojaltituotot. Tuotemyynti muodostaa suurimman osan konsernin liikevaihdosta. Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista ja myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä raportoidaan alla olevassa taulukossa erässä Etappimaksut. Konsernin liikevaihto sisältää ainoastaan asiakassopimuksista saatuja myyntituottoja. Tuottovirtoihin liittyvät tuloutusperiaatteet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Myyntituotot tuottovirroittain

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tavaroiden myynti	988 648	953 665
Rojaltituotot	11 496	17 353
Tuotemyynti yhteensä	1 000 144	971 019
Etappimaksut	50 847	5 252
Tuottovirtojen myynti yhteensä	1 050 991	976 271
Myynti lopetetuille toiminnoille		1 184
Konserni yhteensä	1 050 991	977 455

Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä olivat 0,6 (2018: 0,5) miljoonaa euroa. Asiakkaille luovutetuista suoritevelvoitteista on ajan kuluessa tuloutettu 2,0 (2018: 2,0) miljoonaa euroa. Konserni on kirjannut myyntituottoja aiemmillä kausilla täyttyneistä suoritevelvoitteista 0,7 (2018: -0,0) miljoonaa euroa.

Myyntituotot tulosityksittäin

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Lääkeliiketoiminta	1 050 991	977 455
Alkuperälääkkeet	406 099	356 897
Erytistuotteet	486 072	473 108
Eläinlääkkeet	85 756	80 407
Fermion	55 042	50 742
Sopimusvalmistus ja muut	18 022	16 301
Konserni yhteensä	1 050 991	977 455

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät ja velat

1 000 EUR	2019		2018	
	Omaisuus-erä	Velka	Omaisuus-erä	Velka
1.1.	1 696	21 956	70	20 618
Tilikauden aikana kirjatut myyntituotot, jotka kauden alussa sisältyivät sopimukseen perustuvaan velkaan		-2 783		-1 945
Saatujen vastikkeiden lisäykset vähennettynä tilikaudella kirjatuilla myyntituotoilla		769		673
Tilikauden aikana toteutunut laskutus ja siirto velkoihin	-1 495		-70	30
Uusista liiketoimista johtuva sopimukseen perustuvien omaisuuserien ja velkojen muutos	2 585	-1 578	1 696	2 581
31.12.	2 786	18 365	1 696	21 956

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät koostuvat pääosin konsernin asiakkaille luovuttamista tuotteista ja palveluista, joita ei ole vielä laskutettu. Sopimukseen perustuvat velat koostuvat pääosin saaduista ennakoista.

Tilikauden 2019 lopussa osaksi tai kokonaan täyttämättä oleville sopimuksille, jotka liittyvät tuottovirtoihin "Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista" ja "Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä" kohdistetun transaktiohinnan kokonaismäärä oli 46,1 miljoonaa euroa. Konserni odottaa, että tästä täyttämättömille sopimuksille kohdistetusta transaktiohinnasta tilikausien 2020-2022 aikana kirjataan myyntituotoiksi 34,2 miljoonaa euroa. Loppuosan 11,9 miljoonaa euroa odotetaan kirjattavan myyntituotoiksi tilikauden 2023 alusta lähtien. Konserni hyödyntää käytännön apukeinoja olla antamatta tietoa jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistetusta transaktiohinnasta sellaisten sopimusten osalta, joiden voimassaoloaika on alle vuosi.

Merkittävät myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät harkintaa edellyttävät ratkaisut

Konsernin myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät merkittävät harkintaa edellyttävät ratkaisut liittyvät Bayerin kanssa tehtyyn sopimukseen, jossa on sovittu Darolutamidi-lääkkeen lisensoinnista, kehittämisestä ja kaupallistamisesta.

Konsernin yhteistyössä Bayerin kanssa kehittämälle Darolumidi-lääkkeelle saatiin Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA:n myöntämä myyntilupa kauppanimellä Nubeqa heinäkuussa 2019. Ensimmäinen Nubeqa-tuotteen myynti Yhdysvalloissa toteutui elokuussa 2019. Tuotteeseen liittynyt kliinisen vaiheen III -tutkimus (ARAMIS) saatiin päätökseen tilikaudella 2018. Tutkimushankkeesta ja tuotteen kaupallistamisesta seuraavien myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät merkittäviä harkintaa edellyttäviä ratkaisuja, jotka koskevat suoritevelvoitteiden yksilöintiä ja muuttuvien vastikkeiden kirjausajankohdan määrittämistä.

Orionin ja Bayerin solmiman sopimuksen myötä Orion lisensoi Darolutamidiin liittyviä oikeuksia Bayerille. Lisensoinnin yhteydessä sovittiin yhteistyöstä liittyen kliinisen vaiheen III -tutkimuksen toteuttamiseen ja tuotteen kaupallistamiseen. Bayerille myönnettyä lisenssiä on käsitelty erillisenä suoritevelvoitteena. Siitä saatava vastike koostuu sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä saadusta kertakorvauksesta liittyen Orionin siihen saakka suorittamaan tutkimustyöhön, kaupallistamisen yhteydessä saatavista etappimaksuista sekä myynnin perusteella saatavista rojaltimaksuista. Suoritevelvoitteen katsotaan täyttyvän ajan kuluessa ja siihen liittyvät vastikkeet ovat luonteeltaan muuttuvia. Vastikkeet kirjataan liikevaihdoksi, kun on erittäin todennäköistä, ettei kertyneiden kirjattujen myyntituottojen määrään jouduta tekemään merkittävää peruutusta.

Kaupallistamisen yhteydessä saatavat etappimaksut kirjataan liikevaihdoksi seuraavasti:

- 45 miljoonaa euroa ensimmäisestä myynnistä Yhdysvalloissa. Ensimmäinen myynti Yhdysvalloissa tapahtui elokuussa 2019, jolloin etappimaksu kirjattiin liikevaihdoksi.
- 20 miljoonaa euroa ensimmäisestä myynnistä EU:ssa
- 8 miljoonaa euroa ensimmäisestä myynnistä Japanissa

Orion vastaa Darolutamidin valmistamisesta maailmanlaajuisille markkinoille. Valmistaminen muodostaa erillisen suoritevelvoitteen, joka koostuu Darolutamidin valmistamisesta, pakkaamisesta ja myymisestä Bayerille sekä tuotantokapasiteetin rakentamisesta. Tuotantokapasiteetin rakentamiseen liittyvä vastike on ajan kuluessa täyttyvä. Se kirjataan liikevaihdoksi sopimuksen voimassaoloaikana, sillä Bayer saa tuotantokapasiteetin rakentamisesta suoritetuille etappimaksuille hyödyn sen vastaanottaessa valmiita Darolutamidi-tuotteita, jotka on aikaansaatu tuotantokapasiteetin avulla. Tuotantokapasiteetin rakentamiseen liittyvät etappimaksut sekä Darolutamidin valmistamisesta ja pakkaamisesta saatavat maksut ovat luonteeltaan kiinteitä vastikkeita.

Orion saa lisäksi Darolutamidin myynnistä rojaltiluottoa, joka kirjataan liikevaihdoksi, kun Bayer on myynyt tuotteet ja oikeus rojalteihin on syntynyt.

Muut myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät tiedot

Konserni soveltaa IFRS 15:n käytännön apukeinoja, jonka mukaan vastikemäärää ei oikaista rahoituskomponentin vaikutuksella silloin, kun asiakas maksaa tuotteen konsernille alle vuoden kuluessa tuotteen luovuttamisesta tai kun huomattava osuus asiakkaan lupaamasta vastikkeesta on muuttuva, ja tämän vastikkeen määrä tai ajoittuminen vaihtelee sen perusteella, toteutuuko vastainen tapahtuma, joka ei ole olennaisilta osin asiakkaan määräysvallassa.

Tietoja asiakassopimuksiin perustuvista omaisuuseristä ja odotettavissa olevista luottotappioista on annettu liitetiedossa 16. Myyntisaamiset ja muut saamiset. Tietoja asiakassopimuksiin perustuvista veloista on annettu liitetiedoissa 21. Muut pitkäaikaiset velat ja 22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Maantieteelliset alueet esitetään päämarkkina-alueittain. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

1 000 EUR	1-12/2019	Suomi	Skandi- navia	Muu Eurooppa	Pohjois- Amerikka	Muut maat	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle		308 871	176 663	334 093	102 958	128 406	1 050 991
Varat		876 617	36 172	119 297		3 611	1 035 697
Investoinnit		37 386	273	4 832		115	42 607

1 000 EUR	1-12/2018	Suomi	Skandi- navia	Muu Eurooppa	Pohjois- Amerikka	Muut maat	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle		312 148	154 894	304 078	58 348	147 987	977 455
Varat		1 026 692	27 626	90 036		2 362	1 146 716
Investoinnit		64 296	72	333		108	64 810

2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

56

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Myyntivoitot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä, aineettomista hyödykkeistä ja muista sijoituksista	176	696
Vuokratuotot	2 204	1 786
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot	-1 309	-736
Palveluveloitustuotot lopetetuilta toiminnoilta	726	1 011
Muut liiketoiminnan tuotot	574	2 830
Muut liiketoiminnan kulut	-188	-106
Yhteensä	2 183	5 481

3. Poistot ja arvonalentumiset

Toimintokohtaiset poistot ja arvonalentumiset

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Myytyjen suoritteiden kulut	25 288	22 556
Myynti ja markkinointi	20 587	8 167
Tutkimus ja kehitys	3 295	3 383
Hallinto	6 903	6 967
Yhteensä	56 073	41 072

Poistot ja arvonalentumiset hyödykeryhmittäin

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Rakennukset ja rakennelmat	13 070	10 191
Koneet ja kalusto	23 020	20 749
Muut aineelliset hyödykkeet	175	178
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	36 266	31 117
Aineettomat oikeudet	18 915	9 115
Muut aineettomat hyödykkeet	893	838
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	19 807	9 953

Tilikaudella on kirjattu arvonalennus 0,0 (2018: 0,3) miljoonaa euroa aineettomista oikeuksista myynnin ja markkinoinnin kuluihin. Selvitys poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot

57

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Palkat ja palkkiot	173 870	161 683
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	20 887	20 108
Etuuspohjaiset järjestelyt	3 247	2 911
Osakekannustinjärjestelmä		
Osakkeina toteutettavat	3 523	3 274
Rahana toteutettavat	4 900	2 329
Muut henkilösivukulut	10 711	10 386
Yhteensä	217 139	200 692
Henkilöstö keskimäärin	3 251	3 179

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt esitetään liitetiedossa 12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet. Johdon työsuhde-etuudet esitetään liitetiedossa 28. Lähipiiritapahtumat.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2016 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2016, 2017 ja 2018. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2016 ja kalenterivuodet 2016–2018. Vuonna 2017 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2017 ja kalenterivuodet 2017-2019. Vuonna 2018 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2018 ja kalenterivuodet 2018-2020. Järjestelmän palkkio ansaintajakoilta 2016, 2017 ja 2018 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajakoilta 2016–2018, 2017-2019 ja 2018-2020 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu enintään 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 181 003 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa. Järjestelmästä yhden kalenterivuoden aikana maksettavien palkkioiden arvo yhteensä on enintään 1,75 kertaa avainhenkilön bruttovuosipalkka palkkioiden maksuhetkellä.

Vuonna 2019 alkaneessa järjestelmässä on viisi ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2019, 2019-2020, 2019-2021, 2020-2022 ja 2021-2023. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kolme ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2019, kalenterivuodet 2019-2020 ja 2019-2021. Järjestelmän mahdollinen palkkio vuonna 2019 alkavilta ansaintajakoilta perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja liikevaihtoon sidottujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 700 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Mainittuun määrään sisältyy erillinen ns. sitouttavan osakepalkkion osuus, jota hallitus voi käyttää erillisen päätöksensä mukaisesti vuosina 2019-2023. Sitouttavan osakepalkkio-osuuden määrä on enintään 100 000 osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä ei ollut vielä 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina Orion Oyj:n B-osakkeita.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden ja kahden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden pituisiin ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Järjestelmien palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita, vuonna 2016 alkaneesta järjestelmästä, on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita, vuonna 2016 ja 2019 alkaneista järjestelmistä, maksetaan seuraavasti

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2016	1.3.2017
2017	1.3.2018
2016–2018	1.3.2019
2018	1.3.2019
2017–2019	2020
2018–2020	2021
2019	2020
2019–2020	2021
2019–2021	2022
2020–2022	2023
2021–2023	2024

Järjestelmistä aiheutuvat kulut kirjataan sitouttamisjakson aikana. Odotettavissa olevia osinkoja ei ole erikseen otettu huomioon, koska osingot huomioidaan osakepalkkion määräytymisessä. Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon perustuvien ansaintajaksojen palkkioiden käyvät arvot on kerrottu alla olevassa taulukossa. Käyvät arvot on määritetty Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Voimassa olevat ansaintajaksot	2019	2019-2020	2019-2021	2018–2020	2017–2019
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2019	1.1.2019	1.1.2019	1.1.2018	1.1.2017
Ansaintajakson päättymispäivä	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Sitouttamisjakson päättymispäivä	31.12.2021	31.12.2021			
Osakepalkkioiden myöntämispäivä	27.3.2019	27.3.2019	27.3.2019	14.3.2018	30.3.2017
Osakkeiden käypä arvo myöntämishetkellä, EUR ¹	32,99	32,99	32,99	26,73	48,83
Palkkioiden käypä arvo myöntämishetkellä, EUR ¹				4,45	14,82

¹ Palkkioiden osakekohtainen käypä arvo myöntämishetkellä on määritettyä Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Luovutetut osakkeet	1-12/2019	1-12/2018	1-12/2017	1-12/2016
Tilikaudella luovutetut osakkeet, kpl	47 279	112 961	107 965	144 350
Osakekohtainen luovutushinta, EUR ¹	32,2618	26,5238	47,1011	31,0826
Luovutushinta yhteensä, EUR	1 525 306	2 996 155	5 085 270	4 486 773
Sitouttamisjakson päättymispäivä ²	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017

¹ B-osakkeen luovutuspäivän keskipurssi.

² Koskee vain kalenterivuoden mittaisen ansaintajakson perusteella myönnettyjä osakkeita

Tilintarkastajan palkkiot

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tilintarkastus	230	203
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	19	
Veroneuvonta		
Muut palvelut	19	47
Yhteensä	267	250

5. Rahoitustuotot ja -kulut

59

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Korkotuotot rahamarkkinasijoituksista	190	7
Osinkotuotot muista sijoituksista	0	21
Muut korkotuotot	231	251
Valuuttakurssierot, netto	255	
Muut rahoitustuotot	5	8
Rahoitustuotot yhteensä	682	287
Korkokulut	2 298	4 478
Valuuttakurssierot, netto		91
Muut rahoituskulut	350	131
Rahoituskulut yhteensä	2 648	4 700
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 966	-4 413

Konsernilla ei ole ollut tilikauden aikana huomattavia pitkän valmistusajan vaativia omaisuushankintoja, joten tilikaudella ei ole aktivoitu vieraan pääoman menoja.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Valuuttakurssivoitot	2 717	1 347
Valuuttakurssitappiot	-2 462	-1 437
Netto	255	-91

Liikevoiton yläpuolelle kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihtoon sisältyvät	1 638	-753
Myytyjen suoritteiden kuluihin sisältyvät	-34	-463
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät	-1 309	-736
Toimintojen kuluihin sisältyvät	-187	-80

6. Tuloverot

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	53 041	48 612
Aikaisempien tilikausien tuloverot	707	-499
Laskennalliset verot	-3 289	2 907
Yhteensä	50 459	51 020

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot

	1-12/2019	1-12/2018
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen (tuotto -/kulu +)	5 009	-9 222

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 20,0 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tulos ennen veroja	250 820	248 365
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	50 164	49 673
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	514	601
Verovapaat tuotot	-75	-82
Vähennyskelvottomat kulut	1 171	908
Vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen	-370	-462
Verot edellisiltä tilikausilta	707	-499
IFRS-kirjauksista johtuvat erät	-976	948
Myydyn tytäryhtiön hankintamenon alaskirjaus	-577	
Muut erät	-99	-68
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	50 459	51 020
Efektiivinen verokanta	20,1 %	20,5 %

7. Osakekohtainen tulos ja osinko

60

Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot

	1-12/2019	1-12/2018
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, 1 000 EUR	200 361	197 345
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	140 571	140 677
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	1,43	1,40

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot

	1-12/2019	1-12/2018
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa käytettävä tulos, 1 000 EUR	200 361	197 345
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa, 1 000 kpl	140 571	140 677
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	1,43	1,40

Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot

	1-12/2019	1-12/2018
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, 1 000 EUR		132 945
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl		140 677
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR		0,95

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot

	1-12/2019	1-12/2018
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa käytettävä tulos, 1 000 EUR		132 945
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa, 1 000 kpl		140 677
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR		0,95

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä kauden aikana. Osakkeiden keskimääräistä lukumäärää on oikaistu tilikauden 2019 aikana konsernin hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Osakekohtainen osinko

	1-12/2019	1-12/2018
Tilikaudella maksettu osinko, 1 000 EUR	211 114	204 008
Osakkeiden lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	140 492	140 695
Tilikaudella maksettu osakekohtainen osinko, EUR	1,50	1,45

Osakekohtainen osinko lasketaan jakamalla tilikaudella maksettu osinko tilinpäätöspäivänä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. 31.12.2019 konsernin hallussa oli 765 399 kpl yhtiön omia osakkeita.

Yhtiökokoukselle, joka pidetään 25.3.2020, ehdotetaan tilikaudelta 2019 jaettavaksi osinkona 1,50 euroa osakkeelta, yhteensä 210,7 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole otettu huomioon tilinpäätöksessä.

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

61

2019

1 000 EUR	Orionin omistamat					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2019	6 589	352 429	387 321	4 989	56 333	807 661
Lisäykset		6 689	13 910	147	10 030	30 776
Vähennykset	-764	-4 158	-24 496	-27	-208	-29 654
Siirrot tase-erien välillä		21 277	26 123	2	-47 254	148
Kurssierot			108	37		145
Hankintameno 31.12.2019	5 825	376 237	402 965	5 149	18 901	809 076
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	204	-201 142	-286 289	-3 499		-490 727
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		3 456	22 354	26		25 836
Tilikauden poistot		-11 435	-21 338	-175		-32 949
Kurssierot			-74	-37		-111
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	204	-209 120	-285 348	-3 686		-497 950
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	6 793	151 288	101 032	1 490	56 333	316 935
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	6 029	167 116	117 616	1 463	18 901	311 125

2019

1 000 EUR	Käyttöoikeusomaisuuserät				Orionin omistamat	Kaikki yhteensä
	Toimitilat	Autot	Muut	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.2019					807 661	807 661
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus	10 725	4 204	1 434	16 363		16 363
Lisäykset	2 833	1 770		4 602	30 776	35 378
Vähennykset	-498	-360		-858	-29 654	-30 512
Siirrot tase-erien välillä					148	148
Kurssierot	317	121		439	145	584
Hankintameno 31.12.2019	13 377	5 735	1 434	20 546	809 076	829 622
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019					-490 727	-490 727
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus	-5 308	-1 715	-711	-7 733		-7 733
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	296	223		518	25 836	26 354
Tilikauden poistot	-1 635	-1 414	-268	-3 317	-32 949	-36 266
Kurssierot	-199	-53		-252	-111	-363
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-6 846	-2 959	-979	-10 784	-497 950	-508 734
Kirjanpitoarvo 1.1.2019					316 935	316 935
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	6 531	2 776	455	9 762	311 125	320 886

¹ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät pääosin vuokrahuoneistojen perusparannuksia, asfaltointeja, ympäristöitä ja taide-esineitä.

1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	6 589	348 126	402 520	5 063	61 195	823 493
Lisäykset		4 263	13 197	60	18 592	36 113
Lopetetut toiminnot		-8 380	-21 551	-75	-2 864	-32 870
Vähennykset		-845	-17 941	-47	-3	-18 836
Siirrot tase-erien välillä		9 265	11 216	9	-20 588	-98
Kurssierot			-121	-20		-141
Hankintameno 31.12.2018	6 589	352 429	387 321	4 989	56 333	807 661
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	204	-199 867	-297 307	-3 433		-500 403
Lopetetut toiminnot		8 367	14 596	35		22 998
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		550	17 103	58		17 711
Tilikauden poistot		-10 191	-20 749	-178		-31 118
Kurssierot			67	18		85
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	204	-201 142	-286 289	-3 499		-490 727
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	6 793	148 259	105 213	1 630	61 195	323 090
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	6 793	151 288	101 032	1 490	56 333	316 935

¹ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät pääosin vuokrahuoneistojen peruseräparannuksia, asfaltointeja, ympäristötöitä ja taide-esineitä.

Vuokrasopimukset

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut vuokrasopimuksista johtuvat erät

1 000 EUR	1-12/2019
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä	3 317
Korkokulut vuokrasopimusveloista	177
Kulut lyhytaikaisista vuokrasopimuksista	610
Kulut arvoltaan vähäisistä vuokratuista omaisuuseristä	1 520
Vuokratuotot ulkopuolisilta	-2 204
Yhteensä	3 420

Vuokrasopimusvelat

Vuokrasopimusvelkojen täsmäytys konsernin taseen lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin sekä vuokrasopimusvelkojen diskontaamaton maturiteettijakauma on esitetty liitetiedossa 20. Korolliset velat.

Konsernin rahavirtalaskelmaan kirjatut vuokrasopimuksista johtuvat erät

Konsernin rahavirtalaskelman erä "Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut" sisältää vuokranantajille maksettuja vuokria 3,0 miljoonaa euroa.

Tietoja konsernin vuokrasopimuksista

Konsernilla on noin 400 vuokrasopimusta, joihin liittyy IFRS 16-standardin mukainen käyttöoikeusomaisuuserä. Sopimusten luonnetta on kuvattu alla.

Toimitilojen vuokrasopimukset

Konserni toimii ulkomailla sijaitsevissa toimipaikoissa tavallisesti vuokratiloissa. Toimitilat ova pääasiassa toimistotiloja, joiden vuokrasopimukset ovat määräaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia. Konserni on arvioinut, että toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset tulevat olemaa voimassa keskimäärin 7-10 vuotta. Arvio perustuu aiempaan kokemukseen vastaavien vuokrasopimusten voimassaoloajasta. Sopimuksissa ei ole konsernin tilinpäätökseen olennaisesti vaikuttavia jatko-optioita. Joihinkin vuokriin tehdään vuosittaisia korotuksia perustuen sopimuksessa määritettyyn indeksiin.

Autojen vuokrasopimukset

Autojen vuokrasopimukset ovat kappalemääräisesti suurin konsernissa oleva vuokrasopimustyyppi. Autojen vuokrasopimukset koskevat pääasiassa vain konsernin ulkomaisia toimipaikkoja. Konsernin ulkomaisissa tytäryhtiöissä toimivien työntekijöiden käytössä olevat autot on vuokrattu leasing-järjestelyillä. Sopimukset ovat kestoltaan tavallisesti 3-5 vuotta eikä niihin liity olennaisia jatko- tai osto-optioita.

Muut vuokrasopimukset

Konsernin muut vuokrasopimukset liittyvät pääasiassa tehdastoimintoihin. Konsernilla on eri palveluntarjoajien kanssa tehtyjä sopimuksia, joihin sisältyy vuokrasopimus. Konserni on arvioinut IT-järjestelmiin liittyviä sopimuksia, eikä niissä ole havaittu komponentteja, jotka tulisi IFRS 16:n mukaan luokitella vuokrasopimuksiksi.

Konserni vuokralle antajana

Konsernilla on toimitila, jonka se on antanut vuokralle konsernin ulkopuoliselle osapuolelle. Konserni käsittelee tämän vuokrasopimuksen operatiivisena sopimuksena, koska se myötä toimitilojen vuokraajalle ei siirry olennaisesti vuokrakohteeseen liittyviä hyötyjä ja riskejä, jotka syntyvät omaisuuserän omistamisesta. Tämän lisäksi konsernilla on muita arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia, joissa konserni toimii vuokran antajana.

9. Aineettomat hyödykkeet

64

1 000 EUR	2019			Yhteensä
	Liikearvo	Aineettomat oikeudet ¹	Muut aineettomat hyödykkeet ²	
Hankintameno 1.1.2019	13 487	157 248	57 813	228 548
Lisäykset		6 242	941	7 183
Vähennykset		-73		-73
Siirrot tase-erien välillä		3		3
Kurssierot		2		2
Hankintameno 31.12.2019	13 487	163 422	58 754	235 663
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
1.1.2019		-109 760	-55 093	-164 853
Vähennysten kertyneet poistot		66		66
Tilikauden poistot		-18 912	-893	-19 805
Arvonalentumiset		-2		-2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019		-128 608	-55 986	-184 595
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	13 487	47 488	2 720	63 695
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	13 487	34 813	2 768	51 069

1 000 EUR	2018			Yhteensä
	Liikearvo	Aineettomat oikeudet ¹	Muut aineettomat hyödykkeet ²	
Hankintameno 1.1.2018	13 487	145 761	58 149	217 397
Lisäykset		27 748	949	28 697
Lopetetut toiminnot		-13 392	-1 285	-14 677
Vähennykset		-2 966		-2 966
Siirrot tase-erien välillä		98		98
Kurssierot		-1		-1
Hankintameno 31.12.2018	13 487	157 248	57 813	228 548
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
1.1.2018		-109 012	-55 523	-164 534
Lopetetut toiminnot		5 405	1 268	6 673
Vähennysten kertyneet poistot		2 961		2 961
Tilikauden poistot		-8 783	-838	-9 622
Arvonalentumiset		-331		-331
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018		-109 760	-55 093	-164 854
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	13 487	36 749	2 626	52 863
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	13 487	47 488	2 720	63 695

¹ Aineettomat oikeudet sisältävät suurimmaksi osaksi tuoteoikeuksia ja myyntilupia, tasearvoltaan 27,0 (2018: 39,6) miljoonaa euroa sekä lisäksi ohjelmistoja, tavaramerkkejä, patenteja ja vapaakirjoja.

² Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät ulkopuolisille maksettuja ohjelmistojen kehittämismenoja ja liittymismaksuja.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Konsernilla ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä, vaan ne ovat hankittuja.

Liikearvojen ja aineellisten ja aineettomien omaisuuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo

Liikearvo 13,5 miljoonaa euroa on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle, joka muodostaa lääkeliikeyrityksensä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5 vuoden ajanjakson. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu varovasti käyttäen kasvutekijänä nolla prosenttia. Johdon ennusteet perustuvat globaalin lääkemarkkinan kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin sekä lääkkeiden markkinoiden ja myynnin odotettavissa olevaan kehitykseen.

Diskonttaus korkona on käytetty yksiköille määritettyä keskimääräistä pääomapainotettua tuottovaatimusta (WACC, weighted average cost of capital), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja. Diskonttauskorko tilikaudella on 4,7 % (2018: 6,9 %).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

Käyttöönottamattomat aineettomat hyödykkeet

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestit laaditaan vuosittain.

Arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvoon. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5–15 vuoden ajanjakson käyttöönotosta alkaen. Yli viiden vuoden ennusteiden käyttö perustuu tuotteiden elinkaaren arvioitun pituuteen. Viiden vuoden jälkeisten rahavirtojen kasvu ei ylitä yhtiön tuotteiden tai lääketeollisuuden markkinoiden keskimääräistä kasvuvauhtia. Diskonttauskorot tilikaudella olivat 10–12 % ja ne on määritetty erikseen kullekin yksikölle huomioiden yksikön riskit.

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo on 5,1 (2018: 10,7) miljoonaa euroa.

Tilikaudella kirjatut arvonalennukset

Tilikaudella on kirjattu arvonalentumistappioita lääkeliikeyrityksensä aineettomista oikeuksista yhteensä 0,0 (2018: 0,3) miljoonaa euroa. Arvonalennuksista 0,0 (2018: 0,2) miljoonaa euroa kohdistuu käyttöönottamattomiin aineettomiin oikeuksiin. Merkittävimmät arvonalennukset on tehty hankituista tuoteoikeuksista, joiden kehittäminen on lopetettu sekä tuotteista, jotka jo ovat markkinoilla, mutta joiden ennustetut kerrytettävissä olevat rahavirrat olivat kirjanpitoarvoa pienemmät. Tuoteoikeudet, joiden kehittäminen on lopetettu, on kirjattu koko tase-arvoltaan kuluksi.

Muutoin tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineettomien hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja yhteiset toiminnot

66

1 000 EUR	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	68	69
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		
Osakkuusyritysten myynti		-1
Kirjanpitoarvo 31.12.	68	68

Konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset	Kotipaikka	2019	2018
Omistusosuus, %, 31.12.			
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0 %	50,0 %

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Yritys toimii omakustannusperiaatteella kulut kattaen ja voittoon pyrkimättä, joten sen vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen.

Konsernin osakkuusyritysten yhteenlasketut taloudelliset tiedot

1 000 EUR	2019	2018
Varat	5 195	5 741
Velat	4 491	4 993
Liikevaihto	3 308	2 816
Tilikauden voitot (+) ja tappiot (-)	0	0

Osakkuusyritysten viimeisimmät saatavissa olevat tilinpäätökset ovat vuosilta 2018 ja 2017.

Yhteiset toiminnot

Tilikaudella 2019 yhteisten toimintojen kulut olivat yhteensä 9,5 (2018: 6,2) miljoonaa euroa. Tilikauden 2019 lopussa Orionilla oli yhteisiin toimintoihin liittyviä saatuja ennakkomaksuja taseessa yhteensä 0,5 (2018: 2,4 miljoonaa euroa).

Orionin ja Bayerin välinen lisensointi-, kehitys- ja kaupallistamissopimus

Orion ja Bayer aloittivat kesäkuussa 2014 maailmanlaajuisen yhteistyön androgeenireseptorin estäjän darolutamidin (ODM-201-lääkeaihion) kehitystyössä ja kaupallistamisessa. Darolutamidi on kliinisessä kehityksessä eturauhassyöpöpotilaiden hoitoon. Vuonna 2014 aloitetulla kliinisen vaiheen III-tutkimuksella (ARAMIS) arvioitiin edelleen darolutamidin tehoa ja turvallisuutta potilailla, joilla on etäpesäkkeetön kastreatioresistentti eturauhassyöpä (nmCRPC) ja vuonna 2016 aloitetulla toisella tutkimuksella (ARASENS) potilailla, joilla on levinnyt hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC).

Orion ja Bayer perustivat Darolutamidin kliinisen vaiheen III -tutkimushanketta varten ohjausryhmän. Hankkeessa katsotaan olevan yhteinen määräysvalta osapuolten välillä. Sopimukseen ei liity erillistä sijoitusvälinettä, joten tutkimushanke käsitellään IFRS 11:n mukaisena yhteisenä toimintona. Darolutamidin tutkimushankkeeseen liittyvistä kuluista pääosin vastaa Bayer riippumatta tutkimuksen lopputuloksesta. ARAMIS-tutkimuksen päämuuttuja saavutettiin lokakuussa 2018. Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA myönsi myyntiluvan Darolutamidille heinäkuussa 2019 ja Darolutamidin myynti alkoi Yhdysvalloissa elokuussa 2019 kauppanimellä Nubeqa. ARASENS-tutkimuksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2022.

Sopimuksen mukaan Bayer kaupallistaa tuotteen maailmanlaajuisesti ja Orionilla on oikeus yhteiseen myynnin edistämiseen Euroopassa. Lisäksi Orion vastaa tuotteen valmistamisesta ja pakkaamisesta maailmanlaajuisille markkinoille. Orion on oikeutettu saamaan Bayerilta etappimaksuja Darolutamidin ensimmäisistä myynneistä Yhdysvaltojen, EU:n ja Japanin markkinoilla. Etappimaksujen lisäksi Orion saa Darolutamidin tuotemyynnistä porrastettua rojaltia. Orionilla on myös mahdollisuus saada Bayerilta myyntiin perustuvia kertasuorituksia tiettyjen myyntirajojen täytyessä.

11. Muut sijoitukset

Muut sijoitukset, 31.12.2019 tasearvoltaan 0,2 (2018: 0,3) miljoonaa euroa, sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Ne esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

Orion-konsernilla on etuus pohjaisia eläkejärjestelyitä sekä Suomessa että Norjassa. Näitä eläkejärjestelyitä koskeva sääntely on jokseenkin samanlainen. Merkittävin yksittäinen eläkejärjestely on Suomessa sijaitseva Orionin Eläkesäätiö, jonka kautta hoidetaan Suomessa työskentelevien toimihenkilöiden eläkejärjestelyt. Eläkesäätiöön sisältyy kaikille toimihenkilöille kuuluva lakisääteinen eläkevakuutus (B-osasto), josta vain osa käsitellään IAS 19-standardin mukaisesti etuus pohjaisena, sekä osalle toimihenkilöitä kohdistettu lisäeläkevakuutus (A-osasto), joka on kokonaan etuus pohjainen. Orionin eläkesäätiöön kuuluvia varoja on sijoitettu Suomen lainsäädännön mukaan. Eläkesäätiön varojen hallinnoinnista vastaavat säätiön johto ja hallitus. Konsernilla on myös muita Suomessa ja Norjassa sijaitsevia etuus pohjaisia eläkejärjestelyitä, joihin liittyviä varoja hallinnoi konsernin ulkopuolinen taho.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvojen määräytyminen

1 000 EUR	Eläke-säätiö 2019	Muut 2019	Eläke-säätiö 2018	Muut 2018
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	324 904	14 851	299 655	14 377
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-380 681	-12 061	-331 153	-11 429
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	-55 777	2 790	-31 499	2 948
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo		651		657
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-55 777	3 441	-31 499	3 605

Määrät taseessa

1 000 EUR	Eläke-säätiö 2019	Muut 2019	Eläke-säätiö 2018	Muut 2018
Velat		3 441		3 605
Saaminen	-55 777		-31 499	
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-55 777	3 441	-31 499	3 605

Laajan tuloslaskelman etuus pohjaiset eläkekulut

1 000 EUR	Eläke-säätiö 1-12/2019	Muut 1-12/2019	Eläke-säätiö 1-12/2018	Muut 1-12/2018
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3 303	587	3 477	565
Korkokulu ja -tuotto yhteensä	-726	84	-1 207	76
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	2 576	671	2 270	641
Uudelleen arvostaminen	-25 140	185	27 284	659
Eläkekulu (+) / tuotto (-) laajassa tuloslaskelmassa	-22 564	856	29 554	1 300

Yllä olevan taulukon tilikauden 2018 luvut sisältävät vain jatkuvat toiminnot. Diagnostiikkaliiketoiminnan myynnistä johtuen konserni on kirjannut lopetetuille toiminnoille 4,5 miljoonan euron eläkekulun vähennyksen liittyen Eläkesäätiön etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin tilikaudelle 2018.

Etuus pohjaiset eläkekulut toiminnoittain

1 000 EUR	Eläke-säätiö 1-12/2019	Muut 1-12/2019	Eläke-säätiö 1-12/2018	Muut 1-12/2018
Myytyjen suoritteiden kulut	933		798	
Myynti ja markkinointi	314	220	282	248
Tutkimus ja kehitys	694		622	
Hallinto	636	451	568	393
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	2 576	671	2 270	641

Yllä olevan taulukon tilikauden 2018 luvut sisältävät vain jatkuvat toiminnot.

1 000 EUR	Eläke- säätiö 2019	Muut 2019	Eläke- säätiö 2018	Muut 2018
Velvoite tilikauden alussa	299 655	15 034	298 059	15 179
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3 303	587	3 477	565
Korkokulu	6 649	347	6 343	344
Lopetetut toiminnot			-15 386	
Uudelleen arvostaminen				
Taloutta koskevien oletusten muutoksesta johtuvat voitot (-) tai tappiot (+)	19 218	385	-6 625	127
Kokemusperäiset voitot (-) tai tappiot (+)	4 352	-106	21 535	-362
Yhteensä	23 570	278	14 910	-235
Kurssierot		38		-44
Maksetut etuudet	-8 272	-782	-7 748	-775
Velvoite tilikauden lopussa	324 904	15 502	299 655	15 034

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

1 000 EUR	Eläke- säätiö 2019	Muut 2019	Eläke- säätiö 2018	Muut 2018
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	331 153	11 429	353 243	11 957
Korkotuotto	7 375	263	7 550	268
Lopetetut toiminnot			-10 815	
Uudelleen arvostaminen				
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä	48 710	127	-12 374	-894
Yhteensä	48 710	127	-12 374	-894
Kurssierot		30		-35
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1 714	994	1 298	953
Maksetut etuudet	-8 272	-782	-7 748	-820
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	380 681	12 061	331 153	11 429

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen jakautuminen omaisuusryhmiin, prosenttiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvistä arvoista

%	2019	2018
Osakkeet kehittyneillä markkinoilla	44 %	41 %
Osakkeet kehittyvillä markkinoilla	7 %	7 %
Joukkovelkakirjalainat	15 %	19 %
Rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset	11 %	9 %
Kiinteistöt	17 %	16 %
Muut erät	6 %	8 %
Yhteensä	100 %	100 %

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Eläkesäätiön varoihin sisältyy vuonna 2019 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 29,7 (2018: 21,9) miljoonaa euroa, joka on 7,7 % (2018: 6,4 %) järjestelyyn kuuluvista varoista.

Eläkesäätiössä pyritään sijoitusjakaamaan, joka hajauttaa eri omaisuuslajien riskiä pitkällä aikavälillä. Merkittävin osa varoista on sijoitettu osakkeisiin ja joukkovelkakirjalainoihin.

%	2019	2018
Diskonttauskorko	1,65	2,25
Inflaatioaste	1,20	1,50
Tuleva eläkkeiden korotusolettamus	0,50–1,50	0,60–2,10
Tuleva palkankorotusolettamus	1,30	1,30

Konserni ennakoi maksavansa vuonna 2020 kannatusmaksuja eläkejärjestelyihin 16 (2019: 15) miljoonaa euroa.

Orionin Eläkesäätiön eläkejärjestelyihin liittyvä velvoite 324,9 (2018: 299,7) miljoonaa euroa on diskontattu 1,65 %:n (2,25 %) diskonttauskorolla. Jos diskonttauskorkoa muutetaan +/- 0,50 %-yksikköä, niin muutoksen vaikutus vastuuelkaan on -27,7/+31,9 (2018: -24,7/+28,3) miljoonaa euroa.

Orionin Eläkesäätiön etuus pohjaisen veloitteen duraation painotettu keskiarvo on 16 (2018: 18) vuotta.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin riskeille, joista olennaisimpia on kuvattu lähemmin alla.

Varojen ja veloitteen volatiliiteetti

Järjestelyistä aiheutuvan nettovelan laskentaan käytetään diskonttauskorkoa, joka perustuu yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tuottoon. Pitkällä aikavälillä konsernin tavoitteena on saada etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluville varoille diskonttauskoron ylittävää tuottoa, sillä osa varoista koostuu oman pääoman ehtoisista sijoituksista, joiden tuoton odotetaan pitkällä aikavälillä olevan korkeampi kuin diskonttauskoron perusteena olevien joukkovelkakirjalainojen tuotto. Kun varoille saatava tuotto ylittää tai alittaa diskonttauskoron, etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen arvo muuttuu. Tämä saattaa johtaa yli- tai alijäämän syntyymiseen järjestelyssä. Orionin Eläkesäätiön vakavaraisuusasema on hyvä, minkä vuoksi Orionin Eläkesäätiö sietää hyvinkin voimakkaan osakemarkkinoiden laskun.

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotoissa

Joukkovelkakirjalainojen tuoton muuttuessa konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluvien veloitteiden arvoihin sekä laajaan tuloslaskelmaan kirjattaviin etuus pohjaisiin järjestelyihin liittyviin eriin. Toisaalta osa näiden järjestelyjen varoista on sijoitettu joukkovelkakirjalainoihin, joiden arvon muutos saattaa kompensoida osittain veloitteen arvon muutoksen vaikutusta nettovelan arvoon.

Inflaatoriski

Etuusperusteisten järjestelyjen veloitteen määrä kasvaa, kun inflaatio kasvaa. Järjestelyihin kuuluvia varoja on sijoitettu mm. oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin, joihin inflaation vaikutus on vähäinen. Inflaation kiihtyminen saattaa tämän vuoksi kasvattaa etuus pohjaisten järjestelyjen alijäämää.

Odotettavissa oleva elinikä

Etuuspohjaisten järjestelyjen veloitteet liittyvät pitkälti elinikäisten etuuksien tuottamiseen jäsenille. Odotettavissa olevan eliniän nousu kasvattaa tällöin etuus pohjaisten järjestelyjen veloitteen määrää.

13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

70

Laskennalliset verosaamiset

1 000 EUR	2019	2018
Eläkevelvoitteet	701	763
Myyntituottojen jaksotukset	3 625	3 869
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	2 139	272
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	334	245
Yhteensä	6 799	5 149

Laskennalliset verovelat

1 000 EUR	2019	2018
Poistoero ja varaukset	24 873	25 082
Eläkesaaminen	11 155	6 300
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	3 270	4 262
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	1 861	1 746
Muut veronalaiset tilapäiset erot	15	434
Yhteensä	41 174	37 824

Laskennallisten verojen muutokset

1 000 EUR	2019	2018
Eläkesaamiset ja -velvoitteet	-4 918	4 813
Myyntituottojen jaksotukset	-244	3 869
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	992	855
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	1 867	-142
Poistoero ja varaukset	209	-988
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	394	-79
Yhteensä	-1 700	8 327

Tilikauden aikana tuloveroja on kirjattu 5,3 miljoonaa euroa oman pääoman vähennykseksi (2018: 9,2 miljoonaa euroa oman pääoman lisäykseksi). Omaan pääomaan kirjatut tuloverot vähensivät 31.12.2019 omaa pääomaa 4,0 miljoonalla eurolla (2018: kasvattivat omaa pääomaa 1,3 miljoonalla eurolla).

14. Muut pitkäaikaiset saamiset

1 000 EUR	2019	2018
Lainasaamiset osakkuusyrittäiltä	446	544
Muut lainasaamiset	73	73
Muut pitkäaikaiset saamiset	235	306
Yhteensä	754	923

Lainasaamiset ovat korollisia saamisia. Erien kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta.

15. Vaihto-omaisuus

71

1 000 EUR	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	45 932	40 531
Keskeneräiset tuotteet	39 102	34 344
Valmiit tuotteet ja tavarat	145 221	147 185
Yhteensä	230 255	222 060

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu nettorealisointiarvoa vastaavaksi kirjaamalla tilikauden kuluksi 12,5 (2018: 16,5) miljoonaa euroa.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019	Kirjanpitoarvo 2018	Käypä arvo 2018
Myyntisaamiset	196 537	196 537	188 812	188 812
Tuloverosaamiset	3 097	3 097	6 535	6 535
Saamiset osakkuusyrityksiltä	98	98	98	98
Siirtosaamiset	12 170	12 170	21 514	21 514
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	118	118	372	372
Muut saamiset	8 820	8 820	5 135	5 135
Rahamarkkinasijoitukset	35 025	35 025	34 978	34 978
Yhteensä	255 864	255 864	257 444	257 444

Muiden saamisten merkittävin erä on arvonalisäverosaamiset 3,4 (2018: 1,8) miljoonaa euroa.

Rahamarkkinasijoitukset ovat hankintahetkellä maturiteetiltaan yli 3 ja enintään 12 kuukautta. Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvästä arvosta.

Myyntisaamisten ikäjakauma

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2019	Laiminlyöntiaste 2019	Odotettu luottotappio 2019	Kirjanpito- arvo 2018
Erääntymättömät	171 016	0,04 %	74	171 673
Erääntyneet 1–30 päivää	18 621	0,34 %	18	12 390
Erääntyneet 31–60 päivää	2 230	0,51 %	11	1 667
Erääntyneet 61–90 päivää	850	0,69 %	6	602
Erääntyneet yli 90 päivää	3 819	0,97 %	37	2 481
Yhteensä	196 537		146	188 812

Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut arvonalennukset olivat nettona 0,0 (2018: 0,1) miljoonaa euroa.

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

1 000 EUR	2019	2018
Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	2 555	1 696
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	2 193	2 108
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	1 519	695
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	929	1 495
Saamatta olevat korvaukset	846	813
Saamatta olevat T&K -avustukset	710	808
Saamatta oleva ostojen epäkuranttiuskorvaus	689	
Etukäteen maksettuja tutkimuskuluja		5 927
Saamatta olevia rojalteja		3 758
Ostotilauksen vastaanoton hinnan korjaus		1 323
Saamatta oleva korvaus myyntiluvan siirrosta		1 000
Muut siirtosaamiset	2 728	1 891
Yhteensä	12 170	21 514

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät sisältävät tilikaudesta 2019 alkaen saamatta olevat rojalit.

Siirtosaamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät poikkea käyvistä arvoista.

17. Rahavarat

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2019	2019	2018	2018
Käteinen raha ja pankkitilit	113 009	113 009	234 683	234 683
Rahamarkkinasijoitukset	1 000	1 000	13 997	14 000
Yhteensä	114 008	114 008	248 680	248 683

Rahavaroihin sisältyvät rahamarkkinasijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia ja pankkitalletuksia, joiden maturiteetti on hankintahetkellä enintään 3 kuukautta.

18. Oma pääoma

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeita	B-osakkeita	Yhteensä	Osakepääoma milj. EUR
1.1.2018 osakkeita yhteensä	37 120 346	104 137 482	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2018 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi				
31.12.2018 osakkeita yhteensä	37 120 346	104 137 482	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2019 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-784 883	784 883		
31.12.2019 osakkeita yhteensä	36 335 463	104 922 365	141 257 828	92,2
31.12.2019 yhtiön hallussa olevat omat osakkeet		765 399	765 399	
31.12.2019 osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita	36 335 463	104 156 966	140 492 429	
31.12.2019 ääniä yhteensä ilman omia osakkeita	726 709 260	104 156 966	830 866 226	

Orionilla oli 31.12.2019 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 36 335 463 (37 120 346) kappaletta ja B-osakkeita 104 922 365 (104 137 482) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Joulukuun 2019 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 765 399 (562 440) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2019 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 830 866 226 (845 981 962) ääntä.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Orionin osakkeilla ei ole nimellisarvoa. A- ja B-osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,65 euroa osakkeelta.

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärän puitteissa. Vuoden 2019 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 784 883 kappaletta.

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla enintään 500 000 000 A-osaketta ja 1 000 000 000 B-osaketta.

Orionin varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään sekä yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta että osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Hallitus on oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman B-osakkeen luovuttamisesta. Osakeantivaltuus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta on käytetty liitetiedossa 4 kohdassa "Osakeperusteiset maksut" mainitulla tavalla.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Muut rahastot

1 000 EUR	2019	2018
Käyttörahasto	489	489
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	886	886
Vararahastot	1 597	1 555
Yhteensä	2 972	2 930

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Osingot ja muu voitonjako

Tilikaudella 2019 osinkoa jaettiin 1,50 (2018: 1,45) euroa osakkeelta. Lisäksi voittovaroista jaettiin lahjoituksina 0,3 (2018: 0,3) miljoonaa euroa.

1 000 EUR	Eläkevaraukset	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2019	63	110	171	344
Valuuttakurssierot		-2	1	-1
Käytetyt varaukset			-35	-35
Varausten lisäykset		30	24	54
31.12.2019	63	138	161	362

1 000 EUR	2019	2018
Pitkäaikaiset varaukset	362	344
Yhteensä	362	344

Eläke- ja uudelleenjärjestelyvaraukset sekä muut varaukset

Eläkevaraukset liittyvät työttömyyseläkkeen lisäpäiväkuluihin. Uudelleenjärjestelyvaraus liittyy Ruotsissa vuonna 2013 tehtyihin irtisanomisiin. Muut varaukset liittyvät lähinnä Italian varaukseen lain mukaan suoritettavasta korvauksesta työntekijän lähtiessä yhtiön palveluksesta sekä Venäjällä tehtyyn luottotappiovaraukseen. Varauksien odotetaan realisoituvan seuraavien 2–5 vuoden aikana.

20. Korolliset velat

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019	Kirjanpitoarvo 2018	Käypä arvo 2018
Joukkovelkakirjalainat				
Vuokrasopimusvelat	6 704	6 704	587	587
Pitkäaikaiset yhteensä	6 704	6 704	587	587

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019	Kirjanpitoarvo 2018	Käypä arvo 2018
Joukkovelkakirjalainat			149 906	151 706
Vuokrasopimusvelat	3 274	3 274	1 031	1 031
Lyhytaikaiset yhteensä	3 274	3 274	150 937	152 737

Vuokrasopimusvelkojen käypänä arvona voidaan pitää niiden kirjanpitoarvoa sopimusten lyhytaikaisuuden vuoksi. Vuonna 2019 erääntyneen joukkovelkakirjalainan käypä arvo perustui pankista saatuun markkinahinta-arvioon.

2013 liikkeeseen lasketun 150 000 000 euron nimellisarvoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyi vuonna 2019, kuponkikorko oli 2,75 % ja alkuperäinen efektiivinen korko 2,854 %.

Vuokrasopimusvelkojen erääntymisajat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

1 000 EUR	2019	2018
Enintään yksi vuosi	3 443	1 080
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	7 031	587
Yhteensä	10 475	1 666

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

1 000 EUR	2019	2018
Enintään yksi vuosi	3 274	1 031
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	6 704	587
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	9 978	1 618
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	497	48
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	10 475	1 666

21. Muut pitkäaikaiset velat

75

1 000 EUR	2019	2018
Sopimukseen perustuvat velat	16 065	17 355
Muut velat	1 018	41
Yhteensä	17 083	17 396

Sopimukseen perustuvat velat sisältävät myyntituottojen jaksotuksiin liittyviä eriä, jotka on kuvattu liitetiedossa 1. Myyntituotot asiakassopimuksista.

22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

76

1 000 EUR	2019	2018
Ostovelat	78 996	74 949
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	2 631	1 527
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	706	127
Muut velat osakkuusyhtiöille	14	71
Siirtovelat	83 705	68 389
Muut velat	18 190	17 822
Yhteensä	184 243	162 885

Muiden velkojen merkittävin erä on arvonlisäverovelat 4,1 (2018: 5,4) miljoonaa euroa.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 EUR	2019	2018
Osakekannustinjärjestelmistä aiheutuvat velat	19 388	2 656
Muista kannustinjärjestelmistä aiheutuvat velat	12 271	8 017
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	11 779	24 021
Maksamattomat hintaoikaisut	8 933	4 999
Maksamattomat alennukset	8 310	4 055
Maksamattomat tutkimuskulut	4 432	6 180
Sopimukseen perustuva velka	2 299	4 557
Maksamatta olevat asiantuntijapalkkiot	1 967	
Maksamattomat oikeudenkäyntikulut	1 883	2 077
Maksamattomat rojaltit	1 873	2 518
Maksamattomat myynnin hyvitykset	838	1 767
Siirtyvät korot		2 294
Muut siirtovelat	9 732	5 250
Yhteensä	83 705	68 389

Ostovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

23. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

77

1 000 EUR	2019			2018	
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattu	Tase-erien kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Muut sijoitukset		214	214	214	264
Muut pitkäaikaiset saamiset	754		754	754	923
Pitkäaikaiset varat yhteensä	754	214	968	968	1 187
Myyntisaamiset	196 537		196 537	196 537	188 812
Muut saamiset	2 601		2 601	2 601	5 613
Rahamarkkinasijoitukset		35 025	35 025	35 025	34 978
Rahavarat	114 008		114 008	114 008	248 680
Johdannaiset		118	118	118	372
Lyhytaikaiset varat yhteensä	313 146	35 143	348 289	348 289	478 455
Rahoitusvarat yhteensä	313 900	35 357	349 257	349 257	479 642
Pitkäaikaiset korolliset velat	6 704		6 704	6 704	587
Muut pitkäaikaiset velat	52		52	52	41
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6 755		6 755	6 755	628
Ostovelat	78 996		78 996	78 996	74 949
Muut lyhytaikaiset velat	19 130		19 130	19 130	13 947
Lyhytaikaiset korolliset velat	3 274		3 274	3 274	1 031
Joukkovelkakirjalainat					149 906
Johdannaiset		706	706	706	127
Lyhytaikaiset velat yhteensä	101 400	706	102 106	102 106	239 960
Rahoitusvelat yhteensä	108 155	706	108 861	108 861	240 588

Taseessa johdannaissopimukset sisältyvät muihin saamisiin ja muihin velkoihin.

Rahoituksen rahavirtaan kuuluvien rahoitusvelkojen erittely

1 000 EUR	Rahavirrat	Muut muutokset, joihin ei liity maksua		2019	2018
Pitkäaikaiset korolliset velat			6 117	6 704	587
Lyhytaikaiset korolliset velat	-154 226		6 563	3 274	150 937

Käyvän arvon määrittäminen ja hierarkia

Käypään arvoon taseessa arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty arvostustekniikasta riippuen kolmeen hierarkiatasoon seuraavasti

1 000 EUR	2019			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		118		118
Rahamarkkinasijoitukset	35 025			35 025
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			214	214
Varat yhteensä	35 025	118	214	35 357
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-706		-706
Velat yhteensä		-706		-706

1 000 EUR	2018			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		372		372
Rahamarkkinasijoitukset	34 978			34 978
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			264	264
Varat yhteensä	34 978	372	264	35 613
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-127		-127
Velat yhteensä		-127		-127

Tason 1 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 johdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin syöttötietoihin. Tason 3 rahoitusinstrumenttien käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jolloin siirron aiheuttama tapahtuma on toteutunut.

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on määritelty emoyhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa, jonka toteuttamisesta konsernin rahoitusosasto vastaa. Rahoitustoiminnot on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

24.1. Markkinariski

Konserni altistuu markkinariskille valuuttakurssin, markkinakoron ja sähkön hinnan osalta.

24.1.1. Valuuttakurssiriski

Konsernin valuuttakurssiriski on jaettu transaktioriskiin ja translaatoriskiin.

Transaktioriski

Transaktioriski muodostuu ulkomaan valuutan määräisistä liiketoiminnallisista (mm. myynnit ja ostot) ja rahoituksellisista (mm. lainat, talletukset ja korkovirrat) tase-eristä ja tulevista ennustetuista kassavirroista. Ennustetuissa kassavirroissa huomioidaan seuraavan 12 kuukauden erät. Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävien valuuttojen tase-erät suojataan normaalisti välillä 90–105 % ja 12 kuukauden ennakoitujen kassavirrat välillä 0–50 %. Suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kuukauden pituisia valuuttajohdannaisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät liiketoiminnallisten erien valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, Ruotsin kruunu, Puolan zloty, Norjan kruunu, Venäjän rupla, Japanin jeni ja Ison-Britannian punta. Minkään yksittäisen valuutan osuus kokonaispositiosta ei ole merkittävä. Alla on erittely näiden valuuttojen positiosta.

1 000 EUR, 31.12.	USD	SEK	PLN	Muut merkittävät valuutat	Yhteensä	2018
Taseen nettopositio	6 182	5 471	8 121	28 981	48 754	38 457
Ennustettu nettopositio (12 kk)	35 475	34 549	25 479	31 674	127 176	130 219
Nettopositio yhteensä	41 657	40 020	33 600	60 655	175 930	168 676
Suojaavat valuuttajohdannaiset	-10 949	-9 285	-5 286	-15 010	-40 530	-40 457
Avoim nettopositio yhteensä	30 708	30 735	28 314	45 645	135 400	128 219

Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja näistä merkittävimmät on suojattu täysimääräisesti valuuttavaihtosopimuksilla.

Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvaroja ja -velkoja.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omista pääomista. Näiden tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2019 oli 59,8 (2018: 64,8) miljoonaa euroa. Merkittävin translaatoriski muodostuu Ison-Britannian punnasta. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Herkkyysanalyysi

Valuuttakurssien muutosten vaikutusta konsernin tulokseen (ennen verovaikutusta) ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä on kuvattu alla merkittävien valuuttojen osalta. Herkkyysanalyysissä oletetaan valuuttakurssimuutosten olevan +/- 10 % (vieras valuutta heikkenee/vahvistuu 10 %) ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina. IFRS 7:n mukainen herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan taseessa olevat rahoitusvarat ja -velat ja siten analyysissä ei ole huomioitu positiioon kuuluvaa ennustettua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa. Herkkyysanalyysissä ei huomioida myöskään mahdollista translaatiopositiota. Jos konserni ei sovelta suojauslaskentaa, niin kaikki valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot kirjautuvat tulosvaikutteisesti suoraan laajan tuloksen kautta.

1 000 EUR	Vaikutus tulokseen	
	2019	2018
+/- 10 % muutos valuuttakursseissa	-748/914	182/-222

24.1.2. Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuvaa riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian osittain kiinteähintaisena sopimuksena ja osittain Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu jälkimmäisen osalta sähkön hintavaihtelulle. Tätä hintariskiä ei suojata.

24.1.3. Korkoriski

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin rahavirtaan ja tulokseen. Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2019 yhteensä 10,0 (2018: 151,5) miljoonaa euroa, joka koostuu vuokrasopimusveloista.

24.2. Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin toteutuessa konsernin vastapuoli ei täytä sopimusveloitteitaan ja tämän seurauksena konsernilta jää varoja saamatta. Maksimi luottoriski 31.12.2019 oli 348,6 (2018: 479,5) miljoonaa euroa, joka koostui rahoitusvaroista vähennettynä rahoitusveloissa olevien johdannaisten arvoilla (liite 23). Pääasialliset riskit liittyvät myyntisaamisiin sekä rahavaroihin ja rahamarkkinasijoituksiin.

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee konserniyhtiöiden vastapuolina toimivien rahoituslaitosten luottokelpoisuusvaatimukset. Vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita seurataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Rahamarkkinasijoitusten pituus on maksimissaan 12 kuukautta.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luokittelun ja limiittien määrittelyn perusteet sekä tavat, joilla luottoriskiä hallitaan. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä ja taloudellista tilannetta seurataan ja tehokasta perintää toteutetaan säännöllisesti. Luottoriskiä voidaan pienentää vaatimalla maksuehdoksi ennakkomaksua tai maksun vakuudeksi remburssia tai pankkitakausta sekä käyttämällä luottovakuutuksia. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskittyvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Tietyissä maissa konserni myy myös suoraan paikallisille sairaaloille. 25 suurinta asiakasta muodosti 78,1 % myyntisaamisista 31.12.2019 (2018: 81,8 %). Myyntisaamisiin ei uskota sisältyvän oleellista riskiä (liite 16). Tilikauden tulosvaikutteiset luottotappiot olivat nettona 0,0 (2018: 0,0) miljoonaa euroa.

24.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa olosuhteissa. Maksuvalmiutta turvaavat liiketoiminnan kassavirta sekä rahavarat ja muut rahamarkkinasijoitukset. Yhtiöllä on vuonna 2020 nostettavissa oleva 100 miljoonan euron lainasopimus Euroopan investointipankin kanssa, sekä 100 miljoonan euron sitovat, nostamattomat kahdenkeskiset luottolimiitit, jotka erääntyvät vuonna 2024. Tämän lisäksi konsernilla on 100 miljoonan euron vahvistamaton yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä ei ollut laskettu liikkeelle yritystodistuksia.

Konsernin korollinen velka 31.12.2019 oli 10,0 (2018: 151,5) miljoonaa euroa, joka koostui kokonaisuudessaan vuokrasopimusveloista. Vuokrasopimusvelat pois lukien korollisten velkojen keskimaturiteetti on 0 kuukautta (2018: 5 kuukautta). Konsernin rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset 31.12.2019 olivat 149,0 (2018: 283,7) miljoonaa euroa. Ylimääräisiä kassavaroja sijoitettaessa turvataan konsernin likviditeetti käyttämällä pääsääntöisesti lyhytaikaisia, hyvän luottokelpoisuuden omaavia euromääräisiä korkoinstrumentteja. Jokaiselle sijoituskohteelle on määritelty kohdekohtainen limiitti.

Rahoitusvelkojen, koronmaksujen ja johdannaissopimusten ennustetut diskonttaamattomat rahavirrat

1 000 EUR, 31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024–	Yhteensä
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	3 274	2 422	1 629	1 318	1 334	9 978
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	3 274	2 422	1 629	1 318	1 334	9 978
Ostovelat	78 996					78 996
Muut korottomat velat	19 182				41	19 223
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	98 178				41	98 219
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	118					118
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-706					-706
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	-588					-588
Rahavirta yhteensä, kaikki	100 864	2 422	1 629	1 318	1 375	107 609

1 000 EUR, 31.12.2018	2019	2020	2021	2022	2023–	Yhteensä
Joukkovelkakirjalainojen lyhennykset	150 000					150 000
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	1 031	587				1 618
Koronmaksut	4 134					4 134
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	155 165	587				155 752
Ostovelat	74 949					74 949
Muut korottomat velat	13 947				41	13 988
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	88 896				41	88 937
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	372					372
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-127					-127
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	245					245
Rahavirta yhteensä, kaikki	244 306	587			41	244 934

Vaihtuvakorkoisten lainojen koronmaksuja arvioitaessa on käytetty termiinikorkoja tai keskimääräistä sopimuksen mukaista viitekorkoa.

24.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 %:n tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta, vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopolitiikka.

Yhtiön luottolimiittisopimusten ehdoissa on määritelty kovenantteja, joiden rikkoutuessa velkojalla on halutessaan oikeus eräännyttää velka ennakkoisesti. Seuraavissa taulukoissa on esitetty lainoissa määriteltyjen taloudellisten kovenanttien tasot ja niiden vastaavat arvot 31.12.2019.

TALOUDELLISET KOVENANTIT

Vaatimus

Konsernin omavaraisuusaste	>30 %
Konsernin korolliset nettovelat / EBITDA	<3,0

Konsernin omavaraisuusaste

	2019	2018
Oma pääoma, 1 000 EUR	779 417	773 142
Taseen loppusumma, vähennettynä saaduilla ennakoilla, 1 000 EUR	1 015 953	1 124 189
Omavaraisuusaste, %	76,7 %	68,8 %

Konsernin korolliset nettovelat / konsernin EBITDA

1 000 EUR	2019	2018
Korolliset nettovelat	-139 056	-132 134
EBITDA	308 859	293 851
Korolliset nettovelat / EBITDA	-0,45	-0,45

25. Johdannaissopimukset

82

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti

1 000 EUR	2019	2018
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	56 163	32 639
Valuuttaoptiot	44 578	31 758

Kaikkien johdannaisten maturiteetti on alle vuoden.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

1 000 EUR	2019			2018
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	62	-574	-512	233
Valuuttaoptiot	56	-133	-77	11

Kaikki johdannaiset ovat OTC-johdannaisia ja niiden käypänä arvona on käytetty tilinpäätöspäivänä saatavilla olevia markkinanoteerauksia. Johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseessa bruttomääräisinä. Pankkien kanssa solmitut johdannaisehdot mahdollistavat netotuksen mm. maksuhäiriö- tai konkurssitilanteessa. Tilinpäätöshetkellä netotuksen jälkeinen vastapuoliriskin määrä Orionille oli 0,0 (2018: 0,2) miljoonaa euroa ja vastapuolille 0,6 (2018: 0,0) miljoonaa euroa.

26. Ehdolliset velat

Vakuudet ja vastuusitoumukset

1 000 EUR	2019	2018
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Takaukset	6 524	4 469
Muut	251	251

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävänä oikeudellisina asioina.

Konserniyritykset 31.12.2019

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääkeliiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj, Espoo				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
FinOrion Pharma India Pvt. Ltd., Intia	100,00	100,00	95,00	95,00
OOO Orion Pharma, Venäjä	100,00	100,00		
Orion Pharma (Austria) GmbH, Itävalta	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma BVBA, Belgia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma d.o.o., Slovenia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma East LLP, Kazakstan	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Hellas, Pharmakeftiki Mepe, Kreikka	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Poland Sp. z o.o., Puola	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Romania S.R.L., Romania	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.L., Espanja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.r.l., Italia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Slovakia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Tsekki	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Inc., USA ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Ukraine LLC, Ukraina	100,00	100,00	95,00	95,00
OrionFin Unipessoal, Lda., Portugali	100,00	100,00	100,00	100,00
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa.

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryritykset, osakkuusyrietykset, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvalta-yhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernilla ei ole merkittäviä liiketapahtumia lähipiirin kanssa lukuun ottamatta etuusperusteisia eläkekuluja Orionin Eläkesäätiön kanssa.

Johdon työsuhde-etuudet

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4 880	5 886
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	451	393

Palkat ja palkkiot

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Toimitusjohtaja Timo Lappalainen	1 138	1 347
Heikki Westerlund, puheenjohtaja	110	118
Timo Maasilta, varapuheenjohtaja	74	80
Pia Kalsta	51	
Ari Lehtoranta	52	57
Hilpi Rautelin	54	57
Eija Ronkainen	54	57
Mikael Silvennoinen	59	63
Sirpa Jalkanen	3	56
Hallituksen jäsenet yhteensä	457	487

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta. Emoyhtiön toimitusjohtajan lakisääteisestä eläkkeestä on tilikauden 2019 aikana kirjattu kuluja 133 (2018: 117) tuhatta euroa ja lisäeläkkeestä 503 (2018: 444) tuhatta euroa.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj:llä on 0,5 miljoonan euron korollinen lainasaaminen Hangon Puhdistamo Oy:ltä.

29. Lopetetut toiminnot

Tilikaudella 2019 ei ole myytäviksi tai lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltuja liiketoimintoja.

Orion ilmoitti tilikauden 2018 alussa päättäneensä selvittää Orion Diagnostican mahdollista myyntiä tai muuta järjestelyä. Selvityksen seurauksena Orion Diagnostica Oy:n kaikkien osakkeiden eli Orion Diagnostica-tulosyksikön myynnistä allekirjoitettiin sopimus Axcel Management A/S:n (Axcel) hallinnoiman sijoitusrahaston kanssa 21.4.2018. Vertailutiedoissa Orion Diagnostica-segmentti on käsitelty lopetettuna toimintona. Lopetettujen toimintojen voitto vertailuvuonna 2018 oli 132,9 miljoonaa euroa.

Saadusta kauppahinnasta 161,7 miljoonaa euroa Orion on kirjannut vertailukaudelle 128,4 miljoonan euron myyntivoiton, joka on laajassa tuloslaskelmassa esitetty lopetettujen toimintojen yhteydessä. Orionilla on mahdollisuus saada lisäksi lisäkauppahintana enintään 60 miljoonaa euroa. Lisäkauppahinnan maksaminen perustuu Axcelin saamaan sijoitetun pääoman tuottoon sen luopuessa sijoituksestaan ("Exit"). Lisäkauppahinnan euromäärään ja ajoitukseen liittyvän epävarmuuden takia arvioitu myyntivoitto ei sisällä osuutta lisäkauppahinnasta. Johdon arvio lisäkauppahinnan toteutumisesta ei ole muuttunut tilikauden 2019 aikana.

Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto		18 661
Lopetettujen toimintojen myynnistä saatu myyntivoitto		128 398
Lopetettujen toimintojen myyntiin liittyvät kulut		-800
IAS 19:n mukaisesta veloitteen täyttymisestä johtuva erä		4 528
Muut liiketoiminnan kulut		-16 235
Liikevoitto		134 552
Tuloverot		-1 607
Tilikauden voitto		132 945

Lopetettujen toimintojen rahavirta

1 000 EUR	1-12/2019	1-12/2018
Liiketoiminnan rahavirta		-8 502
Investointien rahavirta		149 062

Orion Diagnostican työntekijät eivät jatkossa ole vakuutettuja Orionin Eläkesäätiössä. Kannansiirron yhteydessä Orion Diagnostican valitsema vakuutuspalveluita tarjoavalle taholle on siirtynyt Orionin Eläkesäätiön varallisuutta se määrä, joka vastaa Eläkesäätiössä vakuutettujen työntekijöiden eläkeveloitteen määrää. Kannansiirto oli luonteeltaan IAS 19:n mukainen veloitteen täytyminen, sillä kaupan toteutumisen jälkeen jatkuviin toimintoihin kuuluvilla työnantajayhtiöillä ei ole veloitteita liittyen Orion Diagnostican työntekijöiden eläketurvaan. Kaupan toteutumishetkellä 30.4.2018 Orion Diagnostican osuus konsernin taseessa olevasta Orionin Eläkesäätiöstä aiheutuneesta eläkesaamisesta oli 4,5 miljoonaa euroa. Tämä osuus on esitetty osana lopetettujen toimintojen tuloslaskelmaa ja se parantaa lopetettujen toimintojen liikevoittoa.

30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole tiedossa olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

EUR	Liitetieto	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto	1	931 088 726,60	856 663 265,57
Liiketoiminnan muut tuotot	2	7 085 374,39	155 620 628,80
Liiketoiminnan kulut	3,4	-660 523 441,44	-608 217 873,41
Poistot ja arvonalentumiset	4	-43 744 258,70	-33 196 142,87
Liikevoitto		233 906 400,85	370 869 878,09
Rahoitustuotot ja -kulut	5	17 835 938,95	10 432 424,66
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		251 742 339,80	381 302 302,75
Tilinpäätössiirrot	6	8 877 358,41	1 370 828,91
Tuloverot	7	-49 242 374,36	-44 219 767,38
Tilikauden voitto		211 377 323,85	338 453 364,28

Orion Oyj

Tase

VASTAAVAA

EUR	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Aineettomat oikeudet		34 497 835,79	47 109 436,02
Muut pitkävaikutteiset menot		2 614 813,03	2 552 167,42
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	8	37 112 648,82	49 661 603,44
Maa-alueet		4 191 579,23	4 191 579,23
Rakennukset ja rakennelmat		148 631 543,64	146 388 309,51
Koneet ja kalusto		76 465 174,20	77 306 193,06
Muut aineelliset hyödykkeet		1 292 225,02	1 331 018,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		13 609 322,52	15 284 213,80
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9	244 189 844,61	244 501 313,80
Osuudet saman konsernin yrityksissä		63 993 194,89	68 754 208,99
Muut sijoitukset		278 695,35	458 695,35
Sijoitukset yhteensä	10	64 271 890,24	69 212 904,34
Pysyvät vastaavat yhteensä		345 574 383,67	363 375 821,58
Vaihto-omaisuus	11	165 209 025,77	168 875 847,71
Pitkäaikaiset saamiset	12	512 251,27	610 251,27
Myyntisaamiset	13	180 344 803,89	159 858 307,62
Muut lyhytaikaiset saamiset	13	43 349 532,81	57 104 456,34
Rahoitusarvopaperit	14	36 024 941,90	48 974 620,78
Rahat ja pankkisaamiset		81 474 022,84	175 119 349,42
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		506 914 578,48	610 542 833,14
Vastaavaa yhteensä		852 488 962,15	973 918 654,72

VASTATTAVAA

EUR	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Osakepääoma		92 238 541,46	92 238 541,46
Käyttörahassto		488 812,82	488 812,82
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		886 138,16	886 138,16
Kertyneet voittovarot		255 611 428,33	133 271 656,02
Tilikauden voitto		211 377 323,85	338 453 364,28
Oma pääoma yhteensä	15	560 602 244,62	565 338 512,74
Tilinpäätössiirtojen kertymä	16	99 793 642,68	104 671 001,09
Pakolliset varaukset	17	574 272,99	589 358,99
Ostovelat		77 165 987,97	75 706 594,14
Joukkovelkakirjalainat			149 905 582,85
Muut lyhytaikaiset velat		114 352 813,89	77 707 604,91
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	18	191 518 801,86	303 319 781,90
Vastattavaa yhteensä		852 488 962,15	973 918 654,72

Orion Oyj

Rahoituslaskelma

EUR		1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevoitto		233 906 400,85	370 869 878,09
Poistot ja arvonalentumiset		43 744 258,70	33 196 142,87
Muut oikaisut		4 964 879,96	-147 219 412,52
Oikaisu liikevoittoon yhteensä		48 709 138,66	-114 023 269,65
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos		-5 643 511,46	-23 888 250,69
Vaihto-omaisuuden muutos		3 666 821,94	-6 396 721,30
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos		2 793 006,50	-33 048 117,67
Käyttöpääoman muutos yhteensä	1)	816 316,98	-63 333 089,66
Maksetut korot		-6 883 430,98	-5 665 980,46
Saadut osingot	2)	19 751 203,67	14 962 899,49
Saadut korot	2)	2 937 400,31	1 416 247,72
Maksetut verot		-45 287 374,36	-49 212 654,88
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		253 949 655,13	155 014 030,65
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-7 194 814,27	-28 495 262,90
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-23 105 366,64	-29 716 388,21
Aineettomien hyödykkeiden myynnit			5 000,00
Aineellisten hyödykkeiden myynnit		590 419,00	2 023 754,97
Tytäryhtiöosakkeiden myynti		741 918,08	161 657 559,00
Lainasaamisten takaisinmaksut		1 327 474,32	383 800,13
Investointien rahavirta yhteensä		-27 640 369,51	105 858 462,99
Omien osakkeiden hankinta		-7 383 543,80	
Lyhytaikaisten lainojen nostot		33 011 184,39	31 783 379,28
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-161 249 660,22	-40 441 060,32
Maksetut osingot ja muu voitonjako		-211 329 765,26	-201 394 584,63
Saadut konserniavustukset		14 000 000,00	22 000 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-332 951 784,89	-188 052 265,67
Rahavarojen muutos		-106 642 499,27	72 820 227,97
Rahavarat tilikauden alussa	3)	189 116 138,92	116 295 910,95
Rahavarojen muutos		-106 642 499,27	72 820 227,97
Rahavarat tilikauden lopussa	3)	82 473 639,65	189 116 138,92

- 1) Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lyhytaikaisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.
- 2) Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.
- 3) Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN 2019 LIITETIEDOT

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7. – 31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui Helsingin pörssiin 3.7.2006.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä.

Pysyvät vastaavat

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoön sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppupoistetut hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

– aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
– liikearvo	5–20 vuotta
– rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
– koneet, laitteet ja kalusto	5–10 vuotta
– kuljetusvälineet	6 vuotta
– muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pitemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot aktivoidaan ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodesa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei tehdä maa-alueista eikä arvonkorotuksista. Arvonkorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin 1970- ja 1980-luvulla. Arvonkorotukset perustuvat hyödykkeiden erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa käytetään Euroopan Keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurssveja. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahoitusvarat ja -velat sekä johdannaissopimukset

Muut sijoitukset, johdannaiset ja osa rahoitusarvopapereista arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 2a §:n sallimaa vaihtoehtoista menettelyä noudattaen käypään arvoon. Rahoitusvälineistä muut lainat ja saamiset sekä muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Muut sijoitukset sisältävät osakkeita ja osuuksia, rahoitusarvopaperit sisältävät korkosijoituksia, jotka sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Käypänä arvona käytetään tilinpäätöspäivän toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa. Noteeraamattomat osakesijoitukset on arvostettu hankintamenuon, koska niiden arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista.

Lainat ja saamiset koostuvat rahavaroista, myönnettyistä lainoista sekä myynti- ja muista saamisista. Muut rahoitusvelat sisältävät korollisia velkoja sekä ostojen ja muita velkoja.

Valuuttariskin suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, ja valuuttamääräisiä lainoja ja saamisia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä kirjataan rahoituksen kurssieroihin.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina tuotoista vähennetään ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen yhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin vähennetään tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumisesta pidetään ilmeisenä.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuville kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehiteillä olevan tuotteen tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojektissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojaltit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojaltit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Lisäksi joillekin johdon jäsenille on järjestetty lisäeläkevakuutukset eläkevakuutusyhtiössä. Orionin Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu.

Tuloverot

Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu. Tilinpäätökseen ei kirjata laskennallisia verovelkoja ja -saamisia, mutta liitetiedoissa ilmoitetaan taseeseen merkittävässä olevat laskennalliset verovelat ja -saamiset. Nämä laskennalliset verovelat tai -saamiset lasketaan verotuksen ja tilinpäätöksen välisille olennaisille jakso-tuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Orion Oyj

1. Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Lääkeliiketoiminta	931 088 726,60	856 663 265,57
Yhteensä	931 088 726,60	856 663 265,57

Liikevaihto markkina-alueittain

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Suomi	307 454 729,56	310 727 867,13
Skandinavia	158 758 654,69	136 660 049,09
Muu Eurooppa	275 457 178,70	240 108 123,54
Pohjois-Amerikka	88 212 626,47	46 138 179,80
Muut maat	101 205 537,18	123 029 046,01
Yhteensä	931 088 726,60	856 663 265,57

2. Liiketoiminnan muut tuotot

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	3 587 908,58	4 025 035,28
Vuokratuotot	2 262 441,36	1 834 720,17
Käyttöomaisuuden myyntivoittoja	145 771,59	153 686,87
Osakkeiden myyntivoittoja	1 017,24	147 579 636,25
Muut liiketoiminnan tuotot	1 088 235,62	2 027 550,23
Yhteensä	7 085 374,39	155 620 628,80

3. Pakollisten varausten muutos

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Pakollisten varausten muutos	15 086,00	-50 168,99
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	15 086,00	-50 168,99

4. Liiketoiminnan kulut ja poistot

Liiketoiminnan kulut

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	11 729 482,70	-2 583 477,49
Valmistus omaan käyttöön	-3 254 676,38	-2 765 468,06
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	238 246 182,80	230 040 938,50
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-8 102 286,76	-3 773 617,81
Ulkopuoliset palvelut	28 634 332,27	28 032 628,96
Yhteensä	258 778 228,31	254 299 949,65
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	120 256 745,77	109 888 931,54
Eläkekulut	17 746 622,31	16 510 169,39
Osakekannustinjärjestelmä	8 937 966,45	4 515 838,84
Muut henkilösivukulut	4 596 545,79	4 699 351,17
Yhteensä	151 537 880,32	135 614 290,94
Liiketoiminnan muut kulut	241 732 526,49	223 652 578,37
Liiketoiminnan kulut yhteensä	660 523 441,44	608 217 873,41

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Orion Oyj

Tilintarkastajan palkkiot

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tilintarkastuspalkkiot	67 605,00	60 000,00
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa mainitut toimeksiannot	13 300,00	
Veroneuvonta		
Muut palvelut	18 563,00	24 523,00
Yhteensä	99 468,00	84 523,00

Poistot ja arvonalentumiset

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Arvonalentumiset	2 200,00	331 208,25
Muut poistot	43 742 058,70	32 864 934,62
Yhteensä	43 744 258,70	33 196 142,87

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty liitetiedoissa 8–9.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin

	1-12/2019	1-12/2018
Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin	2 261	2 203

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2016 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2016, 2017 ja 2018. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2016 ja kalenterivuodet 2016–2018. Vuonna 2017 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2017 ja kalenterivuodet 2017–2019. Vuonna 2018 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2018 ja kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän palkkio ansaintajakoilta 2016, 2017 ja 2018 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajakoilta 2016–2018, 2017–2019 ja 2018–2020 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu enintään 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 181 003 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa. Järjestelmästä yhden kalenterivuoden aikana maksettavien palkkioiden arvo yhteensä on enintään 1,75 kertaa avainhenkilön bruttovuosipalkka palkkioiden maksuhetkellä.

Vuonna 2019 alkaneessa järjestelmässä on viisi ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2019, 2019–2020, 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kolme ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2019, kalenterivuodet 2019–2020 ja 2019–2021. Järjestelmän mahdollinen palkkio vuonna 2019 alkavilta ansaintajakoilta perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja liikevaihtoon sidottujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 700 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Mainittuun määrään sisältyy erillinen ns. sitouttavan osakepalkkion osuus, jota hallitus voi käyttää erillisen päätöksensä mukaisesti vuosina 2019–2023. Sitouttavan osakepalkkio-osuuden määrä on enintään 100 000 osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä ei ollut vielä 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina Orion Oyj:n B-osakkeita.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden ja kahden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden pituisiin ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Orion Oyj

Järjestelmien palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita, vuonna 2016 alkaneesta järjestelmästä, on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita, vuonna 2016 ja 2019 alkaneista järjestelmistä, maksetaan seuraavasti

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2016	1.3.2017
2017	1.3.2018
2016–2018	1.3.2019
2018	1.3.2019
2017–2019	2020
2018–2020	2021
2019	2020
2019-2020	2021
2019–2021	2022
2020–2022	2023
2021–2023	2024

5. Rahoitustuotot ja -kulut

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	19 750 779,87	14 941 549,49
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	423,80	21 350,00
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		2 649,50
Korkotuotot muilta yrityksiltä	12 837,26	1 856,98
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	4 178,07	3 648,13
Korkotuotot muilta yrityksiltä	139 035,64	124 452,75
Arvonmuutokset	189 453,39	6 707,76
Muut rahoitustuotot	2 607 067,89	1 236 445,19
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-100 040,29	-19 801,57
Korkokulut muille	-2 051 160,82	-4 430 492,39
Arvonmuutokset		-28 876,48
Muut rahoituskulut	-2 716 635,86	-1 427 064,70
Yhteensä	17 835 938,95	10 432 424,66

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä	19 751 203,67	14 962 899,49
Korkotuottoja	156 050,97	132 607,36
Korkokuluja	-2 151 201,11	-4 450 293,96

6. Tilinpäätössiirrot

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Poistoeron muutos	4 877 358,41	-12 629 171,09
Konserniavustus	4 000 000,00	14 000 000,00
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	8 877 358,41	1 370 828,91

7. Tuloverot

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	48 543 069,98	44 690 364,96
Aikaisempien tilikausien tuloverot	699 304,38	-470 597,58
Yhteensä	49 242 374,36	44 219 767,38

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Pakollisista varauksista	114 854,60	117 871,80
Yhteensä	114 854,60	117 871,80

Laskennallinen verovelka

EUR	1-12/2019	1-12/2018
Tilinpäätössiirroista	19 958 728,54	20 934 200,22
Arvonkorotuksista	3 304 866,03	3 304 866,03
Yhteensä	23 263 594,57	24 239 066,25

Orion Oyj

8. Aineettomat hyödykkeet

2019				
EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019¹	152 532 319,28	68 252 672,61	54 682 358,18	275 467 350,07
Lisäykset	6 162 098,67		940 856,75	7 102 955,42
Vähennykset	-67 546,31			-67 546,31
Siirrot tase-erien välillä	-6 032,66		682,15	-5 350,51
Hankintameno 31.12.2019	158 620 838,98	68 252 672,61	55 623 897,08	282 497 408,67
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019¹	-105 422 883,26	-68 252 672,61	-52 130 190,76	-225 805 746,63
Vähennysten kertyneet poistot	67 546,31			67 546,31
Tilikauden poistot	-18 765 466,24		-878 893,29	-19 644 359,53
Arvonalennukset	-2 200,00			-2 200,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2019	-124 123 003,19	-68 252 672,61	-53 009 084,05	-245 384 759,85
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	47 109 436,02		2 552 167,42	49 661 603,44
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	34 497 835,79		2 614 813,03	37 112 648,82
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.2019	13 009 722,02		300 868,30	13 310 590,32
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-4 368 617,57		108 176,96	-4 260 440,61
Kertynyt erotus 31.12.2019	8 641 104,45		409 045,26	9 050 149,71
2018				
EUR	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018 ¹	127 729 745,56	68 252 672,61	56 804 893,74	252 787 311,91
Lisäykset	27 670 797,24		947 894,60	28 618 691,84
Vähennykset	-2 965 741,91		-3 070 430,16	-6 036 172,07
Siirrot tase-erien välillä	97 518,39			97 518,39
Hankintameno 31.12.2018	152 532 319,28	68 252 672,61	54 682 358,18	275 467 350,07
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018 ¹	-99 429 283,39	-68 252 672,61	-54 376 223,98	-222 058 179,98
Vähennysten kertyneet poistot	2 961 116,91		3 070 430,16	6 031 547,07
Tilikauden poistot	-8 623 508,53		-824 396,94	-9 447 905,47
Arvonalennukset	-331 208,25			-331 208,25
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018	-105 422 883,26	-68 252 672,61	-52 130 190,76	-225 805 746,63
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	28 300 462,17		2 428 669,76	30 729 131,93
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	47 109 436,02		2 552 167,42	49 661 603,44
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.2018	2 961 291,41		259 459,21	3 220 750,62
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	10 048 430,61		41 409,09	10 089 839,70
Kertynyt erotus 31.12.2018	13 009 722,02		300 868,30	13 310 590,32

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

Orion Oyj

9. Aineelliset hyödykkeet

2019						
EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019¹	4 191 579,23	287 118 568,35	267 461 694,00	3 036 900,58	15 284 213,80	577 092 955,96
Lisäykset		6 536 568,72	9 255 838,82	91 864,15	8 463 250,48	24 347 522,17
Vähennykset			-6 035 071,82		-54 770,41	-6 089 842,23
Siirrot tase-erien välillä		4 652 986,58	5 433 678,10	2 057,18	-10 083 371,35	5 350,51
Hankintameno 31.12.2019	4 191 579,23	298 308 123,65	276 116 139,10	3 130 821,91	13 609 322,52	595 355 986,41
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019¹		-140 730 258,84	-190 155 500,94	-1 705 882,38		-332 591 642,16
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			5 523 199,53			5 523 199,53
Tilikauden poistot		-8 946 321,17	-15 018 663,49	-132 714,51		-24 097 699,17
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2019		-149 676 580,01	-199 650 964,90	-1 838 596,89		-351 166 141,80
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	4 191 579,23	146 388 309,51	77 306 193,06	1 331 018,20	15 284 213,80	244 501 313,80
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	4 191 579,23	148 631 543,64	76 465 174,20	1 292 225,02	13 609 322,52	244 189 844,61
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.2019		44 378 035,88	46 905 759,15	76 615,74		91 360 410,77
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		238 758,89	-863 170,13	7 493,44		-616 917,80
Kertynyt erotus 31.12.2019		44 616 794,77	46 042 589,02	84 109,18		90 743 492,97

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2019 on 54 171 034,25 (2018: 56 470 411,31) EUR. Maa-alueiden hankintameno sisältyy arvonorotuksia 67 275,17 (2018: 67 275,17) EUR ja rakennusten hankintameno 16 457 154,97 (2018: 16 457 154,97) EUR.

2018						
EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018¹	4 191 579,23	266 736 020,96	262 476 319,57	3 027 900,58	25 602 498,33	562 034 318,67
Lisäykset		11 160 539,45	9 736 510,26		10 158 010,47	31 055 060,18
Vähennykset		-43 222,05	-15 502 112,68		-353 569,77	-15 898 904,50
Siirrot tase-erien välillä		9 265 229,99	10 750 976,85	9 000,00	-20 122 725,23	-97 518,39
Hankintameno 31.12.2018	4 191 579,23	287 118 568,35	267 461 694,00	3 036 900,58	15 284 213,80	577 092 955,96
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018¹		-132 469 536,75	-188 725 819,69	-1 570 681,93		-322 766 038,37
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		43 222,05	13 548 203,31			13 591 425,36
Tilikauden poistot		-8 303 944,14	-14 977 884,56	-135 200,45		-23 417 029,15
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2018		-140 730 258,84	-190 155 500,94	-1 705 882,38		-332 591 642,16
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	4 191 579,23	134 266 484,21	73 750 499,88	1 457 218,65	25 602 498,33	239 268 280,30
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	4 191 579,23	146 388 309,51	77 306 193,06	1 331 018,20	15 284 213,80	244 501 313,80
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.2018		43 486 339,87	45 253 739,14	81 000,37		88 821 079,38
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		891 696,01	1 652 020,01	-4 384,63		2 539 331,39
Kertynyt erotus 31.12.2018		44 378 035,88	46 905 759,15	76 615,74		91 360 410,77

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

Orion Oyj

10. Sijoitukset

2019

EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Laina-saamiset ¹	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	107 744 580,16	3 905 814,32	263 695,35	195 000,00	112 109 089,83
Vähennykset	-3 711 539,78	-3 905 814,32	-50 000,00	-130 000,00	-7 797 354,10
Hankintameno 31.12.2019	104 033 040,38		213 695,35	65 000,00	104 311 735,73
Kertyneet arvonalennukset 1.1.2019	-40 039 845,49	-2 856 340,00			-42 896 185,49
Muutos tilikauden aikana		2 856 340,00			2 856 340,00
Kertyneet arvonalennukset 31.12.2019	-40 039 845,49				-40 039 845,49
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	67 704 734,67	1 049 474,32	263 695,35	195 000,00	69 212 904,34
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	63 993 194,89		213 695,35	65 000,00	64 271 890,24

2018

EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Laina-saamiset ¹	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	121 822 502,91	4 255 814,32	264 495,48	130 000,00	126 472 812,71
Lisäykset			2 900,00	65 000,00	67 900,00
Vähennykset	-14 077 922,75	-350 000,00	-3 700,13		-14 431 622,88
Hankintameno 31.12.2018	107 744 580,16	3 905 814,32	263 695,35	195 000,00	112 109 089,83
Kertyneet arvonalennukset 1.1.2018	-40 039 845,49	-2 856 340,00			-42 896 185,49
Muutos tilikauden aikana					
Kertyneet arvonalennukset 31.12.2018	-40 039 845,49	-2 856 340,00			-42 896 185,49
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	81 782 657,42	1 399 474,32	264 495,48	130 000,00	83 576 627,22
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	67 704 734,67	1 049 474,32	263 695,35	195 000,00	69 212 904,34

¹ Laina-saamiset ovat OYL:n mukaisia pääomalainasaamisia.

11. Vaihto-omaisuus

EUR	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	35 435 109,87	31 063 627,77
Keskeneräiset tuotteet	12 457 522,28	13 727 996,59
Valmiit tuotteet/Tavarat	112 399 094,80	119 670 768,62
Muu vaihto-omaisuus	4 917 298,82	4 413 454,73
Yhteensä	165 209 025,77	168 875 847,71

12. Pitkäaikaiset saamiset

EUR	2019	2018
Pitkäaikaiset saamiset samaan konserniin kuuluilta yrityksiltä	1 085,00	1 085,00
Lainasaamiset omistusyhteisyriksiltä	446 000,00	544 000,00
Muut lainasaamiset	65 166,27	65 166,27
Yhteensä	512 251,27	610 251,27

13. Lyhytaikaiset saamiset

EUR	2019	2018
Myyntisaamiset	133 834 893,93	129 955 019,61
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	46 509 909,96	29 903 288,01
Lainasaamiset	26 017 312,63	16 669 367,92
Muut saamiset	22 958,21	
Siirtosaamiset	4 000 000,00	14 012 948,13
Yhteensä	76 550 180,80	60 585 604,06
Lainasaamiset omistusyhteisyriksiltä	98 000,00	98 000,00
Muut lainasaamiset	126 745,48	150 201,18
Muut saamiset	2 732 718,94	1 310 061,17
Siirtosaamiset	10 351 797,55	24 863 877,94
Yhteensä	223 694 336,70	216 962 763,96

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

EUR	2019	2018
Saamatta olevia rojalteja	2 444 734,00	3 758 275,45
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	2 193 107,67	2 108 086,04
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	1 628 954,46	2 190 068,73
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	877 209,44	1 424 511,68
Saamatta olevia korvauksia	763 967,50	733 543,75
Saamatta olevia avustuksia	710 000,00	808 000,00
Saamatta oleva ostojen epäkuranttiuskorvaus	689 481,00	
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	117 623,35	371 837,82
Etukäteen maksettuja tutkimuskuluja		5 926 529,44
Tuloverosaaminen		3 450 000,00
Ostotilauksen vastaanoton hinnan korjaus		1 323 220,00
Saamatta oleva korvaus myyntiluvan siirrosta		1 000 000,00
Muut siirtosaamiset	926 720,13	1 769 805,03
Yhteensä	10 351 797,55	24 863 877,94

14. Rahoitusarvopaperit

EUR	2019	2018
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit	36 024 941,90	48 974 620,78
Rahoitusarvopaperit yhteensä	36 024 941,90	48 974 620,78

Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus

EUR	2019	2018
Markkina-arvo	36 025 349,90	48 977 876,85
Vastaava kirjanpitoarvo	-36 024 941,90	-48 974 620,78
Rahoitusarvopapereiden korkosaamiset siirtosaamisissa	-358,20	-1 893,57
Erotus	49,80	1 362,50

15. Oma pääoma**Osakepääoma**

EUR	2019	2018
Osakepääoma 1.1.	92 238 541,46	92 238 541,46
Osakepääoma 31.12.	92 238 541,46	92 238 541,46

Käyttörahassto

EUR	2019	2018
Käyttörahassto 1.1.	488 812,82	488 812,82
Käyttörahassto 31.12.	488 812,82	488 812,82

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

EUR	2019	2018
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	886 138,16	886 138,16
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	886 138,16	886 138,16

Kertyneet voittovarat

EUR	2019	2018
Kertyneet voittovarat 1.1.	471 725 020,30	334 077 677,61
Yhtiökokouksen päätöksellä		
jaettu osinkona	-211 114 000,50	-204 008 312,60
käytetty lahjoituksiin	-250 000,00	-250 000,00
annettu osakepalkkioina	2 455 950,68	2 996 154,97
hankittu omia osakkeita	-7 383 543,80	
Maksamattomat osingot	178 001,65	456 136,04
Tilikauden voitto	211 377 323,85	338 453 364,28
Kertyneet voittovarat 31.12.	466 988 752,18	471 725 020,30

Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain

	2019		2018	
	kpl	EUR	kpl	EUR
A-sarja (20 ääntä/osake)	36 335 463		37 120 346	
B-sarja (1 ääni/osake)	104 922 365		104 137 482	
Yhteensä	141 257 828	92 238 541,46	141 257 828	92 238 541,46

Tilikauden 1.1.–31.12.2019 aikana on A-sarjan osakkeita muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 784 883 kappaletta.

16. Tilinpäätössiirtojen kertymä

EUR	2019	2018
Poistoero	99 793 642,68	104 671 001,09
Yhteensä	99 793 642,68	104 671 001,09

17. Pakolliset varaukset

EUR	2019	2018
Eläkevaraukset	574 272,99	589 358,99
Yhteensä	574 272,99	589 358,99

18. Lyhytaikainen vieras pääoma

EUR	2019	2018
Saadut ennakot	1 864 767,14	2 374 154,14
Ostovelat	65 976 932,66	62 324 708,22
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	11 189 055,31	13 381 885,92
Siirtovelat	3 656,17	30 456,03
Muut velat	34 104 022,36	12 725 514,29
Yhteensä	45 296 733,84	26 137 856,24
Joukkovelkakirjalainat		149 905 582,85
Muut velat	11 235 853,07	8 060 636,76
Siirtovelat	67 144 515,15	54 516 843,69
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	191 518 801,86	303 319 781,90

2013 liikkeeseen lasketun 150 000 000 euron nimellisarvoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyi vuonna 2019, kuponkikorko oli 2,75 % ja alkuperäinen efektiivinen korko 2,854 %.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

EUR	2019	2018
Maksamattomat kannustinpalkkiot henkilösivumenoineen	17 766 662,74	9 290 941,66
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	18 804 732,57	17 770 400,33
Maksamattomat hintaoikaisut	9 174 012,67	7 212 663,79
Maksamattomat alennukset	8 310 430,57	4 055 395,11
Maksamattomat tutkimuskulut	4 431 682,20	6 180 491,00
Maksamattomat asiantuntijapalkkiot	1 966 832,00	
Maksamattomat oikeudenkäyntikulut	1 883 000,00	2 077 000,00
Maksamattomat rojaltit	1 872 730,50	2 518 338,42
Maksamattomat myynnin hyvitykset	838 073,11	1 766 713,51
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	706 266,64	127 386,91
Verovelka	505 000,00	
Maksamattomat korot		2 294 178,08
Muut siirtovelat	885 092,15	1 223 334,88
Yhteensä	67 144 515,15	54 516 843,69

Vieras pääoma sisältää

EUR	2019	2018
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	34 084 022,36	162 631 097,14
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	157 434 779,50	140 688 684,76
Yhteensä	191 518 801,86	303 319 781,90

Orion Oyj

19. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot**Yhtiön toimielinten jäsenille maksetut palkat ja palkkiot**

EUR	2019	2018
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	1 595 277,00	1 833 792,00

Osapalkkioita ei ole maksettu.

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahalainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta.

20. Annetut vakuudet**Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta**

EUR	2019	2018
Annetut takaukset	6 274 550,63	4 312 336,92

Annetut vakuudet yhteensä

EUR	2019	2018
Takaukset yhteensä	6 274 550,63	4 312 336,92

21. Vastuut ja vastuusitoumukset**Leasingsopimukset**

EUR	2019	2018
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Seuraavan 12 kuukauden aikana	2 140 993,83	1 977 318,00
12 kuukauden jälkeen	2 657 534,96	2 192 730,00
Yhteensä	4 798 528,79	4 170 048,00

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Muut vastuut

EUR	2019	2018
Lääkevahinkovastuu	251 456,99	251 456,99

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2011–2019 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 15 960.282,66 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2028.

22. Rahoitusriskit

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on määritelty yhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa, jonka toteuttamisesta konsernin rahoitusosasto vastaa. Rahoitustoiminnot on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

Yhtiön rahoitusriskeistä löytyy lisätietoa konsernin tilinpäätöksestä. Merkittävin ero yhtiön ja konsernin riskipositioissa on raportoidussa valuuttapositiona, sillä (emo)yhtiö suojaa keskitetysti konsernin valuuttariskin ilman että tytäryhtiöiden kanssa toteutetaan erikseen sisäisiä suojauksia.

23. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti

EUR	2019	2018
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	32 409 115,85	32 638 607,85
Valuuttaoptiot	45 419 201,90	31 758 209,43

Kaikkien johdannaisten maturiteetti on alle vuoden.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

EUR	2019			2018
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	61 724,90	-573 756,55	-512 031,65	233 454,14
Valuuttaoptiot	55 898,41	-132 510,10	-76 611,69	10 996,81

Käyvän arvon määrittäminen ja hierarkia

Käypään arvoon taseessa arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty arvostustekniikasta riippuen kolmeen hierarkiatasoon seuraavasti

EUR	2019			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		117 623,31		117 623,31
Rahamarkkinasijoitukset	35 025 325,09			35 025 325,09
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			213 695,35	213 695,35
Varat yhteensä	35 025 325,09	117 623,31	213 695,35	35 356 643,75
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-706 266,65		-706 266,65
Velat yhteensä		-706 266,65		-706 266,65

Orion Oyj

EUR	2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		371 837,83		371 837,83
Rahamarkkinasijoitukset	34 977 831,28			34 977 831,28
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			263 695,35	263 695,35
Varat yhteensä	34 977 831,28	371 837,83	263 695,35	35 613 364,46
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-127 386,88		-127 386,88
Velat yhteensä		-127 386,88		-127 386,88

Tason 1 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 johdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin syöttötietoihin. Tason 3 rahoitusinstrumenttien käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jonka siirron aiheuttama tapahtuma on toteutunut.

24. Omistukset muissa yhtiöissä

Emoyhtiön omistus muissa yrityksissä on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 27. Konserniyritykset.

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 468 363 703,16 euroa, josta tilikauden voittoa on 211 377 323,85 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista

– jaetaan osinkoa 1,50 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 492 429 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi	210 738 643,50 euroa
– lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen hallituksen päätöksen mukaisesti	250 000,00 euroa
– omaan pääomaan jätettäisiin	257 375 059,66 euroa

468 363 703,16 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

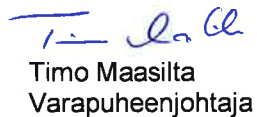
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tämän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esitämme yhtiökokoukselle käsiteltäväksi.

Espoossa 5. päivänä helmikuuta 2020

Helkki Westerlund
Puheenjohtaja

Timo Maasilta
Varapuheenjohtaja

Pia Kalsta

Ari Lehtoranta

Hilpi Rautelin

Eija Ronkainen

Mikael Silvennoinen

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 5. päivänä helmikuuta 2020

KPMG OY AB

Kimmo Antonen
KHT